

RÓMAI ÜVEGEK

*A Kuny Domokos Múzeum
Ajándékai 2.*

RÓMAI ÜVEGEK

RÓMAI ÜVEGEK

DIE

RÖMISCHE GLASFUNDE

A Kuny Domokos Múzeum
gyűjteményei 2.

Sammlungen
des Kuny Domokos Museums
2.

Tata 2003

Katalógus szöveg: KISNÉ CSEH JULIANNA
Lektorálta: BARKÓCZI LÁSZLÓ
Katalógusterv: ÖLVECZKY GÁBOR
Fotó: MOHAINÉ VARGA EDIT
Grafika: SZILAS ÁDÁM

A kiadvány megjelenését a
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
a Nemzeti Kulturális Alapprogram
támogatta

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTERIUMA

ISSN 1219 6207
ISBN 963 7110 12 7

2. kiadás

Nyomda: ALFADAT PRESS Kft.
Felelős vezető: W. CSOMA ÉVA
Példányszám: 500

Felelős kiadó: FÜLÖP ÉVA

TARTALOM

Római üvegek	7
Irodalom (Literatur).....	17
Képek (Bild)	17
Die römische Glasfunde	19
KATALÓGUS (Katalog)	23
Tálak (Schüssel)	23
Poharak, csészék (Schalen, Becher)	24
Illatszerek üvegek, festék- és kenőcstartó tégelyek (Parfüm-, Saug, Öl- und Schminkfläschen)	27
Palackok (Flaschen)	35
Egy- és kétfülű palackok, korsók, kancsók és egyéb edények (Ein- und zweihenklige Flaschen, Krüge, Kannen und sonstige Gefäße)	39
Táblák (Tafeln)	43

Gaius Plinius Secundus „*Historia Naturalis*” című munkájában az üvegekészítés feltalálását a föníciaiaknak tulajdonította, időpontját az időszámítás kezdetét megelőző egy-két évszázadra helyezte. Hosszú évszázadokon keresztül uralkodott ez a nézet, míg a régészeti feltárások az üvegekészítés múltjának jóval régebbi emlékeit napvilágra nem hozták. A Mezopotámiában és Egyiptomban végzett kutatások során már a Kr. e. 4. évezredből származó üvegleletek kerültek elő.

Az üvegekészítés feltalálása az agyagedények mázzal való bevonásának köszönhető. Ez a technikai eljárás a kerámiák díszítése és vízhatlanná tétele mellett az első mesterséges – bár nem önálló – üveg létrehozását eredményezte. Hosszú út vezetett a kezdetben még csak üvegpaszta gyöngyök és díszítmények készítésétől az első, pontosan datálható üvegedények (Egyiptom, XVIII. dinasztia, Kr. e. 1567–1320) megjelenéséig.

A különböző üvegfajták kémiai összetételüket tekintve szilikátok. Az ősi mesterek kétféle üvegfajtát állítottak elő: a kalcium-nátrium üveget (quarc mésszel és szódával való összeolvasztásával) és a kalcium-kálium üveget (mész, hamuzsír és quarc összeolvasztásával). A hamuzsírt a tengerparti államokban a tengerparti növények hamujából, máshol bükkfa hamujából nyerték. A különböző alkotórészeket magas hőfokon (mintegy 1000–1200 fok) kezdetben tűzálló téglékben, majd falazott olvasztókemencékben olvasztották meg. Az üvegedények készítésének ősi technikája az üveg öntése, ill. ennek legrégebbi formája az agyagmag körüli formázás. Így készültek a Kr. e. 15. században Egyiptomban gyártott üvegedények.

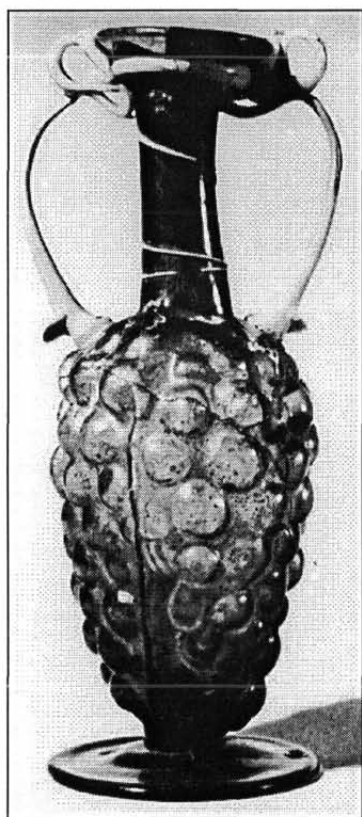
Az üvegekészítést forradalmasító technikai eljárást, az üvegfúvást Kr. e. 100 körül Sidonban (ma Szaida, Libanonban) találták fel, és ekkorra tehető a legfontosabb üvegekészítő szerszámok és üvegfúvóformák kifejlesztése. Méteresnél is hosszabb üvegfúvó pipával dolgoztak, és ismerték az üveg megformálásában segítő tartóvasat is.

Magát a fúvócsövet már korábban is használták kovácműhelyekben, a tűz élesztésére.

Az üvegyártásnál ezzel emelik ki az üvegcséppet az olvadékból, amit fagy vagy kőlapon forgatva, hengergetve és fújva körte alakúra formálnak, majd – esetleg újra felizzítva – különböző szerszámok segítségével továbbalakítanak.

Szíriai palack (1–2. század)

*Szőlőfürt alakú palack,
Köln 3. század*

A föníciaiak eredetileg az egyiptomiaktól tanulták meg az üvegyártás- és művészet fortélyait. Ezt nemcsak a fúvás módszerével tökéletesítették, de ők fedezték fel a színtelen üveg készítésének technikáját is.

Az üvegtermékek elterjesztésében kereskedők nagy szerepet játszottak, az ő révükön jutottak el az első üvegedények Rómába is. A korai, zöldes színű, formába fúvott üvegedények terjedtek el, a színtelen üveg még sokáig drága és ritka áru volt. Az üvegművesség központjából, az alexandriai hutákból kikerült színtelen üvegek dicsérete latin írók műveiből maradt fenn, a Kr. e. 1. század végétől, 2. század elejétől.

Rómában a köztársaság korának vége felé indult meg a helyi üvegyártás, s a gazdag formavilágú üvegedények hamarosan a mindennapi élet számos területén használt termékekké váltak. A római üvegművesség mesterei kidolgozta a különböző üveganyagok tervszerű összeolvasztását, használta az üvegedények plasztikus és vésett díszítését, az egyszerűbb edényeken pedig az üvegszálból rátett díszítést. A szabadon fúvott üvegedények mellett ismerték a formába fúvás technikáját is, ahol a formákba vágott szalagszerű bordákkal vagy domborművekkel díszítették az üveget. Ezzel a módszerrel tudtak a római mesterek szidoni

mintára emberfej alakú és más természeti tárgyakat utánozó (például: szőlőfürt- vagy kagyló alakú) üvegedényeket készíteni.

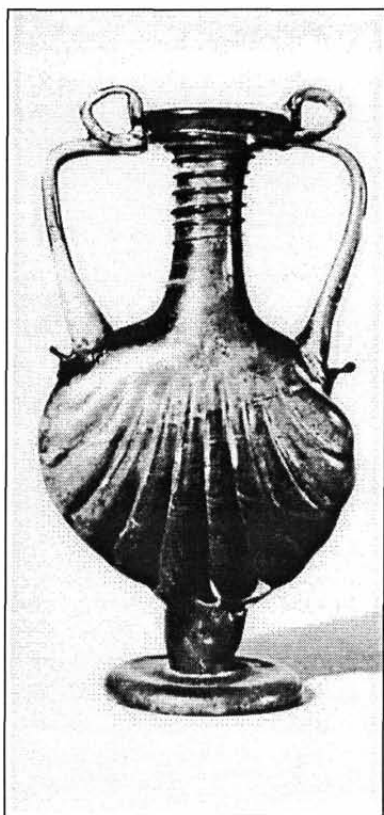
A római üvegművesség a meghódított provinciákban Európa szerte elterjedt és a helyi üvegekészítés kialakulásához vezetett. A Campaniából kirajzó üvegműveseknek köszönhetően valószínűleg még Augustus császár korában meghonosult az üvegyártás Hispániában és Galliában (a mai Portugália, Spanyolország, Franciaország és Belgium területén). Galliából Trier közvetítésével kerülhetett a mesterség ismerete a Rajna vidékére, ahol az üvegyártás központja a 2. század végétől Köln lett. A kölni műhely vette át az üvegyártás technikai és tömeggyártási, majd művészeti szempontból is Alexandriától a vezető szerepet.

Pannoniában az üvegekészítmények tömeges megjelenése a Flaviusok korában indult meg. A korai időszak üvegforgalmát a II. század elejéig a Borostyán-úton bonyolított itáliai kereskedelem határozta meg, majd az összefüggő Rajna-Duna limes kialakulásával a provinciába eljutó Rajna-vidéki üvegáru ezt háttérbe szorította. A provincia kereskedelmi kapcsolataiban az itáliai, délgalliai, majd a 4. századig nyomon követhető germán üveg játszott meghatá-

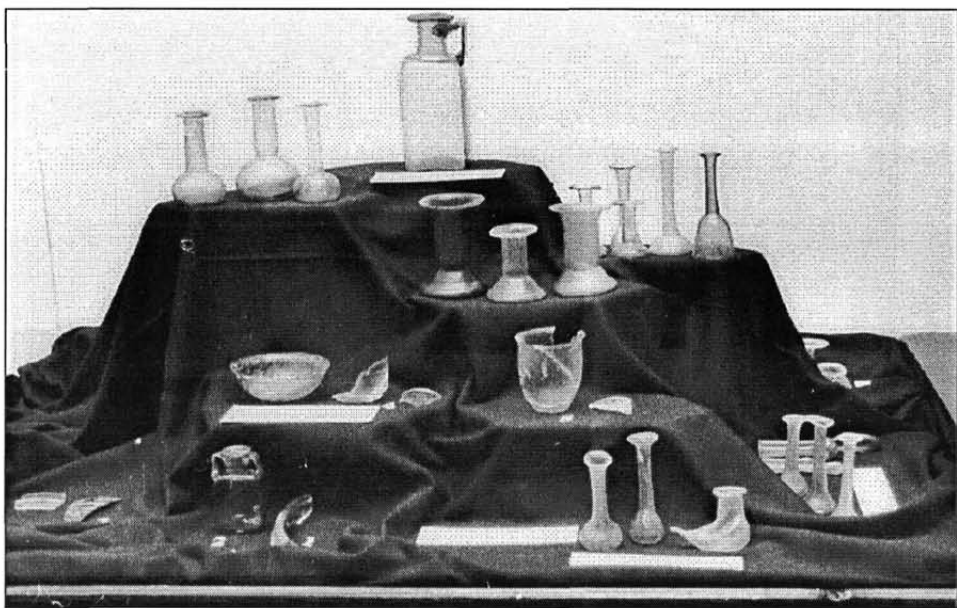
rozó szerepet, a 3–4. században pedig a keleti és a Balkán félszigeti tartományok műhelyeinek hatása mutatható ki.

A római hódítást követően Pannoniában is hamarosan kialakult a helyi üvegyártás. A nyugat-pannoniai városokban már egészen a korai időszakban megalakulhattak a helyi műhelyek, melyek szerepe az itáliai kereskedelem visszaszorulásával nőtt meg. Aquincumban helyi gyártásra utal egy ott előkerült kerámiabélyegző és annak egy palackon előkerült pozitív másolata. Feltételezhető, hogy itt a kölni polgároknak is lehetett műhelye. A Marcus Aurelius korából megjelenő keleti mesterek magas technikai színvonala termékenyen hatott a provincia üvegművességére is. Severus Alexander korában már Intercisában és valószínűleg Gorsiumban is gyártották a nagy mesterségbeli tudást igénylő keleti típusú üvegekelyheket.

Területünkön a kereskedelmi forgalom mellett Brigetio (Szőny) üvegyártása játszott meghatározó szerepet. Brigetio a Carnuntum–Aquincum limes-szakasz egyik legfontosabb bázisa volt. Az első század közepén kapta első helyőrségét, egy segédcsapatot. Szerepe az 1–2. század fordulóján, a legio tábor megépülésével nőtt meg. A véglegesen idehelyezett legio I. Adiutrix a maga mintegy 6000 emberével, a katonák családtagjaival és a legiot követő iparosokkal, kereskedőkkel, a tábor mellett a katonaváros (az olajgyár területén), a polgárváros (Szőny község területén) és az iparos-, kézműves központok kiépülését, pezsgő gazdasági életet eredményezett. A település virágkorát a Severus-korban élte, ekkor vált municipiummá, majd a 3. század közepén a colonia rangot is megkapta. A tábortól délre kerültek elő a helyi üvegművességre utaló nyomok – feldolgozatlan, nyers üvegrögök, egy nagyobb ívelt oldalú tál deformált töredéke fogó nyomaival, és egy kétfülű, hasábos testű kis palack rontott oldallal – ami alapján a brigetioi üvegyártás kezdete az 1–2. század fordulójára tehető. A helyi műhely emlékei közé sorolható egy zöldes-fehér színű, talpgyűrűs pohár rontott, deformált fenék- és oldaltöredékei is. A település virágkora egyben az üvegyártás fellendülését is eredményezte. Általánossá váltak a jó minőségű, nagy szériákban jelentkező üvegek, amik nemcsak a kereskedelmi kapcsolatok eredményeként kerülhettek ide, hanem a helyi műhely számos terméke is megtalálható köztük. A gazdasági fellendülés eredményeként a pannoniai üvegyártás a 3. század második felére és a 4. századra olyan jelentőssé vált, hogy a helyi piacok kielégítése mellett exportra is tudott termelni (Raetia).

*Kagyló alakú palack,
Rajna vidék, 300 körül*

1–2. századból származó üvegek

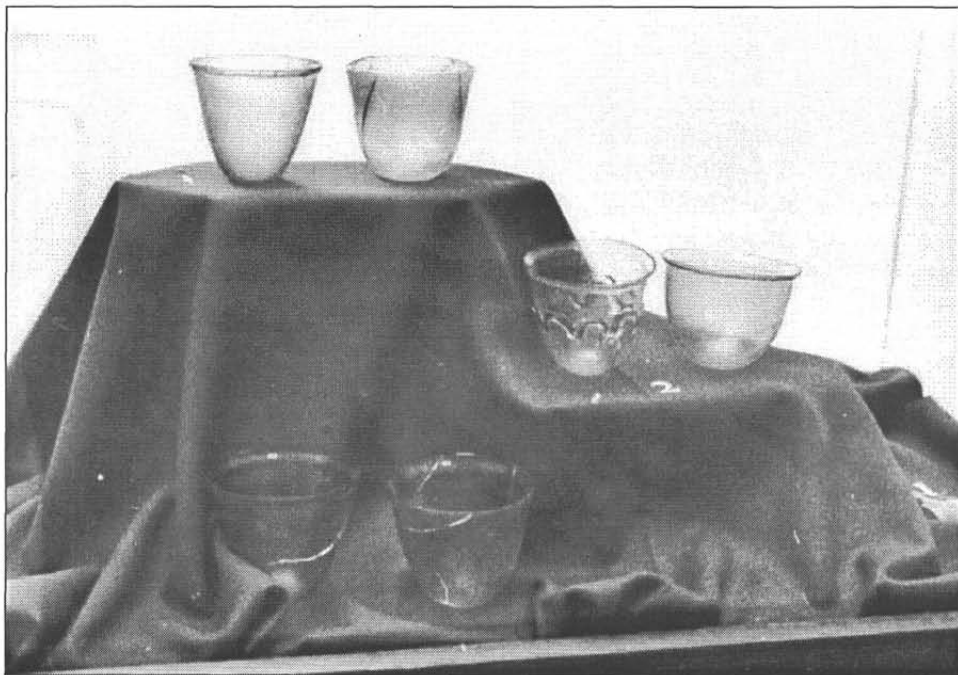
A Kuny Domokos Múzeum római kori üveggyűjteménye a pannonai üvegforgalom és a brigetioi műhely minden korszakából gazdag formakincsű és változatos anyagot őriz. A tartományban előkerült emlékek legtöbb formája és típusa megtalálható, és az eddig publikált leletanyag alapján több ritka, egyedi darabot is tartalmaz. Ezek közé tartoznak az észak-itáliai importtal megjelenő millefiori tálak, melyek aránylag gyakoriak lehettek, de az új leletanyagok publikálása hiányában jelenleg a gyűjtemény egy Brigetióból származó 1. századi lapos táljainak töredéke között (Kat. 1.). Egyedi darab, valószínűleg germániai import a 3. századra datálható, kör- és ellipszis-alakú benyomásokkal díszített tál töredéke (Kat. 2.), amihez hasonló Kölnben került elő, és az ugyancsak kölni párhuzamokat mutató, a 3. század utolsó harmadából származó nyomott-félgömb alakú tál, falán szálrátétdísz, közbeiktatott ellipszisekkel (Kat. 4.). A magyarországi leletanyagban eddig párhuzam nélküli darabnak számít a függőlegesen becsiszolt oválisokkal díszített meredek falú kis tál, ami Brigetióból az 1. század végéről, 2. század elejéről került elő (Kat. 5.). Valószínűleg valamelyik itáliai vagy dalmátiai műhely terméke.

A római kor üveggyártás gazdag formavilágú emlékei közé tartoznak a poharak. A korai időszak jellegzetes típusa a magas, széles, ívelt falú pohár, melynek Pannoniából négy példánya ismert. A gyűjtemény Brigetióból előkerült darabja az 1. század második feléből származik (Kat. 10.). A korai, itáliai kereskedelem emlékei közé tartoznak az ovális vagy rombusz alakú becsiszolásokkal díszített poharak, melyek utánzásával a helyi fazekasok is megpróbálkoztak (Kat. 15.). Ez a típus az 1. században gyakori, bár a brigetioi példányok valamivel későbbiek, a 2. század kezdetéről származnak. A gyűjtemény ebből a típusból csak

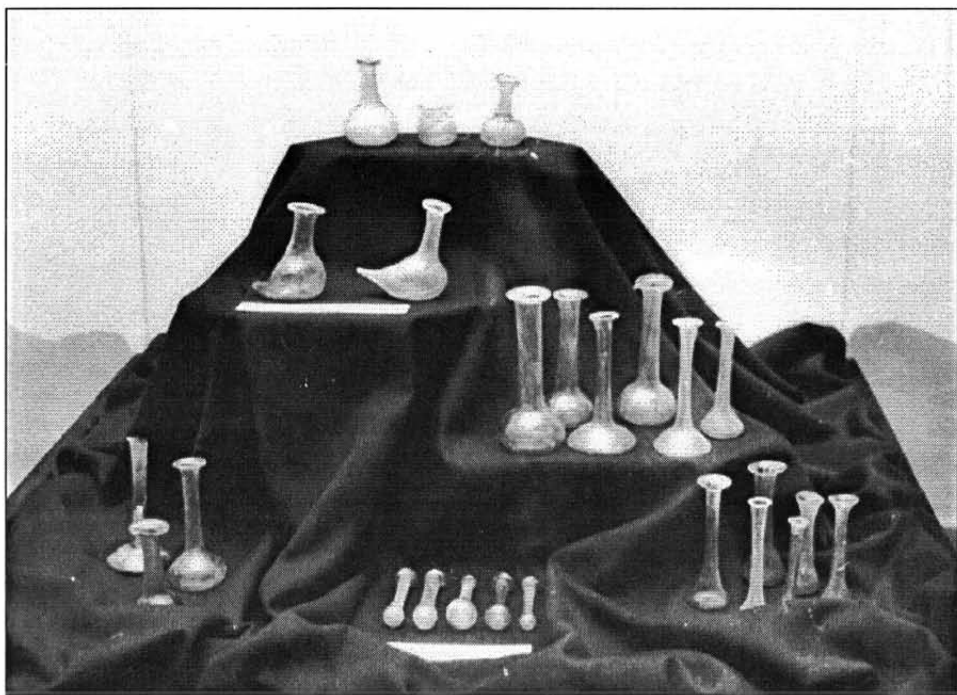

töredékeket őriz, de előkerült egy ilyen pohár kerámiautánzata is. A limes menti településeken gyakran kerülnek elő a Drag 30 sigillata formára visszavezethető hengeres testű poharak, melyekből a brigetioi példányok valószínűleg a 3. század első feléből származnak (Kat. 9.). A késő római üvegipar jellegzetes termékei közé tartoznak az általában mohazöld színű, féltojás alakú poharak (Kat. 11.), amik közül a legszebb hullámvonal alakban körbefutó vastag szálrátéttel díszített (Kat. 14.). Szintén a 4. és az 5. század kezdetének karakterisztikus formája a kúpos testű üvegpohár (Kat. 13.). Az előző típussal együtt Pannónia egész területén elterjedtek, és a helyi üveggyártás emlékei közé tartoznak.

A gyűjtemény anyagának jelentős részét képviselik a különböző változatokban előforduló illatszeres palackok, festék- és kenőcsstartó üvegek. A legegyszerűbb és legkönnyebben előállítható forma a csepp alakú illatszeres palack (Kat. 20.). Az 5. század kezdetéig voltak használatban, a brigetioi darabok többsége a 2. századból és a 3. század első feléből származik. Az illatszeres üvegek leggyakoribb típusa a kónikus testű kis palackok (Kat. 23.), a gyűjtemény is ezekből őriz a legtöbbet. Az itáliai kereskedelmi kapcsolatok révén az 1. század kezdetétől kerülnek elő. A kölni hatásra alapított pannoniai műhelyek a 2. század első felétől gyártották ezt a formát, használatuk a 3. században is kimutatható. Az oldalain hosszanti benyomásokkal díszített kis palackok is több változata került elő Brigetioból (Kat. 25–26.). A 2. század első felének volt kedvelt típusa a nyomott gömbtestű (Kat. 24.) és a harang alakú illatszeres palack (Kat. 27.), s már ekkor megtalálhatóak az úgynevezett csőrös palackok

Féltojás alakú poharak

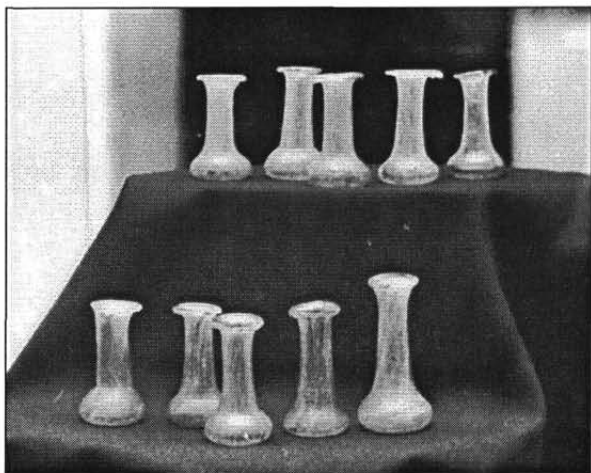
Illatszeres palackok, festék- és kenőcsartó üvegek

(Kat. 28.). Egész Pannoniában elterjedtek, használatuk a 3. században, a század utolsó harmadáig a leggyakoribb.

A gyűjtemény egyedi darabjaihoz tartozik a 3. század első felére datálható amphora alakú illatszeres palack (Kat. 49.). Pannoniában ebből a korszakból csak ez az egy példány ismert, valószínűleg keleti műhely terméke.

Egyaránt megtalálhatóak az orsó alakú olajosüvegek kisebb és nagyobb példányai (Kat. 29.). A 3. század utolsó harmadára, 4. század kezdetére jellemző nagy, 31,5 cm hosszú, szép kivitelű darab szintén Brigetioból került elő. Valószínűleg valamelyik nyugati műhely terméke, míg a kisebbeket helyi mesterek készíthették. A festékes palackok leggyakoribb formái is a kónikus test különböző változatai (Kat. 31.). Számuk kevesebb, mint az illatszeres üvegeké, de Pannonia legtöbb lelőhelyén előfordulnak. Az észak-itáliai kereskedelem révén jutnak el a provinciába, használatuk az 1. század végéig, 2. század elejéig mutatható ki. Brigetioban, a Polgárvaros II. temetőben egy sírból 11 darab kis festékes-palack került elő (az egyik töredékes). Szintén a női toilette-garnitúrához tartoznak a tulipánkehely alakú kenőcsös tégelyek (Kat. 48.) és az aryballosok (Kat. 40.).

Az aryballosok (gömbtestű, delfinfüles balsamáriumok) legkorábbi darabja Traianus-érmével került elő, a legkésőbbi pedig Marcus Aurelius idejére, a 2. század végére, 3. század kezdetére tehető. A gyűjtemény legszebb darabja hal-

Festékes palackok

ványkék színű, széles peremén alul csipkézett és többszörösen körbefutó szálrátétellel díszített.

A gyűjtemény kiemelkedő és eddig párhuzam nélküli darabja egy kékeszöld színű, kisméretű, széles szájú egyfülű kancsó, oldalán ferde bordákkal díszítve (Kat. 42.). Germániai import útján kerülhetett Brigetioba az 1. század végén, 2. század elején. Hamvasztásos sírból került elő (Polgárváros III. temető).

A korai időszakban jelennek meg a hasábos testű palackok különböző variációi. Brigetioban a hosszú, hasábos testű változat ismert. Gyakran kerülnek elő széles szalagfülének töredékei, és egy ép példány a Járóka temetőből (Brigetio). Zöldesfehér üvegből készült, széles, bordázott szalagfüle derékszögben megtörve éri el a hasáb alakú testet (Kat. 43.).

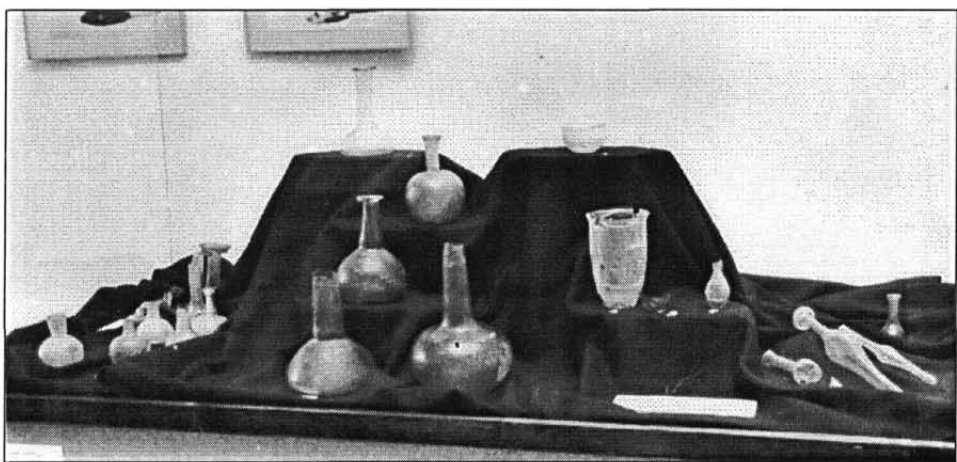
A korai időszakból a nagyobb palackoknak csak egy fenéktöredékét őrzí a gyűjtemény, amin négylevelű lóhere alakú mesterjel látható (Kat. 39.). A 2. század végén, 3. század elején jelennek meg gyakrabban a nagyobb palackok.

*Bordázott hasú kancsó
és aryballosok*

2-3. századi üvegek

A 3. és a 4. század első feléből származó üvegek

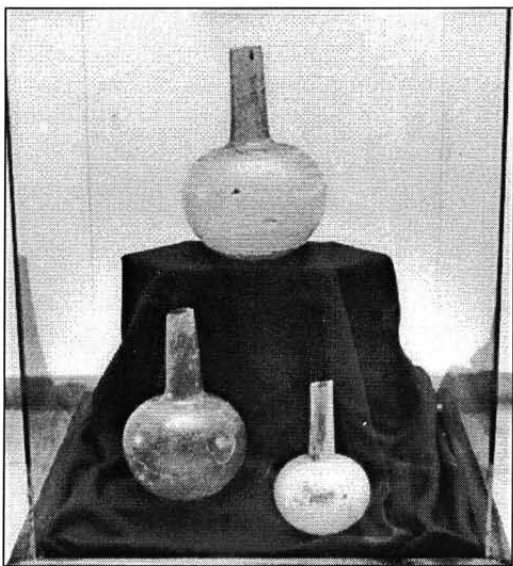
Méreteik még viszonylag kisebbek, formáik változatosak és jó kivitelűek. Megtalálhatóak köztük a vágott peremű, hengeres nyakú, gömbtestű (Kat. 33.), valamint a hasonló alakú, de kihajló peremű példányok (Kat. 32.). Az egyik legszebb darab a Járóka temetőből került elő. Fehér üvegből készült, hasa kerek benyomásokkal díszített (Kat. 36.). A 3. század közepéről származik.

Egyedi darab az a hasonló alakú példány, melynek hasa több sorban az üvegből kihúzott kis akasztókkal van díszítve (Kat. 37.). Hasonló díszítésmód Kölnben figyelhető meg. A gyűjteményben megtalálható egy szintén fehér színű, gömbtestű palack fenék- és oldaltöredéke, amin két sorban körbefutó, az üvegből kicsípott kis tüskékkel díszített.

A 3. század végén, 4. század első évtizedeiben a palackok méretei jelentősen megnőnek. Brigetióból is több példány ismert, a legszebb a nyakán és testén körbefutó szálrátéttel díszített (Kat. 33.). A későrómai üvegművesség jellegzetes termékei az általában zöld- vagy mohazöld színű, kihajló peremű, hengeres nyakú, gömbös- vagy hengeres testű (Kat. 35.), gyakran kannelúrával díszített palackok. A 3. század második felében tűnnek fel a nagyméretű, hengeres testű, kétfülű palackok vésett ellipszisekkel és ferde vonalakkal díszítve. A gyűjtemény egy díszítésében hasonló, különleges kis körte alakú palackot őriz (Kat. 38.). Ez a párhuzamok nélkül álló darab valószínűleg pannoniai mesterek munkája, a 4. században készülhetett.

A gyűjtemény az üveg sokrétű felhasználásának számos ritka emlékét is őrzi. Párhuzam nélküli az üveg tintatartó (Kat. 50.), melynek töredéke Brigetióból került elő, valószínűleg a 2. századi leletanyaghoz tartozik. Hasonló korból származik a Polgár város III. temetőjéből előkerült keverőpálca (Kat. 51.), és egy hajtű (Kat. 52.) is. Gyakori leletek a különböző periódusokból származó üveglablakok töredékei. A katalógusba nem kerültek bele az üvegből készített ékszerek. A színes, változatos formájú üveggyöngyök és üvegkarperecek gazdag választéka került elő a római kori lelőhelyekről.

A gyűjtemény anyagának jelentős része a brigetioi temetők emléanyagához tartozik. Számos darabja a helyi műhely terméke. Brigetióban az 5. század első felében még gyártottak, sőt exportáltak is üvegárut, a század második felében a település még lakott volt ugyan, de az üvegművesség már megszűnt.

Vágott peremű, gömbhasú palackok

A késő római üvegművesség emlékei (1)

A késő római üvegművesség emlékei (2)

IRODALOM

BARKÓCZI, LÁSZLÓ:

Die datierten Glasfunde aus dem II. Jahrhundert von Brigetio. FA XVIII (1966/67) 67–89.

Die datierten Glasfunde aus dem 3–4. Jahrhundert von Brigetio. FA XIX. (1968) 59–86.

Üvegleletek Brigetioból. In: Komárom megye története I. Komárom 1988, 141–165.

Pannonische Glasfunde in Ungarn. Bp. 1988.

Üvegművesség. In: Pannonia régészeti kézikönyve (Szerk.: Mócsy András, Fitz Jenő). Bp. 1990, 151–166.

BORSOS BÉLA:

A magyar üvegművesség. Bp. 1974.

M. C. CALVI:

I vetri romani del Museo di Aquileia. Aquileia 1968.

DIVALD KORNÉL:

Az üveg. In: *Az iparművészet kézikönyve III.* (Szerk.: Ráth György). Bp. 1912, 327–379.

O. DOPPERFELD:

Römisches und fränkisches Glas in Köln. Köln 1966.

F. FREMERSDORF:

Das naturfarbene sogenannte blau-grüne Glas in Köln. Köln 1958.

Römische Gläser mit fadenauflage in Köln (Schlangenfadengläser und Verwandtes). Köln 1959.

FRITZ KÄMPFER:

Viertausend Jahre Glas. Dresda 1966.

Intercisa II:

M. R. ALFÖLDI, L. BARKÓCZI, J. FITZ, K. SZ. PÓCZY, A. RADNÓTI, K. SÁGI, J. SZILÁGYI, A. SALAMON, E. B.

VÁGÓ: *Intercisa II. Geschichte der Stadt in der Römerzeit.* ArchHung 36 (1957).

C. ISINGS:

Roman Glass from Dated Finds. Groningen-Djakarta 1957.

KÉPEK

1–3. kép:

FRITZ KÄMPFER: *Viertausend Jahre Glas* (Dresda 1966) c. könyvéből készült.

4–13. kép:

A Kuny Domokos Múzeum „Római üvegek” c. kiállításán készült. (Tata 1992. július 19–augusztus 23.)

Gaius Plinius Secundus schreibt in seinem Werk „*Historia Naturalis*“ die Erfindung des Glases den Phöniziern zu, den Zeitpunkt legt er in das 1./2. Jahrhundert v. Chr. In Wirklichkeit reicht die Geschichte der Glasproduktion in weit ältere Zeiten zurück. Die archäologischen Freilegungen in Mesopotamien und Ägypten brachten schon Glasfunde aus dem 4. Jahrtausend v. Chr. ans Tageslicht. Ein langer Weg führt uns vom ersten künstliche Glas – Tongefäße mit Glasurüberzug – und der Herstellung von Glasperlen aus Glaspaste zum Auftauchen des ersten, genau datierbaren Glasgefäßes (Ägypten, 18. Dynastie, 1567–1320 v. Chr.).

Die die Glasproduktion revolutionierende Technik, die Glasbläserei wurde ca. 100 v. Chr. in Sidon (Heute Szaida, Libanon) erfunden und in diese Zeit ist die Herausbildung der Wichtigsten Werkzeuge zur Glasherstellung und der Glasbläserformen zu legen. Eigentlich entwickelten sich die technischen Grundlagen der bis in unsere Tage gebräuchlichen Technik. Bei der Verbreitung der Glasprodukte spielten die phönizischen Händler eine große Rolle. Durch sie gelangten auch die ersten Glasgefäße nach Rom. Im Zentrum der Glasherstellung entwickelten sich die Meister der alexandrischen Werkstätten das farblose Glas, dessen Lob in den Werken der lateinischen Schriftsteller vom Ende des 1. bis zu Beginn des 2. Jahrhunderts erhalten blieb.

In Rom begann die örtliche Glasproduktion zum Zeitpunkt des Endes der ersten Republik, und die Glasgefäße mit ihrer reichen Formenwelt wurde bald zu Gebrauchsgegenständen auf zahlreichen Gebieten des alltäglichen Lebens. Das römische Glashandwerk arbeitete meisterhaft die planmäßige Verschmelzung der unterschiedlichen Glasmaterialien aus, nutzte bei den Glasgefäßen die plastische und gravierte Verzierung, die einfachen Glasgefäße mit Fadenaufgaben – Verzierungen. Neben den frei geblasenen Glasgefäßen konnten sie auch die Technik der in Form Gefäße geblasenen, wo das Glas mit in Formen geschnittene bandartige Rippen oder Reliefs verziert wurde, so konnten sie die menschenkopfähnlichen Vorbilder aus Sidon und andere, die Natur nachahmende (z.B. traubenförmige, muschelförmige) Glasgefäße herstellen.

Die römische Glaskunst verbreitete sich in den eroberten Provinzen Europas und bald formte sich auch die örtliche Glaskunst heraus. Wahrscheinlich noch in der Zeit des Augustus bürgerte sich die Glasherstellung in Hispanien und Gallien (dem Gebiet des heutigen Portugal, Spanien, Frankreich und Belgien) ein, dies ist der aus der Campanie ausstrahlenden Glaskunst zu verdanken. Aus Gallien, durch die Vermittlung Triers, gelangte die Kenntnis dieser Meisterschaft ins Rheingebiet, wo Köln das Zentrum der Glasproduktion ab Ende des 2. Jahrhunderts wurde. Die Kölner Werkstatt übernahm die Technik der Glasproduktion, später auch in künstlerischer Hinsicht, die Rolle Alexandrias.

Das Auftauchen der Massenware in Pannonien beginnt in der Zeit der Flavier. Den frühen Glashandel bis zum Beginn des 2. Jahrhunderts bestimmte der Italienhandel über die Bernsteinstraße, später durch den zusammenhängenden Rhein–Donau–Limes drängten die Glaswaren aus dem Rheingebiet in der Provinz diesen in den Hintergrund. In der Gesamtheit spielte im Handel der italische, südgallische, später bis zum 4. Jahrhundert das germanische Glas die

bestimmende Rolle, im 3./4. Jahrhundert dagegen zeigen sich die Auswirkungen des Osthandels und der Provinzen der Balkanhalbinsel.

Nach der römischen Eroberung bildete sich auch das örtliche Glashandwerk heraus. In der westeuropäischen Städten entstanden schon in der frühen Periode örtliche Werkstätten, deren Rolle nach dem Zurückdrängen des Italienhandels wuchs. Die in Aquincum zum Vorschein gekommenen Keramiksiegel und der Positivabdruck an einer Flasche bezeugen eindeutig die örtliche Produktion.

Es ist anzunehmen, daß auch die Kölner Bürger hier Werkstätten besaßen, im 2. Jahrhundert. Das hohe technische Niveau der in der Zeit Mark Aurels auftauchenden östlichen Meister wirkte sich auch auf das Glashandwerk der Provinz aus. In der Zeit Severus Alexanders produzierten sie sowohl in Intercisa und wahrscheinlich auch in Gorsium die eine große Kunstfertigkeit verlangenden Glaskelche östlichen Typs.

Auf unserem Gebiet spielte neben dem Handelsverkehr Brigetios (Szöny) Glasproduktion eine bestimmende Rolle. Brigetio war eine der wichtigsten Basen auf dem Limesabschnitt Carnuntum–Aquincum. Der Kern der Siedlung bildete sich an der Wende vom 1. zum 2. Jahrhundert um die hierher verlegte Legion I. Adiutrix und schnell bildete sich um das Legionslager die Soldaten- und Bürgerstadt heraus bzw. Zur Befriedigung der Bedürfnisse Handels- und Handwerkszentren. Die Blütezeit erreichte die Siedlung in der Severuszeit, damals wurde sie Municipium, später, in der Mitte des 3. Jahrhunderts erhielt sie den Rang einer Kolonie.

Südlich des Lagers kamen auf das örtliche Glashandwerk hinweisende Spuren zum Vorschein – unbearbeitet, rohe Glasklumpen und ein deformiertes Fragment mit Henkelspuren einer größeren Schale mit gewölbter Seite – auf dessen Grundlage konnte der Beginn der Brigetioer Glasproduktion an die Wende vom 1. zum 2. Jahrhundert gelegt werden kann.

Das Kuny Domokos Museum besitzt in seiner römischen Glassammlung Material aus dem pannonischen Glashandel und der Brigetioer Glasproduktion in einem reichen Formenschatz und Abwandlungen. Unter den Glasfunden in dieser Provinz sind fast alle Formen und Typen zu finden und dem bisher publizierte Fundmaterial nach anthält es auch einige seltene und einzigartige Stücke. Zu diesen gehören die aus dem norditalischen Import stammenden Millefiori-Schüsseln, von denen ein aus Brigetio stammendes bisher publiziert wurde. Ein einzigartiges Stück ist das Bruchstück des wahrscheinlich aus dem germanischem Import des 3. Jahrhundert stammende, flache Schalenfragment mit ellipsen- und kreisförmigen Dellen, und ähnlicher Köllner Parallele zeigt sie eine Glasfadenauflage an der Wandung einer gedrückten, halbkugligen Schale mit abwechselnden Ellipsen. Unter der steilwändigen kleinen Schalen mit eingeschliffenen, senkrechten Ovalen ist ein eiziges Stück bekannt, welches aus dem Fundmaterial Brigetios vom Ende des 1. bis zum Beginn des 2. Jahrhunderts zum Vorschein kam. Wahrscheinlich ist es das Produkt einer italienischen oder dalmatinischen Werkstatt.

Einen bedeutenden Teil der Sammlung bilden die in verschiedenen Variationen vorkommenden Parfüm-, Saug-, Öl-, und Schminkflaschen. Die schöns-

ten – ebenfalls zu einer Frauentoilettengarnitur gehörenden Beißpiele – sind die Aryballus. Die meisten Stücke der Provinz stammen aus Brigetio in der Sammlung stammt ein dunkelgrünes vom Ende des 2. Jahrhunderts bzw. Anfang des 3. Jahrhunderts, ein hellgrünes Beißpiel mit Glasfadenauflagenverzierung dagegen aus der ersten Hälfte des 2. Jahrhunderts.

Ein Einzelstück der Parfümgefäße des 3. Jahrhunderts ist das aus Brigetio stammende Amphoren Glas, wahrscheinlich das Ergebnis östlicher Beziehung.

Ein hervorzuhebender Fund der frühen Epoche ist ein einhenkliges niedriges Krüglehen mit spiralförmigen schrägen Rippen. Das grün-blaue Gefäß ist ein Einzelstück vom Ende des 1. Jahrhunderts bzw. Anfang des 2. Jahrhunderts, es gelangte wahrscheinlich als germanischer Import nach Brigetio.

Das schönste Stück der Flaschen mit kugelförmigen Körper ist mit Glasfadenauflege verziert und zu den ebenfalls außergewöhnlichen Stücken gehört der aus Glas gezogene, mit kleinen Schlaufen verzierte Exemplar, von denen ein einziges Stück in Brigetio zum Vorschein kam (erste Hälfte des 2. Jahrhunderts – Mitte des 3. Jahrhunderts). Das Ergebnis der Versuche der Brigetioer Töpfer kann die birnenförmige Flasche mit eingeschliffenen Verzierungen sein (4. Jahrhundert), welche die Verzierungen der großen Flaschen nachahmt.

Ein seltener Fund der vielseitigen Glasnutzung ist der aus Glas gefertigte Tintenbehälter.

Die pannonische Glasproduktion wurde in der zweiten Hälfte des 3. Jahrhunderts und im 4. Jahrhundert derartig bedeutend, daß neben der Befriedigung der örtlichen Bedürfnisse auch für den Export produziert wurde (Raetia). Die Spuren der Brigetioer Glaskunst sind bis Anfang des 5. Jahrhunderts zu verfolgen. Die Siedlung war in der zweiten Hälfte des 5. Jahrhunderts noch bewohnt, die Bevölkerung produzierte aber kein Glas mehr.

KATALÓGUS

A katalógus Barkóczi László: *Pannonische Glasfunde in Ungarn* (Bp. 1988) című művének tipológiai beosztása alapján készült. A zárójelbe tett számok a könyvben feldolgozott üvegek sorszámát jelölik. Der Katalog wurde nach der typologischen Einteilung des Werkes László Barkóczis „*Pannonische Glasfunde in Ungarn*” (Bp. 1988) zusammengestellt. Die einklammernten Zahlen bezeichnen die Seriennummern des Glasfunde, die in dem Buch vorkommen.

Rövidítések (Abkürzungen)

K = Kállay-gyűjtemény (*Kállay-Sammlung*)

M = Magasság (*Höhe*)

Pá = Peremátmérő (*Munddurchmesser*)

Fá = Fenékátmérő (*Bodendurchmesser*)

H = Hosszúság (*Länge*)

Tálak (*Schüssel*)

1. Millefiori tál (*Millefiorischen, Kat. 1.*)

K 127 (*Kat. 1.*)

Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Millefiori tál töredéke. Kerek, sekély, színe sárga- és piros érezett betét sötétzöld alapon. Kora: 1. sz.
H: 8 cm

2. Ellipszis és kör alakú benyomásokkal díszített tál (*Flasche Schalen mit ellipsen- und kreisförmigen Dellen, Kat. 15.*)

55.402.1. (*Kat. 27.*)

Lelőhely: Brigetio
Tál alsó részének töredéke. Fenékén kör alakú, falán kör- és ellipszis alakú benyomásokkal díszített. Vastag falú, világoszöld színű. Valószínűleg germániai import (I. tábla 3. kép).
Kora: 3. sz.
Fá: 2 cm

3. Benyomott falú tál (*Schalen mit eingedellter Wandung, Kat. 17.*)

K 28

Lelőhely: Brigetio
Vékonyfalú, benyomott oldalú, zöld színű kis tál töredéke.
Kora: 4. sz. utolsó harmada
M: 5,2 cm Pá: 9,9 cm

4. Nyomott félgömb alakú tál szálrátét dísszel (*Gedrückt-halbkugelige Schalen mit Glasfadenauflege, Kat. 21.*)

K 301 (*Kat. 35.*)

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Enyhén kihajló, vágott peremű, nyomott félgömbalakú, enyhén benyomott aljú kis tál. Falán szálrátét fut körbe, közbeiktatott ellipszisekkel.

Szintelen, átlátszó üvegből készült. Ragasztott, kiegészített (II. tábla 1. kép).

Kora: 3. sz. utolsó harmada

M: 4,4 cm Pá: 6,9 cm Fá: 2 cm

5. Meredek falú, kis tálak függőlegesen becsiszolt ellipszisekkel díszítve

(*Stellwandige, kleine Schalen mit eingeschliffenen, senkrechten Ovalen, Kat. 23.*)

K 749a (*Kat. 37.*)

Lelőhely: Brigetio

Enyhén kihajló, vágott peremű, meredek falú, hengeres testű kis tál. Feneke enyhén benyomott. Pereme alatt két becsiszolt vonaldísz fut körbe, alatta két sorban függőlegesen álló ellipszissor, majd egy vízszintesen álló ellipszissor díszíti. Vékonyfalú, fehér színű. Valamelyik itáliai műhely terméke (II. tábla 3–4. kép).

Kora: 1. sz. vége, 2. sz. kezdete

M: 4,8 cm Pá: 7,3 cm Fá: 5,5 cm

6. Félgömb alakú tálak becsiszolt díszítéssel (*Halbkugelige Schalen mit eingeschliffener Verzierung, Kat. 25.*)

72.71.4.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű táltöredék körbefutó vésett vonalakkal és ellipszisekkel díszítve (II. tábla 2. kép).

Kora: 3. sz.

H: 8,4 cm

56.2.244.

Lelőhely: Brigetio

Halványzöld színű táltöredék, vízszintesen és függőlegesen álló becsiszolt ellipszisekkel díszítve. Valószínűleg kölni import (III. tábla 1. kép).

Kora: 3. sz. első fele

H: 5,9 cm

7. Lapos tál

K 736a

Lelőhely: Brigetio

Kihajló peremű, nyomott gömbtestű, vékonyfalú, lapos kis tál. Színe fehér, anyaga repedezett, ép (III. tábla 2. kép).

Kora: 1. sz. második fele

M: 3,4 cm Pá: 11,1 cm

8. Töredékek (*Bruchstücke*)

55.389.1.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, profilált peremű üvegtál perem- és oldal-töredéke.

H: 5,5 cm

55.401.1.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, profilált peremű üvegtál perem- és oldal-töredéke.

H: 6,5 cm

64.6.17.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Zöldefehér színű, talpgyűrűs, lapos üvegtál
perem- és oldaltörédeke.
H: 6,3 cm Pá: 3,9 cm

55.405.1.

Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, nagyobb méretű, ívelt oldalú tál
deformált peremtörédeke fogó nyomaival.
(I. tábla 1–2. kép)
Kora: 1–2. század fordulójára
H: 13,3 cm

Poharak, csészék (*Schalen, Becher*)

9. Hengeres testű pohár talpgyűrűvel (*Zylindrische Becher mit Standring, Kat. 29.*)

K 325 (Kat. 60.)

Lelőhely: Brigetio, Járókat temető
Vékonyfalú, behúzott peremű, hengeres testű
pohár benyomott fenékkal, talpgyűrűvel. Színe
fehér (III. tábla 3. kép).
Kora: 3. sz. első fele
M: 6,6 cm Pá: 8,6 cm Fő: 4,2 cm

10. Magas, széles, íveltoldalú poharak (*Hohe, breitere Becher mit geschweifter Wandung,* *Kat. 32.*)

K 892a (Kat. 67.)

Lelőhely: Brigetio
Kihajló, vágott peremű, ívelt oldalú pohár enyhén benyomott fenékkal, talpgyűrűvel. Vékonyfalú, fehér színű (III. tábla 4. kép).
M: 8,5 cm Pá: 7,5 cm Fő: 3,9 cm

11. Féltojás alakú poharak (*Halbeiförmige Becher, Kat. 37.*)

K 26

Lelőhely: Brigetio
Féltojás alakú, zöld színű pohár. Ragasztott.
(IV. tábla 1. kép)
Kora: 4. sz. vége, 5. sz. első évtizedei
M: 7,5 cm Pá: 8,8 cm

K 27

Lelőhely: Brigetio
Féltojás alakú, zöld színű pohár. Pereme sérült, hiányos (IV. tábla 2. kép).
Kora: 4. sz. vége, 5. sz. első évtizedei
M: 7,3 cm Pá: 8,4 cm

K 1919

Lelőhely: Brigetio
Zöld színű, féltojás alakú pohár (IV. tábla 3. kép).
Kora: 4. sz. vége, 5. sz. első évtizedei
M: 7,4 cm Pá: 8,7 cm

K 1920

Lelőhely: Brigetio
Zöld színű, féltojás alakú pohár.
(IV. tábla 4. kép)
Kora: 4. sz. vége, 5. sz. első évtizedei
M: 7,5 cm Pá: 8,4 cm

56.2.238.

Lelőhely: Brigetio
Világoszöld színű, kihajló, vágott peremű féltojás alakú pohár perem- és oldaltörédeke.
H: 4,4 cm

56.2.241.

Lelőhely: Brigetio
Zöld színű pohár törédekei (IV. tábla 5. kép).
Kora: 4. sz. vége, 5. sz. első évtizedei
A₁: 9 cm A₂: 8,1 cm A₃: 6,5 cm A₄: 4,9 cm

62.23.31.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Zöldefehér színű, kihajló, vágott peremű, vékonyfalú, féltojás alakú pohár perem- és oldaltörédeke. Pereme alatt két párhuzamosan körbefutó vonallal díszített.
H: 3,6 cm

62.23.39.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Zöldefehér színű, enyhén kihajló, vágott peremű, féltojás alakú pohár két törédeke, és egy vastagabb falú törédek, ami pereme alatt körbefutó becsiszolt vonallal díszített.
H₁: 3,7 cm H₂: 3,4 cm H₃: 3,1 cm

72.40.18.

Lelőhely: Brigetio
Féltojás alakú zöld üvegpohár (IV. tábla 6. kép).
Kora: 4. sz. vége, 5. sz. első évtizedei
M: 7 cm Pá: 9 cm

72.40.23.

Lelőhely: Brigetio
Enyhén kihajló peremű, féltojás alakú, zöld színű pohár. A perem alatt két, párhuzamosan futó becsiszolt vonal díszíti (V. tábla 1. kép).
Kora: 4. sz. második fele, 5. sz. eleje
M: 6,2 cm Pá: 9 cm

72.71.3.

Lelőhely: Brigetio
Zöld színű, kerek aljú pohár. Pereme törött (V. tábla 2. kép).
Kora: 4. sz. második fele, 5. sz. eleje
M: 6,5 cm Pá: 8,6 cm

72.79.2.

Lelőhely: Brigetio
Enyhén kihajló peremű, világoszöld színű, kerek aljú pohár, pereme alatt és teste középvonalán becsiszolt körbefutó vonallal díszített (V. tábla 3–4. kép).
Kora: 4. sz. második fele, 5. sz. eleje
M: 6,9 cm Pá: 9,2 cm

12. Ívelt oldalú, keskeny pohár talpgyűrűvel (*Schmale Becher mit geschweifter Wandung und Standring, Kat. 43.*)

Ltsz. nélkül

Lelőhely: Brigetio
Vékonyfalú, enyhén kihajló peremű, ívelt oldalú magas pohár talpgyűrűvel. Pereme és oldala is törédekes, színe fehér (VI. tábla 1. kép).
Kora: 3. sz. utolsó harmada, 4. sz. első évtizede
M: 14 cm Pá: 9,4 cm Fő: 5 cm

13. Kúpos poharak

(*Konische Becher, Kat. 47.*)

K 893a

Lelőhely: Brigetio

Enyhén kihajló peremű, fordított csonka kúp alakú, enyhén benyomott aljú pohár. Színe zöldes (VI. tábla 2. kép).

Kora: 4. sz. második fele

M: 12,8 cm Pá: 8,2 cm Fá: 3,2 cm

K 1917

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Kihajló peremű, fordított csonka kúp alakú, talpgyűrűs pohár. Színe fehér (VI. tábla 3-4. kép).

Kora: 4. sz. második fele

M: 11,8 cm Pá: 8,6 cm Fá: 3,9 cm

14. Féltőjás alakú pohár szálrátétes

hullámvonaldíszszel

(*Halbeiförmige Becher mit Wellenglasfadenauflege, Kat. 62.*)

72.99.1. (Kat. 134.)

Lelőhely: Brigetio

Mohazöld színű, kihajló, metszett peremű, féltőjás alakú, benyomott fenekű pohár. Fala vastag, hullámvonalban körbefutó szálrátéttel díszített (VII. tábla 1-2. kép).

Kora: 4. sz. utolsó harmada, 5. sz. első évtizede

M: 7,1 cm Pá: 7,3 cm Fá: 2 cm

15. Harang alakú pohár becsiszolt díszítéssel

(*Glockenförmige Becher mit eingeschliffenen Motiven, Kat. 70.*)

K 342c

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető

Két fehér színű töredék becsiszolt oválisokkal díszítve (VII. tábla 3. kép).

Kora: 2. sz. kezdete

H: 4,9 cm

55.392.1.

Lelőhely: Brigetio

Fehér színű, egymásba kapcsolódó becsiszolt oválisokkal díszített pohár perem- és oldaltöredéke (VII. tábla 4. kép).

Kora: 2. sz. kezdete

Á: 7 cm

55.399.1.

Lelőhely: Brigetio

Fehér színű, egyenes peremű üvegpohár töredéke. Díszítése becsiszolt, szaggatott párhuzamosokkal kialakított összefüggő téglalapok. Kölni import.

Kora: 3. sz. első fele

H: 6,6 cm

16. Hengeres- és kúpos testű poharak plasztikus

díszszel (*Zylindrische und konische Becher mit plastischer Verzierung, Kat. 65.*)

55.390.1.

Lelőhely: Brigetio

Mohazöld színű kónikus testű pohár fenék- és oldaltöredéke plasztikus, egymásba kapcsolódó mandulaformákkal díszítve (VII. tábla 5-6. kép).

Kora: 4. sz. vége, 5. sz. első évtizede

Fá: 3,3 cm

55.395.1.

Lelőhely: Brigetio

Zöld színű, kónikus testű pohár töredéke, összekapcsolódó plasztikus mandulaformákkal díszítve.

H: 3,8 cm

55.403.1.

Lelőhely: Brigetio

Zöld színű, kónikus testű pohár oldaltöredéke, összekapcsolódó mandulaformákkal díszítve.

H: 7,6 cm

Ltsz. nélkül

Zöldefehér színű, egymásba kapcsolódó plasztikus oválisokkal díszített üvegpohár töredéke.

H: 4,7 cm

17. Nyomott gömbteű pohár

(*Gedrückt-kugelige Becher, Kat. 38.*)

72.24.5.

Lelőhely: Brigetio

Szélesen kihajló peremű, nyomott gömbteű, összeszűkülő aljú talpgyűrűs pohár. Pereme sérült, színe halványzöld (V. tábla 5-6. kép).

Kora: 2. sz. második fele, 3. sz. eleje

M: 5,8 cm Pá: 8 cm Fá: 4,1 cm

18. Talpgyűrűs poharak

55.391.1.

Sötétzöld színű talpgyűrűs pohár fenék- és oldaltöredéke. A vastag talpgyűrű anyagából kicsípett pálcatagokkal díszített (VIII. tábla 1. kép).

Kora: 4. sz. vége, 5. sz. eleje

Fá: 7 cm

56.2.321.

Lelőhely: Brigetio

Zöldefehér színű, talpgyűrűs, ívelt oldalú pohár alj- és oldaltöredéke.

Á: 3,8 cm

56.2.326.

Lelőhely: Brigetio

Fehér színű, vékony falú, talpgyűrűs, ívelt oldalú pohár alj- és oldaltöredéke.

Á: 4,6 cm

56.2.329.

Lelőhely: Brigetio

Zöldefehér színű talpgyűrűs pohár deformált fenék- és oldaltöredéke. Rontott darab.

H: 6,8 cm

63.6.4.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor

Halványzöld színű, kúposan benyomott aljú, talpgyűrűs üvegpohár fenéktöredéke.

Fá: 5,4 cm

64.1.153.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor

Világoskék színű, kúposan benyomott aljú talpgyűrűs üvegpohár (?) fenéktöredéke.

Fá: 4,6 cm

19. Ívelt oldalú poharak töredékei

K 2p

Lelőhely: Brigetio

Mohazöld színű, kihajló, vágott peremű, félgömb alakú pohár hat töredéke.

55.408.1.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű, benyomott aljú pohár fenék- és oldaltöredéke.

Fá: 5,9 cm

56.2.242.

Lelőhely: Brigetio

Zöld színű, kihajló, vágott peremű, nyomott gömbtestű pohár perem- és oldaltöredéke.

Á: 5,8 cm

56.2.310.

Lelőhely: Brigetio

Halványzöld színű, benyomott aljú, ívelt oldalú pohár fenék- és oldaltöredéke.

Fá: 4,4 cm

56.2.311.

Lelőhely: Brigetio

Fehér színű, benyomott aljú pohár fenéktöredéke.

Á: 4,7 cm

56.2.314.

Lelőhely: Brigetio

Kékesfehér színű, enyhén benyomott aljú ívelt oldalú pohár fenék- és oldaltöredéke.

Fá: 3,5 cm

56.2.322.

Lelőhely: Brigetio

Fehér színű, benyomott aljú, ívelt oldalú pohár fenéktöredéke.

Fá: 5,2 cm

56.2.328.

Lelőhely: Brigetio

Kék színű, kúposan benyomott aljú, talpgyűrűs, ívelt oldalú pohár fenéktöredéke.

Fá: 3,9 cm

56.2.332.

Lelőhely: Brigetio

Kékesfehér színű, kúposan benyomott aljú talpgyűrűs pohár fenék- és oldaltöredéke.

Fá: 3,6 cm

56.2.334.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű, benyomott aljú, talpgyűrűs, ívelt oldalú pohár fenék- és oldaltöredéke.

M: 2,8 cm

56.2.335.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű, talpgyűrűs, ívelt oldalú pohár töredéke.

Kora: 1. sz. második fele

Á: 6,5 cm

56.2.355.

Lelőhely: Brigetio

Fehér színű, talpgyűrűs, ívelt oldalú pohár töredéke.

H: 7,5 cm

56.2.356.

Lelőhely: Brigetio

Vékonyfalú, fehér színű, talpgyűrűs, ívelt oldalú pohár fenék- és oldaltöredéke.

M: 2 cm

56.2.363.

Lelőhely: Brigetio

Enyhén kihajló, vágott peremű, ívelt oldalú pohár perem- és oldaltöredéke. Vékonyfalú, zöldesfehér színű.

Á: 5 cm

56.2.398.

Lelőhely: Brigetio

Vékonyfalú, kihajló, vágott peremű zöld pohár perem- és oldaltöredéke. Rossz kidolgozású.

H: 5 cm

56.2.374.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű, vékonyfalú, enyhén kihajló, vágott peremű, ívelt oldalú pohár perem- és oldaltöredéke.

Á: 4,7 cm

56.2.378.

Lelőhely: Brigetio

Fehér színű, enyhén kihajló, vágott peremű, ívelt oldalú pohár perem- és oldaltöredéke.

Á: 3,1 cm

56.2.381.

Lelőhely: Brigetio

Kék színű, kihajló, vágott peremű, vastag falú pohár perem- és oldaltöredéke.

M: 3,5 cm V: 0,3 cm

56.2.401.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű, kúposan benyomott aljú, talpgyűrűs, ívelt oldalú vékonyfalú pohár fenék- és oldaltöredéke.

Fá: 2,6 cm M: 2,1 cm

62.17.68.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor

Kihajló, vágott peremű, hengeres testű pohár perem- és oldaltöredéke. Fehér színű.

H: 2,5 cm

62.23.32.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor

Zöldesfehér színű, benyomott aljú, ívelt oldalú pohár fenéktöredéke.

Fá: 4,8 cm

64.6.18.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor

Fehér színű, vékonyfalú, kihajló, vágott peremű, ívelt oldalú pohár töredékei. Pereme alatt egy, oldalán két párhuzamosan becsiszolt vonaldísz fut körbe.

H₁: 3,5 cm H₂: 3,3 cm H₃: 2,4 cm H₄: 1,5 cm

Illatszeres üvegek, festék- és kenőcs-tartó téglék (Parfüm-, Saug, Öl- und Schminkfläschen)

20. Hosszú, hengeres nyakú, csepp alakú parfümöspalackok (*Parfümfläschen von länglicher Tropfenform, Kat. 83.*)

K 215

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Hosszú, hengeres nyakú, lekerekített peremű, csepp alakú parfümöspalack. Színe áttetsző, fehér. Törédes.

Kora: 2. sz.

M: 8,8 cm Pá: 2,2 cm

K 216

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Hosszú, hengeres nyakú, lekerekített peremű, zöldesfehér színű, csepp alakú palack (VIII. tábla 2. kép).

Kora: 2. sz.

M: 9 cm Pá: 2,1 cm

K 252

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Lekerekített peremű, hosszú hengeres nyakú, halványkék színű, csepp alakú palack. Fekete festék volt benne (VIII. tábla 3. kép).

Kora: 2. sz.

M: 7,5 cm Pá: 1,5 cm

K 329b

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Lekerekített peremű, zöldesfehér színű, hosszú, hengeres nyakú, csepp alakú palack (VIII. tábla 4. kép).

Kora: 2. sz.

M: 8,3 cm Pá: 1,4 cm

K 329c

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Hosszú, hengeres nyakú, lekerekített peremű, zöldeskék színű, csepp alakú palack (VIII. tábla 5. kép).

Kora: 2. sz.

M: 7,8 cm Pá: 1,9 cm

K 357b

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Lekerekített, aszimmetrikus peremű, hosszú hengeres nyakú, zöldeskék színű, csepp alakú parfümös palack (VIII. tábla 6. kép).

Kora: 2. sz.

M: 9 cm Pá: 1,4 cm

K 513c

Lelőhely: Brigetio
Lekerekített peremű, hosszú hengeres nyakú, csepp alakú parfümös palack. Színe fehér. Hamvasztásos sírból került elő.

Kora: 1. sz. második fele, 2. sz.

M: 9,8 cm Pá: 2,2 cm

K 615b

Lelőhely: Brigetio
Lekerekített peremű, hosszú hengeres nyakú, csepp alakú parfümös palack.

Pereme sérült, színe kék. Hamvasztásos sírból származik.

Kora: 2. sz.

M: 3,4 cm Pá: 1,1 cm

K 768b

Lelőhely: Brigetio
Lekerekített peremű, hosszú hengeres nyakú, halványkék színű, csepp alakú parfümös palack. Fehér festék volt benne (IX. tábla 1, 3. kép).

Kora: 2. sz. vége, 3. sz. eleje

M: 8 cm Pá: 1,9 cm

K 774b

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Lekerekített peremű, hosszú hengeres nyakú, fehér színű, csepp alakú illatszeres palack (IX. tábla 2. kép).

Kora: 2. sz.

M: 8,5 cm Pá: 1,8 cm

K 926f

Lelőhely: Brigetio, Gerhát temető
Hosszú, hengeres nyakú, lekerekített peremű, zöldesfehér színű, csepp alakú parfümös palack. Pereme törött. Vörös festék volt benne.

Kora: 2. sz.

M: 5,8 cm Pá: 0,8 cm

72.1.1.

Lelőhely: Brigetio
Zöldes színű, lekerekített peremű, csepp alakú parfümös palack (IX. tábla 4., 6. kép).

Kora: 2. sz.

M: 6,5 cm Pá: 1,4 cm

78.33.6.

Lelőhely: Brigetio
Fehér, áttetsző színű, vékony falú, csepp alakú illatszeres palack töredéke.

H: 4,2 cm Á: 1,4 cm

21. Körte alakú parfümös palack

(*Birnenförmige Parfümfläschen, Kat. 85.*)

K 23

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető
Enyhén kihajló, lekerekített peremű, hosszú hengeres nyakú, körte alakú palack. Színe zöld (IX. tábla 5. kép).

Kora: 1. sz.

M: 8,5 cm Pá: 2,3 cm Fá: 4,7 cm

22. Gömbtestű parfümös palackok

(*Kugelförmige Parfümfläschen, Kat. 86.*)

K 24

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető
Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú, hangsúlyozott vállú, gömbtestű kis palack. Feneke behorpasztott, színe zöldesfehér (XIV. tábla 1. kép).

Kora: 4. sz.

M: 6,6 cm Pá: 2,6 cm Fá: 4,3 cm

72.40.22.

Lelőhely: Brigetio
Enyhén kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú, gömbtestű kis palack.

- (XXIII. tábla 4. kép)
Kora: 3. sz. vége, 4. sz. eleje
M: 9,5 cm Pá: 2,5 cm
- 72.71.2.
Lelőhely: Brigetio
Enyhén kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú, gömbtestű kis palack. Pereme kissé sérült, színe zöldes.
(XXIII. tábla 5. kép)
Kora: 3. sz.
M: 8,1 cm Pá: 2,2 cm
23. Hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű
parfümös palackok
(*Konische Parfümfläschen mit langem, zylindrischen Hals, Kat. 87.*)
- K 213
Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű palack, benyomott aljjal.
Kora: 2. sz.
M: 9,3 cm Pá: 4,5 cm Fá: 2,5 cm
- K 467b
Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Kónikus testű, zöldesfehér színű palack fenék- és oldaltöredéke. Hamvasztásos sírból került elő.
(X. tábla 3. kép)
Kora: 2. sz.
M: 5,9 cm Fá: 4,7 cm
- K 477c
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyaka vállvonalnál enyhén kiszélesedik, kónikus testű, zöld színű palack. Hamvasztásos sírból került elő (X. tábla 2. kép).
Kora: 2. sz.
M: 8,5 cm Pá: 2,3 cm Fá: 2,8 cm
- K 483b
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Hosszú, hengeres nyakú, szélesen kónikus testű palack. Pereme törött, színe zöldes. Hamvasztásos sírból Traianus éremmel együtt került elő.
(X. tábla 6. kép)
Kora: 2. sz.
M: 11,5 cm Fá: 5,6 cm
- K 493c
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Hosszú, hengeres nyakú, szélesen kónikus testű, fehér palack. Pereme törött. Hamvasztásos sírból került elő.
(XIII. tábla 3. kép)
Kora: 2. sz.
M: 7,1 cm Fá: 5,9 cm
- K 495c
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, enyhén tölcséres testű, benyomott aljú palack. Színe zöld. Hamvasztásos sírból került elő.
Kora: 2. sz.
M: 12,2 cm Pá: 3 cm Fá: 6,5 cm
- K 524b
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Enyhén kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kúpos testű, kónikusan horpasztott fenékű, zöld színű palack. Hamvasztásos sírból került elő (X. tábla 2. kép).
Kora: 2. sz.
M: 11,3 cm Pá: 2,5 cm Fá: 4,8 cm
- K 525c
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, enyhén benyomott aljú, fehér színű palack. Pereme törött. Hamvasztásos sírból került elő.
(X. tábla 7. kép)
Kora: 2. sz.
M: 8,5 cm Fá: 3,5 cm
- K 525d
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Kihajló peremű, hosszú, cilindrikus nyakú, kónikus testű, enyhén benyomott fenékű fehér színű palack. Pereme törött. Hamvasztásos sírból került elő.
(X. tábla 8. kép)
Kora: 2. sz.
M: 10 cm Fá: 3,3 cm
- K 526a
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Hosszú, hengeres nyakú, kúpos testű, benyomott aljú, fehér színű palack. Pereme törött. Csontvázas sírból származik.
Kora: 2. sz.
M: 8,6 cm Fá: 3,9 cm
- K 550a
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, fehér színű palack. Pereme törött. Hamvasztásos sírból származik (XI. tábla 1. kép).
Kora: 2. sz.
M: 14,2 cm Fá: 4,5 cm
- K 550b (*Kat. 201.*)
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, kúposan benyomott aljú, zöldes színű palack. Hamvasztásos sírból került elő (X. tábla 5. kép).
Kora: 2. sz.
M: 9,8 cm Pá: 2,2 cm Fá: 3,7 cm
- K 551a
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, kúposan benyomott aljú, zöldes színű palack. Hamvasztásos sírból került elő.
Kora: 2. sz.
M: 12,8 cm Pá: 2,9 cm Fá: 5,8 cm
- K 551b
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kúpos testű, zöldes színű palack. Pereme törött. Hamvasztásos sírból került elő.
Kora: 2. sz.
M: 9,8 cm Pá: 2,8 cm Fá: 3,9 cm

- K 552c
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Tölcséres szájú, hengeres nyakú, kónikus testű, vastag falú palack. Színe kékeszöld.
Hamvasztásos sírból került elő (XI. tábla 2. kép).
Kora: 2. sz.
M: 8,5 cm Pá: 2,4 cm Fá: 2,6 cm
- K 553b
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, fehér színű palack. Pereme törött. Hamvasztásos sírból került elő (XI. tábla 3. kép).
Kora: 2. sz.
M: 10,9 cm Fá: 3,5 cm
- K 557a
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, enyhén benyomott fenekű palack. Pereme törött. Hamvasztásos sírból került elő.
Kora: 2. sz.
M: 10,9 cm Fá: 2,9 cm
- K 563c
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Szélesen kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kúpos testű palack. Pereme sérült, színe fehér, áttetsző. Hamvasztásos sírból származik (XI. tábla 4. kép).
Kora: 2. sz.
M: 10,7 cm Pá: 2 cm Fá: 3,5 cm
- K 570b
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Enyhén kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű palack. Peremén és hasi részén sérült, színe zöldesfehér. Besűrűsödött növényi olaj volt benne. Hamvasztásos sírból került elő.
Kora: 2. sz.
Méretei a leltárkönyv szerint:
M: 11,8 cm Fá: 5,7 cm
- K 575e (Kat. 202.)
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Vízszintesen kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott kúpos testű, kékeszöld színű palack. Pereme törött. Csontvázas sírből származik. Antonius Pius érmével került elő.
Kora: 2. sz. második fele
M: 7,2 cm Pá: 3,3 cm Fá: 4,3 cm
- K 577i
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Szélesen kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, hangsúlyozott vállú, kónikus testű, zöldesfehér színű palack. Feneke enyhén benyomott, pereme sérült. Hamvasztásos sírból került elő (XI. tábla 5. kép).
Kora: 2. sz.
M: 12,4 cm Fá: 3,8 cm
- K 581d
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Lekerekített peremű, hosszú hengeres nyakú, nyomott kúpos testű, zöldes színű palack. Hamvasztásos sírből került elő (XI. tábla 6. kép).
Kora: 2. sz.
M: 8 cm Pá: 1,7 cm Fá: 2,5 cm
- K 596b (Kat. 200.)
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, kúposan benyomott aljú, fehér színű palack. Hamvasztásos sírból került elő (XI. tábla 7. kép).
Kora: 2. sz.
M: 9,9 cm Pá: 2 cm Fá: 2,1 cm
- K 597c
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Szélesen kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, kékeszöld színű kis palack. Hamvasztásos sírből került elő (XI. tábla 8. kép).
Kora: 2. sz.
M: 10,2 cm Pá: 3,1 cm Fá: 3,7 cm
- K 598d
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kúpos testű, kékes színű kis palack. Hamvasztásos sírből került elő (XI. tábla 9. kép).
Kora: 2. sz.
M: 10,8 cm Pá: 3,6 cm Fá: 2,1 cm
- K 621b
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Tölcséresen kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, enyhén behorpasztott fenekű kis palack. Színe kékeszöld. Hamvasztásos sírből került elő (XII. tábla 1. kép).
Kora: 2. sz.
M: 9,6 cm Pá: 2,4 cm Fá: 2,5 cm
- K 701d
Lelőhely: Brigetio
Lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, zöldesfehér színű kis palack. Pereme kiegészített.
(XXXIV. tábla 5. kép)
Kora: 2. sz.
M: 9,6 cm Fá: 2,6 cm
- K 702c
Lelőhely: Brigetio
Kihajló peremű, hosszú, csonka kúpos nyakú, nyomott kúpos testű, fehér színű kis palack. Hamvasztásos sírből került elő.
Kora: 2. sz.
M: 11,2 cm Pá: 3,2 cm Fá: 6,3 cm
- K 710
Lelőhely: Brigetio
Zöld színű, kónikus testű kis palack fenék- és oldaltöredéke (X. tábla 4. kép).
Kora: 2. sz.
M: 11 cm Fá: 4,6 cm
- K 741b
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros I. temető
Tölcséresen kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, fenekén enyhén benyomott, zöldesfehér színű kis palack töredéke. Hamvasztásos sírből származik. Kora: 2. sz.
Méretei a leltárkönyv szerint:
M: 12,1 cm Pá: 3,2 cm Fá: 2,5 cm

- K 742d
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros I. temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kúposan benyomott aljú, kónikus testű kis palack. Színe zöldes.
Kora: 2. sz.
M: 9,6 cm Pá: 2,3 cm Fá: 3,1 cm
- K 760f
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros I. temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott kúpos testű, enyhén benyomott aljú zöld színű kis palack. Hamvasztásos sírból Traianus érmével került elő (XII. tábla 3. kép).
Kora: 2. sz.
M: 11,3 cm Pá: 2,1 cm Fá: 5,9 cm
- K 771b
Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, fehér, áttetsző anyagú kis palack töredéke.
Kora: 2. sz.
Méretei a leltárkönyv szerint:
M: 10,7 cm Pá: 2,6 cm Fá: 3,5 cm
- K 846a
Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott kónikus testű, zöld színű kis palack töredéke. Feneke benyomott. Hamvasztásos sírból Hadrianus érmével együtt került elő.
Kora: 2. sz.
Méretei a leltárkönyv szerint:
M: 13,7 cm Pá: 3,8 cm Fá: 8,8 cm
- K 869a
Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
Hosszú, hengeres nyakú, kihangsúlyozott vállú, kónikus testű, sötétzöld színű kis palack töredéke. Hamvasztásos sírból Augustus dipondius-sal együtt került elő (XIII. tábla 4. kép).
Kora: 1. sz.
M: 5,4 cm Fá: 2,1 cm
- K 869b
Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
Hengeres nyakú, kónikus testű fehér színű kis palack töredéke (Lsd. K 869a).
Kora: 1. sz.
M: 5,7 cm Fá: 3,3 cm
- K 872b
Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
Lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, zöldes színű kis palack töredéke. Hamvasztásos sírból került elő.
Kora: 2. sz.
Méretei a leltárkönyv szerint:
M: 12 cm Pá: 3,1 cm Fá: 5,3 cm
- K 1909
Lelőhely: Brigetio
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, áttetsző fehér színű kis palack. Pereme sérült (XII. tábla 2. kép).
Kora: 2. sz.
M: 8,6 cm Pá: 2,7 cm Fá: 3,7 cm
- K 1910
Lelőhely: Brigetio
Hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, kékes-zöld színű kis palack töredéke.
Feneke enyhén behorpasztott. Pereme hiányzik.
Kora: 2. sz.
M: 10,9 cm Fá: 4,2 cm
- K 1911
Lelőhely: Brigetio
Hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű kis fehér palack. Pereme hiányzik, alja enyhén benyomott, színe fehér (XII. tábla 4. kép).
Kora: 2. sz.
M: 8,6 cm Fá: 5,1 cm
- K 1912
Lelőhely: Brigetio
Hosszú, hengeres nyakú, hangsúlyozott vállú, kónikus testű kékes színű kis palack töredéke. Pereme hiányzik (XII. tábla 5. kép).
Kora: 2. sz.
M: 8,8 cm Fá: 3,1 cm
- K 1913
Lelőhely: Brigetio
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű kis palack. Pereme sérült, színe fehér, kiegészített (XII. tábla 6. kép).
Kora: 2. sz.
M: 10,5 cm Fá: 2,9 cm
- K 1914
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű, hosszú, hengeres nyakú, kúpos testű kis palack töredéke. Pereme hiányzik.
Kora: 2. sz.
M: 5,4 cm Fá: 3,4 cm
- K 1915
Lelőhely: Brigetio
Kékes árnyalatú, hosszú, hengeres nyakú, hangsúlyozott vállú, kúpos testű kis palack töredéke. Pereme hiányzik (XIII. tábla 6. kép).
Kora: 2. sz.
M: 4,8 cm Fá: 2,5 cm
- 72.71.5.
Lelőhely: Brigetio
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű, fehér színű kis palack (XII. tábla 8. kép).
Kora: 2. sz.
M: 10,8 cm Pá: 2,6 cm Fá: 3,3 cm
- 72.71.13.
Lelőhely: Brigetio
Hosszú, hengeres nyakú, nyomott kúpos testű kis palack töredéke. Pereme hiányzik (XIII. tábla 1. kép).
Kora: 2. sz.
M: 12,5 cm Fá: 6,3 cm
- 72.79.3.
Lelőhely: Brigetio
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott kúpos testű, zöld színű kis palack (XII. tábla 7. kép).
Kora: 2. sz.
M: 8,4 cm Pá: 1,9 cm Fá: 5,3 cm

79.28.2.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott kúpos testű kis palack.

(XII. tábla 9. kép)

Kora: 2. sz.

M: 8,4 cm Pá: 1,8 cm Fá: 2,4 cm

81.213.3.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű kis palack. (XIII. tábla 2., 5. kép).

Kora: 2. sz.

M: 7,5 cm Pá: 1,7 cm Fá: 2 cm

24. Hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű illatszeres palackok

(*Gedrückt-kugelige Parfümflaschen mit langem, zylindrischen Hals, Kat. 89.*)

K 494b

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű palack. Színe kékes-zöld. Hamvasztásos sírból származik (XIV. tábla 2. kép).

Kora: 2. sz.

M: 12,9 cm Pá: 3,2 cm Fá: 5,1 cm

K 528b

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű zöld színű palack. Hamvasztásos sírból került elő (XIV. tábla 4. kép–XV. tábla 1. kép).

Kora: 2. sz.

M: 10,8 cm Pá: 2,7 cm Fá: 4,7 cm

K 532a

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, zöld színű palack. Hamvasztásos sírból került elő.

Kora: 2. sz.

M: 13,8 cm Pá: 3,9 cm Fá: 6,7 cm

K 543b

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető

Kihajló peremű, hosszú, cilindrikus nyakú, nyomott gömbtestű, kékeszöld színű palack. Hamvasztásos sírból került elő (XV. tábla 2. kép).

Kora: 2. sz.

M: 11 cm Pá: 2,8 cm Fá: 4,3 cm

K 557b

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, zöld színű palack. Hamvasztásos sírból származik (XV. tábla 3. kép).

Kora: 2. sz.

M: 11,6 cm Pá: 3 cm Fá: 5 cm

K 559a

Lelőhely: Brigetio, polgárváros II. temető

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, zöldes színű palack

töredéke. Feneke enyhén behorpasztott. Hamvasztásos sírból származik (XV. tábla . 5. kép).

Kora: 2. sz.

Méretei a feltárkönyv szerint:

M: 15,6 cm Pá: 4,4 cm

K 565b

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető

Kihajló peremű, hosszú, cilindrikus nyakú, nyomott gömbtestű, zöldes színű palack. Feneke enyhén benyomott. Hamvasztásos sírból került elő, Hadrianus érmével (XVI. tábla 1. kép).

Kora: 2. sz.

M: 11,4 cm Pá: 3,7 cm Fá: 5,5 cm

K 575d

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, cilindrikus nyakú, nyomott gömbtestű, kékes színű palack. Csontvázas sírból került elő, Antonius Pius érmével együtt (XVI. tábla 3. kép).

Kora: 2. sz. második fele

M: 10,6 cm Pá: 3,4 cm Fá: 3,8 cm

K 590d

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű palack. Színe zöld. Hamvasztásos sírból került elő (XV. tábla 4. kép).

Kora: 2. sz.

M: 11,2 cm Pá: 3,9 cm Fá: 6,4 cm

K 621

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros III. temető

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, kékeszöld színű palack. Hamvasztásos sírból származik.

Kora: 2. sz.

M: 8 cm Pá: 3,1 cm Fá: 4,1 cm

K 741a

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros I. temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, kékeszöld színű palack. Hamvasztásos sírból került elő (XVI. tábla 2. kép).

Kora: 2. sz.

M: 13,5 cm Pá: 3,7 cm Fá: 5,5 cm

56.2351.

Lelőhely: Brigetio

Mohazöld színű, nyomott gömbtestű, hengeres nyakú, kúposan benyomott aljú illatszeres palack töredéke.

M: 3,5 cm Fá: 3,3 cm

79.30.1.

Lelőhely: Brigetio

Zöldes színű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott-gömb testű, enyhén horpasztott aljú üvegfiola. Nyaka törött.

Kora: 2. sz.

M: 9,5 cm Fá: 3,4 cm

25. Hosszú, hengeres nyakú, benyomott oldalú palackok

(Parfümflaschen mit langem, zylindrischen Hals und eingedellter Wandung, Kat. 96.)

K 344

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Zöldesfehér színű, kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, benyomott oldalú palack. Csontvázas sírból került elő (XVI. tábla 4. kép).

Kora: 2. sz.

M: 10 cm Pá: 2,3 cm Fá: 2,1 cm

K 350

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Kékeszöld színű, kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, benyomott oldalú parfümöspalack. Csontvázas sírból, Antonius Pius érmével együtt került elő (XVI. tábla 5. kép).

Kora: 2. sz. második fele

M: 11,5 cm Pá: 2,3 cm Fá: 2,7 cm

K 367a

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Zöld színű, kihajló, lekerekített peremű, hosszú, cilindrikus nyakú, oldalán ovális benyomásokkal díszített palack. Hamvasztásos sírból Hadrianus érmével együtt került elő (XVI. tábla 6. kép).

Kora: 2. sz.

M: 11,5 cm Pá: 2,3 cm Fá: 2,7 cm

K 701c

Lelőhely: Brigetio, Polgárváros I. temető
Fehér színű, kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, hasáb alakú testén ovális benyomásokkal díszített palack. Hamvasztásos sírból került elő (XVII. tábla 1. kép).

Kora: 2. sz.

M: 12,6 cm Pá: 2,3 cm Fá: 3,6 cm

72.40.21.

Lelőhely: Brigetio
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, cilindrikus nyakú, hasáb alakú testén ovális benyomásokkal díszített parfümöspalack. Színe zöldesfehér (XVII. tábla 2. kép).

Kora: 2. sz.

M: 15,7 cm Pá: 2 cm

72.71.1a

Lelőhely: Brigetio
Zöldes színű, egyenes peremű, hosszú, hengeres nyakú, benyomott oldalú, talpgyűrűs palack. Deformált, töredékes.

Kora: 2. sz. vége

M: 14,8 cm Pá: 3,2 cm Fá: 3,4 cm

72.102.1.

Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű, benyomott oldalú illatszeres palack.

26. Alacsony, ovális és kónikus testű, benyomott oldalú parfümöspalackok

(Niedrige, ovale und konische Parfümflasche mit eingedellter Wandung, Kat. 96.)

72.71.1.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, cilindrikus nyakú, benyomott oldalú talpgyűrűs illatszeres palack. Színe zöldesfehér.

(XVII. tábla 3. kép)

Kora: 3. sz.

M: 14,8 cm Pá: 2,2 cm Fá: 3,4 cm

72.101.1.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, benyomott oldalú parfümöspalack. Színe zöldesfehér (XVII. tábla 4–5. kép).

Kora: 3. sz. vége, 4. sz. eleje

M: 12 cm Pá: 2,2 cm

27. Harang alakú parfümöspalackok

(Glockenförmige Parfümflaschen, Kat. 99.)

K 284b

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető

Enyhén kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, behúzott vállú, harang alakú parfümöspalack. Színe fehér.

Kora: 2. sz. első fele

M: 9,8 cm Pá: 2,9 cm Fá: 5,3 cm

K 700b (Kat. 243.)

Lelőhely: Brigetio, Civilváros I. temető

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, harang alakú, benyomott aljú parfümöspalack. Vékonyfalú, fehér színű, rossz kivitelű. Traianus érmével együtt került elő.

Kora: 2. sz. kezdete

M: 10,2 cm Pá: 2,5 cm Fá: 5,8 cm

K 963

Lelőhely: Brigetio, Gerhát temető

Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, harang alakú parfümöspalack. Színe zöldesfehér.

(XVIII. tábla 2–3. kép)

Kora: 2. sz. első fele

M: 12,3 cm Pá: 2,5 cm Fá: 5,4 cm

K 964

Lelőhely: Brigetio, Gerhát temető

Hosszú, hengeres nyakú, harang alakú parfümöspalack. Pereme törött, színe halványzöld (XVIII. tábla 1. kép).

Kora: 2. sz. első fele

M: 9,4 cm Pá: 1,5 cm Fá: 3,9 cm

28. Csőrös palackok

(Saugflaschen, Kat. 101.)

K9

Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető

Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú csőrös palack, csőre sérült. Fehér színű.

Kora: 3. sz.

M: 8,9 cm Pá: 3,4 cm Fá: 5,4 – 6,7 cm

- K 261
Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú palack, csőre sérült. Fehér színű.
(XIX. tábla 1-2. kép)
Kora: 2. sz. második fele
M: 8,5 cm Pá: 4,5 cm Fá: 4,5 cm
- K 288
Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú csőrös palack. Csőre törött, színe halványkék. Ragasztott (XIX. tábla 3. kép).
Kora: 2. sz. második fele
M: 8,6 cm Pá: 4,8 cm Fá: 8,4 cm
- K 454
Lelőhely: Brigetio
Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú palack. Oldala törött, színe sötétkék (XIX. tábla 4. kép).
Kora: 3. sz. első fele
M: 8,1 cm Pá: 3 cm
- K 477b
Lelőhely: Brigetio, Civilváros II. temető
Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú csőrös palack töredéke. Színe kék. Hamvasztásos sírból került elő (XIX. tábla 5. kép).
Kora: 3. sz. első fele
M: 8,5 cm Pá: 3,4 cm
- K 553c
Lelőhely: Brigetio, Civilváros II. temető
Kihajló, lekerekített peremű, rövid hengeres nyakú csőrös palack. Zöldesfehér színű. Hamvasztásos sírból került elő (XX. tábla 1. kép).
Kora: 2. sz. második fele
M: 5,9 cm Pá: 3,2 cm
- K 758
Lelőhely: Brigetio
Kihajló, lekerekített peremű, rövid, hengeres nyakú, vastag falú csőrös palack. Csőre sérült, színe kék (XIX. tábla 6. kép).
Kora: 3. sz.
M: 8 cm Pá: 3,5 cm Fá: 7,8 cm
- K 783
Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, gömbös testű csőrös palack. Színe fehér, áttetsző, csőre törött.
Kora: 3. sz. első fele
M: 6,9 cm Pá: 2,8 cm
- K 895
Lelőhely: Brigetio, Cellás temető
Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú, vastag falú palack. Csőre sérült, színe kékesfehér (XX. tábla 2. kép).
Kora: 3. sz.
M: 7,1 cm Fá: 8,4 - 5,1 cm
- 56.2.353.
Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, vékony falú, rossz kivitelű palack csőrének töredéke.
H: 4,8 cm
- 78.35.5.
Lelőhely: Brigetio
Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú, vastag falú palack. Csőre sérült, színe zöldesfehér (XX. tábla 3. kép).
Kora: 3. sz.
M: 7,1 cm Pá: 4,9 cm H: 4,9 cm
- 79.33.4.
Lelőhely: Brigetio
Hosszú, hengeres nyakú, nyújtott testű, világoszöld színű csőrös palack. Pereme hiányzik.
(XX. tábla 4. kép)
Kora: 3. sz.
M: 9,3 cm H: 9,3 cm
- Ltsz. nélkül
Fehér színű, vékony falú csőrös palack. Ragasztott, csőre törött.
Kora: 3. sz.
M: 8,7 cm Fá: 4,1 cm
29. Hosszú, orsó alakú olajosüvegek
(Lange, *Spindelförmige Ölflaschen*, Kat. 103.)
72.40.8.
Lelőhely: Brigetio
Kihajló, lekerekített peremű, vékonyfalú, hosszú, hengeres nyakú, kihasasodó olajosüveg két töredéke. Színe zöldesfehér (XXI. tábla 3. kép).
Kora: 3. sz. vége, 4. sz. eleje
- 72.40.20.
Lelőhely: Brigetio, tábornok DK-re
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kihasasodó olajosüveg. Fehér színű (XXI. tábla 1-2. kép).
Kora: 3. sz. vége, 4. sz. eleje
M: 18 cm Pá: 2 cm
- 72.100.1.
Lelőhely: Brigetio
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, kihasasodó olajosüveg. Fehér színű.
Kora: 3. sz. vége, 4. sz. eleje
M: 31,5 cm Pá: 3,7 cm
30. Illatszeres palackok töredékei
(Die Bruchstücke von Parfümflaschen)
K 572d
Lelőhely: Brigetio, Polgárváros II. temető
Zöld üvegből készült palack olvadtt töredéke.
Kora: 2. sz.
- K 763
Lelőhely: Brigetio
Hosszú, hengeres nyakú illatszeres palack összeolvadtt maradványa.
- K 851c
Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
Zöldeskék színű, összeolvadtt üvegpalack töredékei. Hamvasztásos sírból került elő.
H: 7,4 cm
- K 851d
Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
Zöldes színű kis palack gömbölyded alsó részének töredéke. Hamvasztásos sírból került elő.

K 926g

Lelőhely: Brigetio, Gerhát temető
Zöldes színű, hengeres nyakú, négyyszögletesre nyomott testű kis palack töredéke.

M: 6,5 cm

K 1916

Lelőhely: Brigetio
Zöldes színű üvegből készült hosszú, hengeres nyakú üvegfiola töredéke.

M: 7,9 cm Pá: 2,4 cm

55.406.1.

Lelőhely: Brigetio
Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, cilindrikus nyakú illatszeres palack perem- és nyaktöredéke.

H: 7,4 cm Pá: 1,6 cm

56.2.261.

Lelőhely: Brigetio
Kék színű, kúposan benyomott aljú, talpgyűrűs kis illatszeres palack fenéktöredéke.

Fá: 3,7 cm

56.2.338.

Lelőhely: Brigetio
Zöld színű, talpgyűrűs, ívelt oldalú illatszeres palack fenék- és oldaltöredéke.

M: 3,7 cm

56.2.340.

Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, enyhén benyomott fenekű kis palack fenék- és oldaltöredéke. Vékonyfalú.

Á: 1,9 cm M: 2,8 cm

56.2.341.

Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, kúposan benyomott aljú kis palack fenék- és oldaltöredéke. Vékonyfalú.

Fá: 2,3 cm M: 2,1 cm

56.2.370.

Lelőhely: Brigetio
Kék színű, enyhén benyomott aljú kis palack fenék- és oldaltöredéke. Fá: 3,3 cm

62.17.69.

Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Kék színű, kúposan benyomott aljú, talpgyűrűs illatszeres palack fenéktöredéke.

Fá: 3,9 cm

71.71.1b

Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, vékonyfalú, enyhén benyomott aljú illatszeres palack fenék- és oldaltöredéke.

H: 2,6 cm

72.71.1c

Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű, vékonyfalú, enyhén benyomott aljú illatszeres palack fenék- és oldaltöredéke.

H: 2,6 cm

31. Kónikus festékes palackok (*Konische Schminkflaschen, Kat. 104.*)

K 535b

Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kúpos testű, kékeszöld színű, vastag falú palack. 10 db festékes palackkal együtt került elő (535b-1).

Kora: 1. sz. vége, 2. sz. eleje

M: 10,3 cm Pá: 2,4 cm Fá: 4,8 cm

K 535c

Színe zöld (XXI. tábla 4. kép).

M: 7,9 cm Pá: 2,8 cm Fá: 3,9 cm

K 535d

Színe zöld (XXI. tábla 5. kép)

M: 6,4 cm Pá: 2,6 cm Fá: 3,7 cm

K 535e

Színe halványzöld (XXI. tábla 6. kép).

M: 6,4 cm Pá: 3,4 cm Fá: 3,5 cm

K 535f

Színe zöld (XXII. tábla 1. kép).

M: 6,6 cm Pá: 2,7 cm Fá: 3,8 cm

K 535g

Színe zöld (XXII. tábla 2. kép).

M: 6,3 cm Pá: 2,2 cm Fá: 3,4 cm

K 535h

Színe kékeszöld (XXII. tábla 3. kép).

M: 6,4 cm Pá: 2,7 cm Fá: 3,5 cm

K 535i

Színe fehér (XXII. tábla 4. kép).

M: 6,2 cm Pá: 2,8 cm Fá: 3,4 cm

K 535j

Színe zöld (XXII. tábla 5. kép).

M: 6,5 cm Pá: 3,2 cm Fá: 3,5 cm

K 535k

Színe zöldes (XXII. tábla 6. kép).

M: 6,2 cm Pá: 2,6 cm Fá: 3,3 cm

K 535l

Színe zöld (XXII. tábla 7. kép).

M: 5,9 cm Pá: 3 cm Fá: 3,5 cm

K 589e

Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Szélesen kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott kónikus testű fehér kis palack. Hamvasztásos sírból Hadrianus érmével került elő.

Kora: 2. sz. második fele

M: 4,9 cm Pá: 4,1 cm Fá: 4,2 cm

K 607d

Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Szélesen kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kúpos testű festékes palack. Színe kék. Hamvasztásos sírból került elő Domitianus érmével (XXII. tábla 8. kép).

Kora: 2. sz.

M: 7 cm Pá: 3,9 cm Fá: 4,6 cm

K 607c

Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott kúpos testű fehér palack, barna festék nyomaival. Töredék.

Méretei a leltárkönyv szerint:

M: 6,5 cm Pá: 3 cm Fá: 5,2 cm

72.79.4.

Lelőhely: Brigetio

Szélesen kihajló peremű, vastag, hengeres nyakú, kihangsúlyozott vállvonalú, kúpos testű festékes palack. Színe zöld (XXII. tábla 9. kép).

Kora: 1. sz. vége, 2. sz. eleje

M: 11 cm Pá: 7,3 cm Fá: 7,9 cm

72.86.1.

Lelőhely: Brigetio

Zöld színű, szélesen kihajló peremű, vastag, hengeres nyakú, kúpos testű palack (XXIII. tábla 3. kép).

Kora: 1. sz. vége, 2. sz. eleje

M: 9,5 cm Pá: 7,2 cm Fá: 7,6 cm

79.53.3.

Lelőhely: Brigetio

Szélesen kihajló peremű, vastag, hengeres nyakú, kúpos testű festékes palack. Zöld színű (XXIII. tábla 1-2. kép).

Kora: 1. sz. vége, 2. sz. eleje

M: 7,9 cm Pá: 5,5 cm Fá: 7,8 cm

Palackok (Flaschen)

32. Hosszú, hengeres nyakú, kihajló peremű, nyomott gömbtestű palackok

(*Gedrückt-kugelige Flaschen mit ausladendem Rand, und langem, zylindrischen Hals, Kat. 118.*)

K 10

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, benyomott aljú palack. Színe mohazöld, hasán kannelúrával díszített (XXIV. tábla 1. kép).

Kora: 4. sz. második fele

M: 11,8 cm Pá: 4 cm Fá: 8,3 cm

K 15

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, benyomott aljú palack. Pereme sérült, hasán kannelúrával díszített, mohazöld színű.

(XXIV. tábla 2. kép)

Kora: 4. sz. második fele

M: 12,5 cm Fá: 9,3 cm

K 16

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kihangsúlyozott vállú, nyomott gömbtestű palack. Színe mohazöld, hasán kannelúrával díszített. Sérült (XXIV. tábla 3. kép).

Kora: 4. sz. második fele

M: 15,2 cm Pá: 4,8 cm Fá: 9,1 cm

K 17

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, benyomott aljú palack. Színe zöld, hasán kannelúrával díszített. Sérült.

Kora: 4. sz. második fele

M: 16,2 cm Pá: 5,5 cm Fá: 9,4 cm

K 18

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, gömbtestű palack, peremén csorbult, hasán nagy törés. Színe zöldesfehér.

Kora: 3. sz. második fele

M: 12,8 cm Pá: 3,5 cm Fá: 9,3 cm

K 19

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű palack. Színe mohazöld, hasán kannelúrával díszített.

(XXIV. tábla 4-5. kép)

Kora: 4. sz. második fele

M: 12,2 cm Pá: 4,9 cm Fá: 7,4 cm

K 20

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, horpasztott aljú palack. Színe kékesfehér, restaurált.

(XXIV. tábla 6. kép)

Kora: 4. sz.

M: 15,7 cm Pá: 6,9 cm Fá: 11 cm

K 625a

Lelőhely: Brigetio, Polgár város III. temető

Kihajló peremű, hosszú, lefelé szélesedő, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű palack. Színe kék (XXV. tábla 1. kép).

Kora: 3. sz. második fele

M: 17,5 cm Pá: 4,4 cm Fá: 11,4 cm

55.407.1.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű, vékonyfalú, kihajló peremű, hengeres nyakú, gömbtestű palack töredéke.

Pá: 3,3 cm H: 7,3 cm

56.2.342.

Lelőhely: Brigetio

Kékeszöld színű, vastag falú, vízszintesen kihajló peremű palack peremtöredéke.

Kora: 5. sz. eleje

Pá: 5,5 cm

56.2.348.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú, zöldeskék színű, vékonyfalú palack perem- és nyaktöredéke.

H: 3,8 cm

72.13.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, enyhén benyomott aljú palack. Színe zöld.

Kora: 4. sz. második fele

M: 14,5 cm Pá: 3,1 cm

72.40.4.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, kúposan benyomott aljú, mohazöld színű palack. Pereme törött (XXIV. tábla 7. kép).

Kora: 4. sz. második fele

M: 10,8 cm Fá: 6,7 cm

72.40.5.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló peremű, hosszú, hengeres nyakú, kihangsúlyozott vállú, nyomott gömbtestű, kúposan benyomott aljú palack. Pereme törött, hasa kanelúrával díszített.

(XXIV. tábla 8. kép)

Kora: 4. sz. második fele

M: 13,5 cm Fő: 3,9 cm

78.13. (Kat. 299.)

Lelőhely: Környe

Kihajló peremű, rövid, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, kónikusan benyomott aljú palack. A talpán a benyomás nem középen helyezkedik el, színe mohazöld (XIV. tábla 3. kép).

Kora: 5. sz. első fele

M: 7,5 cm Fő: 4 cm Fő: 5 cm

33. Vágott peremű, hosszú, hengeres nyakú, gömbtestű palackok

(*Kugelflaschen mit langem, zylindrischen, eingezogenem Hals und abgeschliffenem Rand*)

K 22

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Vágott peremű, cilindrikus nyakú, gömbtestű kis palack. Pereme és oldala sérült, színe fehér (XXVI. tábla 1. kép).

Kora: 3. sz. második fele

M: 7,8 cm Fő: 1,9 cm Fő: 7 cm

K 448a

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető

Vágott peremű, rövid, hengeres nyakú, gömbtestű, kúposan benyomott aljú kis palack. Pereme törött, színe kék.

(XXVI. tábla 4. kép)

Kora: 3. sz.

M: 8,8 cm Fő: 4,1 cm

K 766a

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető

Vágott peremű, hosszú, hengeres nyakú, gömbtestű, enyhén behorpasztott aljú palack. Pereme sérült, színe zöldesfehér (XXV. tábla 2. kép).

Kora: 3. sz. vége, 4. sz. első fele

M: 17,6 cm Fő: 2,5 cm Fő: 11,9 cm

K 770a

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető

Vágott peremű, hengeres nyakú, gömbtestű palack. Színe áttetsző, fehér, jelenleg csak nyakának és aljának töredékei vannak meg.

(XXVI. tábla 5. kép)

Kora: 2. sz.

Méretei a leltárkönyv szerint:

M: 11,3 cm Fő: 1,7 cm Fő: 3,3 cm

K 774a

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető

Metszett peremű, rövid hengeres nyakú, behúzott vállú, gömbtestű kis palack. Vékonyfalú, zöldesfehér színű.

(XXVI. tábla 2. kép)

Kora: 3. sz. első fele

M: 9,2 cm Fő: 3,2 cm Fő: 3,5 cm

K 965

Lelőhely: Brigetio, Gerhát temető

Hengeres nyakú, gömbtestű, enyhén benyomott aljú palack töredékei. Színe fehér, áttetsző.

Méretei a leltárkönyv szerint:

M: 9,1 cm

K 1905

Lelőhely: Brigetio

Vágott peremű, hengeres nyakú, gömbtestű palack. Vékonyfalú, fehér színű, pereme törött (XXVI. tábla 3. kép).

Kora: 3. sz.

M: 8,4 cm

K 1907

Lelőhely: Brigetio

Hengeres nyakú, gömbtestű palack. Pereme törött, színe zöldesfehér.

Kora: 3. sz.

M: 13 cm Fő: 6 cm

56.2.362.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű, vágott peremű, gömbtestű üvegpalack oldaltöredéke párhuzamos körvonalakból álló vésett díszítéssel.

(XXXII. tábla 3. kép)

H: 10 cm

72.39.27.

Lelőhely: Brigetio

Vágott peremű, hosszú, hengeres nyakú, gömbtestű palack. Színe zöld (XXV. tábla 4-5).

Kora: 4. sz.

M: 23,5 cm Fő: 1,5 cm

72.40.25.

Lelőhely: Brigetio

Vágott peremű, hosszú, hengeres nyakú, gömbtestű, enyhén benyomott aljú palack. Pereme sérült, oldala hiányos, színe fehér (XXV. tábla 3. kép).

Kora: 4. sz.

M: 15,2 cm Fő: 4 cm

72.41.1. (Kat. 316.)

Lelőhely: Brigetio

Vágott peremű, hosszú, hengeres nyakú, gömbtestű, vastag falú palack. Nyakán és hasán körbefutó szálrátéttel díszített, színe zöld.

(XXV. tábla 6-7. kép)

Kora: 3. sz. vége, 4. sz. eleje

M: 22,4 cm Fő: 3,6 cm

34. Vágott peremű, hosszú, hengeres nyakú, kónikus testű palack

(*Konische Flaschen mit langem, zylindrischen Hals und abgeschliffenem Rand*)

K 741d

Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros I. temető

Hosszú, hengeres nyakú, nyomott gömbös testű, fehér színű palack töredéke. Pereme hiányzik. Hamvasztásos sírból került elő (XXVII. tábla 6. kép).

Kora: 2. sz.

M: 12,5 cm Fő: 7,8 cm

K 863

Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
Zöld színű, vastag falú, hosszú, hengeres nyakú,
kónikus testű nagy palack. Pereme törött. Ham-
vasztásos sírból került elő (XXVII. tábla 5. kép).
Kora: 2. sz.
M: 18,8 cm Fá: 14 cm

**35. Hengeres testű, díszítetlen vagy kannelúrával
díszített palackok**

*(Zylindrische Flaschen mit glatter und
kannelierter Wandung, Kat. 126.)*

K 11

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető
Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú és
testű, mohazöld színű palack. Testét ferdén futó,
enyhén bemélyedő kannelúra díszíti.
(XXVII. tábla 1. kép)
Kora: 4. sz. vége–5. sz. eleje
M: 17,9 cm Pá: 5,3 cm Fá: 7 cm

K 1904

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető
Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú és
testű, mohazöld színű palack. Hengeres teste sűrű
kannelúrával díszített (XXVII. tábla 2–3. kép).
Kora: 4. sz. vége–5. sz. eleje
M: 17,7 cm Pá: 6,4 cm Fá: 5,2 cm

**36. Vágott peremű, behúzott nyakú, gömbtestű
palack, oldalán kerek benyomásokkal díszítve**
*(Kugelflaschen mit leicht eingezogenem Hals,
abgeschliffenem Rand und eingedellter Wandung,
Kat 130.)*

K 349 (Kat. 334.)

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Vékonyfalú, fehér színű, vágott peremű, enyhén
tölcséres nyakú gömbtestű palack. Hasa négy
kerek benyomással díszített. Csontvázas sírból
került elő. Törödékes.
Kora: 3. sz. közepe
M: 12,8 cm Pá: 3,6 cm Fá: 3,4 cm

**37. Gömbtestű palackok szálrátéttel és
akasztókkal díszítve** *(Kugelflaschen mit
Glasfadenaufhänge und Warzen, Kat. 134.)*

K 371a (Kat. 341.)

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
Fehér színű, vágott peremű, behúzott vállú,
gömbtestű kis palack. Oldala több sorban az
üvegből kihúzott kis akasztókkal díszített.
Csontvázas sírból került elő. Sérült (XXVII. tábla
4. kép).

Kora: 3. sz. közepe
M: 12 cm Pá: 4,3 cm

56.2.336.

Lelőhely: Brigetio
Zöldeśfehér színű, kúposan benyomott aljú
palack fenéktörödéke, két sorban körbefutó, az
üvegből kihúzott kis tüskékkal díszítve.
Kora: 3. sz.
H: 5,4 cm

38. Körte alakú palack becsiszolt díszítéssel
*(Birnenförmige Flaschen mit eingeschliffener
Verzierung, Kat. 139.)*

K 967b (Kat. 35.)

Lelőhely: Kocs
Világoszöld színű, vastag falú kis palack. Pereme
törött, vállá behúzott, körte alakú teste körbefutó
vésett ferde- és kör alakú vonalakkal díszített
(XXVIII. tábla 1–2. kép). Kora: 4. sz.
M: 7,2 cm Fá: 2 cm

39. Törödékek (Bruchstücke)

55.394.1.

Lelőhely: Brigetio
Kékeszöld színű üvegpalack fenéktörödéke, fene-
kén négylevelű löhere nyomata (XXXII. tábla
2. kép).
Fá: 4,2 cm H: 6,5 cm V: 0,2 cm

55.523.1.

Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, enyhén benyomott aljú üvegpalack
aljtörödéke. Fá: 5,7 cm

56.2.227.

Lelőhely: Brigetio
Mohazöld színű, kúposan benyomott aljú talp-
gyűrűs palack fenék- és oldaltörödéke.
Fá: 5,6 cm M: 2,6 cm

56.2.228.

Lelőhely: Brigetio
Mohazöld színű, kúposan benyomott aljú, talp-
gyűrűs, vékonyfalú palack fenéktörödéke.
Fá: 8,6 cm

56.2.243.

Lelőhely: Brigetio
Kék színű, kúposan benyomott aljú talpgyűrűs
palack fenéktörödéke.
Fá: 5,9 cm

56.2.309.

Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, benyomott aljú palack fenék-
törödéke. Fá: 5,1 cm

56.2.312.

Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, enyhén benyomott aljú
palack fenék- és oldaltörödéke.
Fá: 4,2 cm M: 2,5 cm

56.2.313.

Lelőhely: Brigetio
Zöld színű, kúposan benyomott aljú palack
fenéktörödéke.
Fá: 5,7 cm

56.2.315.

Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, gömbtestű palack aljtöre-
déke.
H: 6,9 cm

56.2.316.

Lelőhely: Brigetio
Zöldeśfehér színű, benyomott aljú palack fenék-
törödéke.
Fá: 4,8 cm

- 56.2.317.
Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, enyhén benyomott aljú palack fenéktöredéke.
Fá: 4,2 cm
- 56.2.318.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű fenéktöredék.
Fá: 5,2 cm
- 56.2.319.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű, kúposan benyomott aljú, talpgyűrűs, gömbtestű palack fenéktöredéke.
Fá: 5 cm
- 56.2.320.
Lelőhely: Brigetio
Talpgyűrűs, zöldesfehér színű palack fenéktöredéke. H: 3,5 cm
- 56.2.323.
Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, kúposan benyomott aljú, gömbtestű palack fenék- és oldaltöredéke.
Fá: 3,1 cm
- 56.2.324.
Lelőhely: Brigetio
Mohazöld színű, vékonyfalú, gömbtestű, enyhén benyomott aljú palack töredéke.
H: 4 cm
- 56.2.326.
Lelőhely: Brigetio
Zöld színű, kúposan benyomott aljú, talpgyűrűs, gömbtestű palack fenék- és oldaltöredéke.
Fá: 4,8 cm M: 1,4 cm
- 56.2.330.
Lelőhely: Brigetio
Zöld színű palack talpgyűrűs fenéktöredéke.
Fá: 6 cm
- 56.2.331.
Lelőhely: Brigetio
Mohazöld színű, kúposan benyomott aljú, talpgyűrűs palack fenék- és oldaltöredéke. Vékonyfalú.
Fá: 5,6 cm
- 56.2.337.
Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, vastag falú oldaltöredék.
H: 4,1 cm
- 56.2.339.
Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, benyomott aljú, gömbtestű palack fenéktöredéke. H: 5,5 cm
- 56.2.345.
Lelőhely: Brigetio
Kihajló peremű, hengeres nyakú, kékeszöld színű üvegpalack töredéke.
Pá: 5,2 cm
- 56.2.357.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű, nyomott gömbtestű palack oldaltöredéke.
H: 4,4 cm
- 56.2.358.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű palack oldaltöredéke.
H: 6,2 cm
- 56.2.359.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű, vékonyfalú, gömbtestű palack oldaltöredéke.
H: 5,3 cm
- 56.2.360.
Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, vastag falú palack oldaltöredéke.
H: 5,3 cm
- 56.2.361.
Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, gömbtestű palack oldaltöredéke vésett vonalakkal díszítve.
H: 9,4 cm V: 0,2 cm
- 56.2.364.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű üvegpalack fenéktöredéke.
Fá: 6,7 cm
- 56.2.367.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű üvegpalack benyomott aljtöredéke. Fá: 3,5 cm
- 56.2.368.
Lelőhely: Brigetio
Kihajló peremű, zöld színű üvegpalack deformált peremtöredéke.
Pá: 4,9 cm
- 56.2.369.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű, enyhén benyomott fenékű, talpgyűrűs, ívelt oldalú, vastag falú palack alj- és oldaltöredéke.
M: 2,1 cm V: 0,2 cm
- 56.2.371.
Lelőhely: Brigetio
Zöldesfehér színű, gömbtestű, vékonyfalú palack oldaltöredéke.
H: 4,2 cm
- 56.2.372.
Lelőhely: Brigetio
Mohazöld színű, gömbtestű palack oldaltöredéke.
H: 4,8 cm
- 56.2.373.
Lelőhely: Brigetio
Fehér színű, gömbtestű palack oldaltöredéke.
H: 5 cm
- 56.2.375.
Lelőhely: Brigetio
Kékeszöld színű, vékonyfalú, rossz kivitellű, gömbtestű palack oldaltöredéke.
H: 4,9 cm
- 56.2.376.
Lelőhely: Brigetio
Világoskék színű, hengeres nyakú palack nyaktöredéke.
H: 3,8 cm

- 56.2.379.
Lelőhely: Brigetio
Mohazöld színű, gömbtestű palack oldaltöredéke.
H: 5,1 cm V: 0,3 cm
- 56.2.382.
Lelőhely: Brigetio
Mohazöld színű, vékonyfalú, gömbtestű, enyhén benyomott aljú palack töredéke.
H: 4 cm
- 56.2.383.
Lelőhely: Brigetio
Kékeszöld színű, hengeres nyakú palack nyaktöredéke. H: 3,6 cm
- 56.2.385.
Lelőhely: Brigetio
Kékeszöld színű, gömbtestű üvegpalack oldaltöredéke. H: 7,3 cm
- 56.2.386.
Lelőhely: Brigetio
Kék színű, vastag falú palack oldaltöredéke.
H: 3,6 cm V: 0,4 cm
- 56.2.387.
Lelőhely: Brigetio
Kékesfehér színű palack fenéktöredéke.
Fá: 4,1 cm
- 56.2.400.
Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, vékonyfalú, kúposan benyomott aljú talpgyűrűs palack fenék- és oldaltöredéke.
Fá: 4,4 cm M: 3,3 cm
- 62.17.67.
Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Sötétzöld színű, kihajló peremű, hengeres nyakú, vastag falú palack nyaktöredéke.
H: 4,5 cm V: 0,4 cm
- 62.21.16.
Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Kék színű, benyomott aljú palack három körbefutó bordával díszített fenéktöredéke.
Fá: 5,6 cm
- 64.1.42.
Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Zöldesfehér színű, hengeres nyakú palack nyaktöredéke.
H: 2,7 cm
- 64.2.201.
Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Kékeszöld színű, kúposan benyomott aljú üvegpalack fenéktöredéke.
Fá: 4,8 cm
- 64.5.1.
Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
Zöldesfehér színű, gömbtestű palack oldaltöredéke.
H: 4,9 cm
- 71.5.25.
Lelőhely: Naszály, Grébicpuszta
Zöld színű, kúposan benyomott aljú palack fenéktöredéke.
H: 3,5 cm
- 71.58.1.
Lelőhely: Szomód
Kék színű, kihangsúlyozott vállú, gömbtestű palack oldaltöredéke.
H: 3,6 cm
- 81.202.3.
Lelőhely: Brigetio
Halványzöld színű, kúposan benyomott aljú gömbtestű palack töredékei.
- Egy- és kétfülű palackok, korsók, kancsók és egyéb edények (*Ein- und zweihenklige Flaschen, Krüge, Kannen und sonstige Gefäße*)**
40. Aryballosok
(*Aryballoi, Kat. 141.*)
K 533b (*Kat. 357.*)
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Széles, vízszintesen kihajló peremű, hengeres nyakú, nyomott gömbtestű, delfinfüles balsamárium. Hamvasztásos sírból került elő Marcus Aurelius érmével (XXVIII. tábla 3. kép).
Kora: 2. sz. vége, 3. sz. eleje
M: 8 cm Pá: 4,2 cm Fá: 3,2 cm
- K 617b
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros III. temető
Szélesen kihajló peremű, hengeres nyakú, gömbtestű, vastag falú, delfinfüles balsamárium. Színe sötét olivazöld. Hamvasztásos sírból került elő (XXVIII. tábla 4. kép).
Kora: 2. sz. vége, 3. sz. eleje
M: 8,2 cm Pá: 4,2 cm Fá: 2,4 cm
- K 700
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Szélesen kihajló peremű, hengeres nyakú, behúzott vállú, gömbtestű, delfinfüles balsamárium. Pereme alul csipkézett, nyaka és hasa többszörösen körbefutó szálrátéttel díszített. Traianus érmével együtt került elő.
(XXVIII. tábla 5–6. kép) Kora: 2. sz.
M: 7,6 cm Pá: 4 cm Fá: 3 cm
- 41. Kétfülű palackok**
(*Rechteckige, zweihenklige Flaschen, Kat. 142.*)
K 843a
Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
Kihajló, lekerekített peremű, hasábos testű, négyszögletesen megtörő szalagfülű, fehér színű kis palack. Egyik füle letört (XXX. tábla 5. kép).
Kora: 2. sz.
M: 11,2 cm Pá: 3,4 cm Fá: 3,8 x 2,5 cm
- 72.40.19.
Lelőhely: Brigetio, Polgárvaros II. temető
Kihajló, lekerekített peremű, hasábos testű, kétfülű kis palack. Színe zöld, oldalán rontott.
(XXX. tábla 1., 3., 5. kép)
Kora: 2. sz.
M: 9 cm Pá: 3,2 cm

72.79.1.

Lelőhely: Brigetio

Enyhén kihajló, lekerekített peremű, hasábos testű, kétfülű kis palack. Színe zöld (XXX. tábla 2., 4. kép).

Kora: 2. sz.

M: 10,9 cm Fő: 3,4 cm

42. Egyfülű, mély kancsó, oldalán ferde bordákkal díszítve (*Einhenkliche, niedrige Krüggchen mit schrägen Rippen*, Kat. 161.)

K 618

Lelőhely: Brigetio, Polgár város III. temető

Széles, tölcséres nyakú, lekerekített peremű, behúzott vállú, rövid nyakú, nyomott gömb testű kancsó. Hasa spirálisan futó ferde bordákkal díszített, enyhén benyomott fenekű. Színe zöldeskék. Hamvasztásos sírból került elő (XXIX. tábla 1-2. kép). Kora: 1. sz. vége, 2. sz. kezdete

M: 9,1 cm Fő: 7,1 cm Fő: 4,8 cm

43. Hasábos testű palack (*Prismenflaschen*, Kat. 167.)

K 212

Lelőhely: Brigetio, Járóka temető

Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú, hasábos testű, egyfülű palack. Széles, bordázott szalagfüle a perem alól indul és a palack hasábos testen ül. Színe világoszöld (XXXI. tábla 1-2. kép).

M: 19,1 cm Fő: 5,8 cm Fő: 7,5x7,5 cm

44. hengeres testű korsók (*Zylindrische Krüge*, Kat. 168.)

55.388.1.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, profilált peremű, cilindrikus nyakú, egyfülű, hengeres testű korsó töredéke. Széles, bordázott szalagfüle a perem alól indul és a hengeres testre támaszkodik. Színe zöld (XXXII. tábla 4. kép).

Kora: 3. sz. vége, 4. sz. első fele

Fő: 6 cm

55.396.1.

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, lekerekített peremű, hengeres nyakú korsó töredéke. Széles szalagfülenek csak a csomja maradt meg a pereme alatt. Színe zöld (XXXII. tábla 5. kép). Kora: 3. sz. vége, 4. sz. első fele

Fő: 6,9 cm

45. Kiöntős szájú kancsó (*Ausgußkannen*, Kat. 178.)

56.2.346.

Lelőhely: Brigetio

Kiöntős szájú korsó perem- és nyaktöredéke. A peremből bordázott díszítésű szalagfül indul, aminek csak a töredéke van meg. Kihajló pereme a nyakig többszörösen körbefutó szálrattéttel díszített. Színe zöld (XXXII. tábla 6. kép).

Kora: 4. sz. második fele

Fő: 6,9 cm

46. Töredékek (*Bruchstücke*)

55.398.1.

Lelőhely: Brigetio

Üvegkorsó perem- és nyaktöredéke. Tölcséres nyaka többszörösen körbefutó szálrattéttel díszített (XXVI. tábla 6. kép).

Kora: 3. sz. második fele. Fő: 3,7 cm

55.400.1.

Lelőhely: Brigetio

Zöldesfehér színű, bordázott fültöredék.

H: 4,3 cm Sz: 3 cm

56.2.248.

Lelőhely: Brigetio

Zöld színű, széles, bordázott fültöredék.

H: 3,2 cm Sz: 6,2 cm

56.2.343.

Lelőhely: Brigetio

Kék színű, vízszintesen kihajló peremű, hengeres nyakú üvegkorsó perem- és nyaktöredéke, széles, bordázott díszítésű fültöredékek.

Fő: 4,7 cm H: 4,4 cm

56.2.366.

Lelőhely: Brigetio

Szélesen kihajló peremű, a perem alatt 6 cm-rel vastag szálrattéttel díszített üvegpalack vagy korsó töredéke. Színe zöld. Kora: 4. sz.

H: 6,6 cm

56.2.384.

Lelőhely: Brigetio

Halványzöld színű, bordázott fültöredék.

H: 4,3 cm

47. Egyfülű, vésett díszítésű korsó (*Eihenklige Krüge mit Schliffdekor*, Kat. 179.)

55.393.1. (Kat. 502.)

Lelőhely: Brigetio

Egyfülű, vésett díszítésű korsó töredéke. A töredék felső és középső részén duplán körbefutó vonalakkal határolt mezőben körbefutó vésett mintákkal díszített. A felső mezőben körbefutó oválisokkal, alatta becsiszolt vonalakkal határolva két hosszú ovális mindkét oldalán egy-egy rácsozott rombusszal, díszített. Vastag falú, világoszöld színű töredék (XXIX. tábla 6. kép).

Kora: 4. sz. első fele

H: 10,5 cm

48. Kenőcsöstégelyek (*Salbentiegel*, Kat. 181.)

K 211

Lelőhely: Brigetio, Cellás temető

Fehér színű, kihajló, lekerekített peremű, gömbtestű kenőcsös tégely töredéke (XXIX. tábla 5. kép). M: 6,8 cm

K 552b

Lelőhely: Brigetio

Kihajló, lekerekített peremű, tulipánkehely alakú, enyhén benyomott aljú kenőcsös tégely. Színe kékeszöld (XXIX. tábla 3. kép).

Kora: 2. sz.

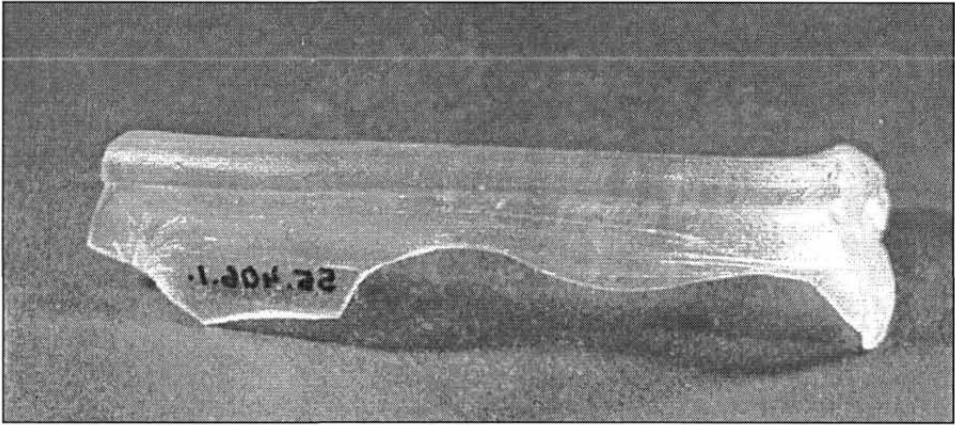
M: 3,9 cm Fő: 4,1 cm Fő: 2,5 cm

- K 615a
 Lelőhely: Brigetio, Polgárváros III. temető
 Zöldes színű, tulipánkehely alakú kenőcsös tégely.
 Kora: 2. sz.
 M: 2,5 cm Pá: 3,5 cm Fá: 1,9 cm
- K 874c
 Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
 Kihajló, lekerekített peremű, tulipánkehely alakú kenőcsöstégely. Színe halványkék (XXIX. tábla 4. kép).
 Kora: 2. sz.
 M: 4 cm Pá: 3,7 cm Fá: 1,8 cm
49. Amphora alakú üvegedény
 (*Zweiheuklige Amphorengläser, Kat. 184.*)
 K 816 (*Kat. 532.*)
 Lelőhely: Brigetio, Járóka temető
 Kihajló, lekerekített peremű, hosszú, hengeres nyakú, ovális testű, amphora alakú illatszeres palack. Két fülének csak a csontja maradt meg. Színe kékeszöld (XXXIII. tábla 1-2. kép).
50. Tintatartó
 (*Tintenfass, Kat. 191.*)
 K 851d
 Lelőhely: Brigetio
 Nyomott gömbtestű, kétfülű, kúposan benyomott aljú tintatartó töredéke. Sötétkék üvegből készült fülének csak töredéke maradt meg. Színe fehér (XXXIV. tábla 2. kép).
 Kora: 2. sz.
 H: 10,5 cm
51. Hajtű (*Haarnadeln*)
 K 870b
 Lelőhely: Brigetio, Caecilia temető
 Átlátszó fehér, belül sötétlila szálból csavart négyszögletes keresztmetszetű, egyik végén horog alakúan visszahajlított, másikon hegyes végű hajtű. Hamvasztásos sírból került elő (XXXIV. tábla 1. kép).
 Kora: 2. sz.
 H: 19 cm
52. Töredékek (*Bruchstücke*)
 55.409.1.
 Lelőhely: Brigetio
 Fehér fültöredék.
 H: 4 cm
- 56.2.399.
 Lelőhely: Brigetio
 Kék színű, vastag falú nagyobb üvegedény oldaltöredéke.
 H: 4,7 cm V: 0,4 cm
- 56.2.347.
 Lelőhely: Brigetio
 Fehér színű, széles, lekerekített peremű kis üvegpalack töredéke.
 Pá: 4 cm
- 56.2.349.
 Lelőhely: Brigetio
 Zöldesfehér színű, széles, lekerekített peremű kis üvegpalack töredéke.
 Pá: 3,3 cm
- 56.2.350.
 Lelőhely: Brigetio
 Zöldesfehér színű, széles, lekerekített peremű kis palack töredéke.
 Pá: 4,8 cm
- 56.2.354.
 Lelőhely: Brigetio
 Zöldes színű, széles, lekerekített peremű kis palack töredéke.
 Pá: 3,5 cm
- 62.13.69.
 Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
 Behúzott, egyenesen levágott peremű, kékeszöld színű, vastag falú, öblös üvegurna töredéke. A perem alatt árkolással díszített széles szalagfűl indul, ami derékszögben megtörik.
 H: 5,9 cm
- 62.21.17.
 Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
 Kékesfehér színű, széles fenekű üvegedény töredéke.
 Fá: 6,3 cm
- 62.23.50.
 Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
 Zöldesfehér színű, vékonyfalú üvegedény töredéke.
 H: 3 cm
- 64.1.152.
 Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
 Kék színű kis fültöredék.
 H: 3,3 cm
- 64.1.154.
 Lelőhely: Almásfüzitő-tábor
 Megvastagított peremű, hengeres nyakú üvegedény töredéke. A nyak sűrű kannelúrával díszített. Színe zöld.
 H: 3,2 cm
79. 37.1.
 Lelőhely: Brigetio
 Fehér, vékony falú, ívelt oldaltöredék.
- 81.213.6.
 Lelőhely: Brigetio
 Fehér, áttetsző színű, ívelt oldalú üvegedény oldaltöredéke.
 H: 2,9 cm
- 81.214.1.
 Lelőhely: Brigetio
 Fehér, áttetsző színű, vékony falú, enyhén ívelt oldalú üvegedény oldaltöredéke.
 H: 2,1 cm

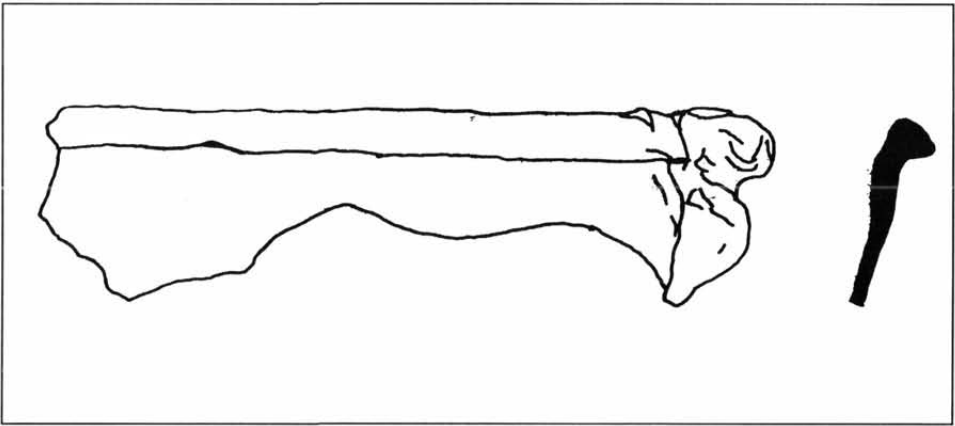

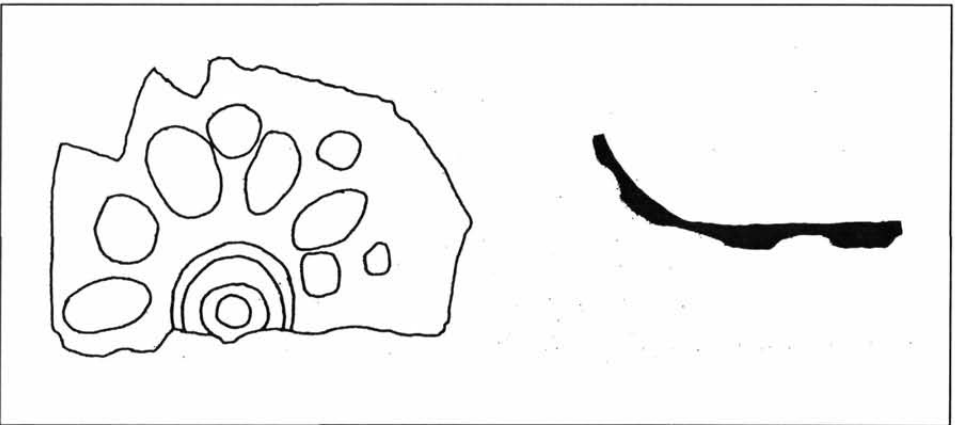
TÁBLÁK
(*TAFELN*)

1

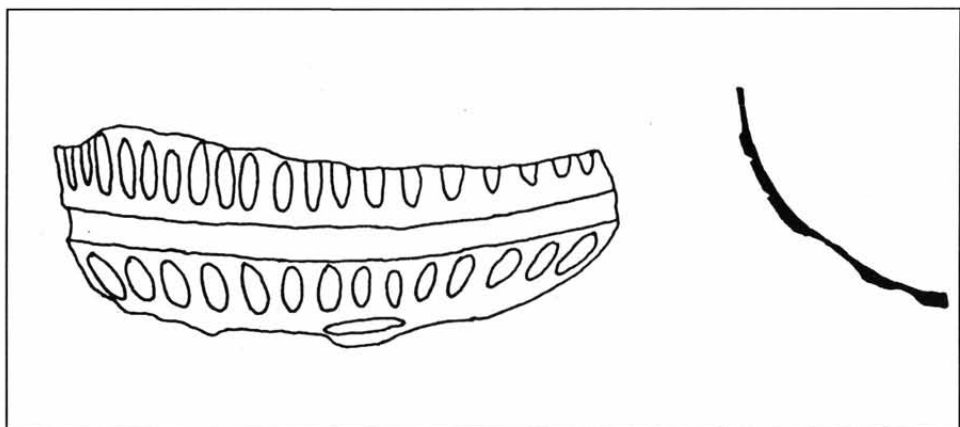
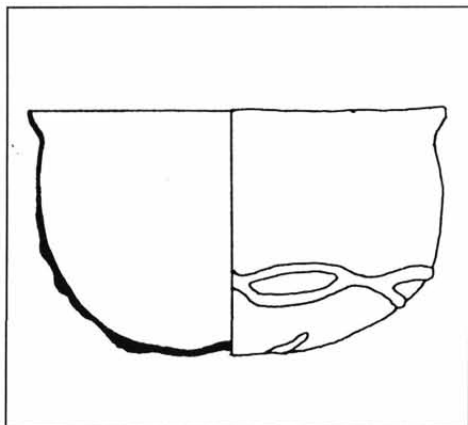
2

3

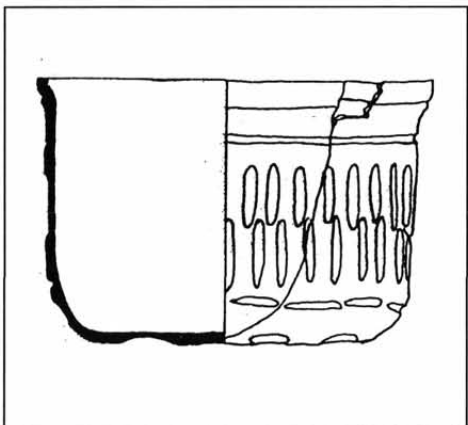
1

2

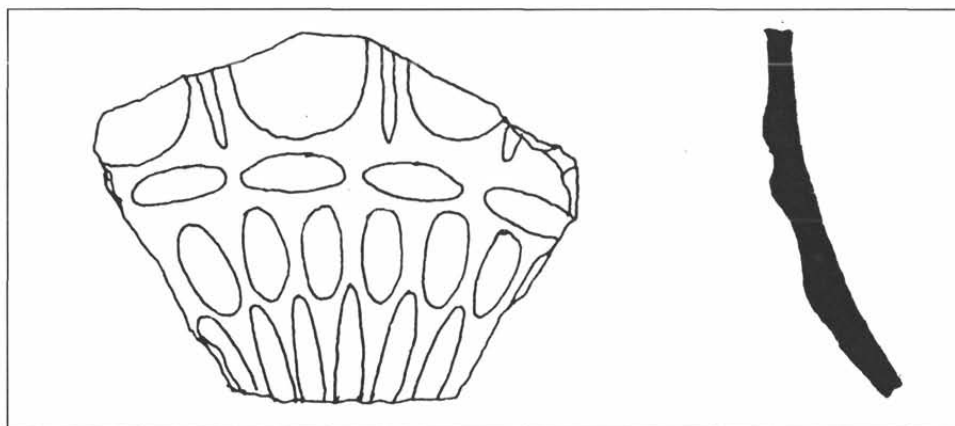

3

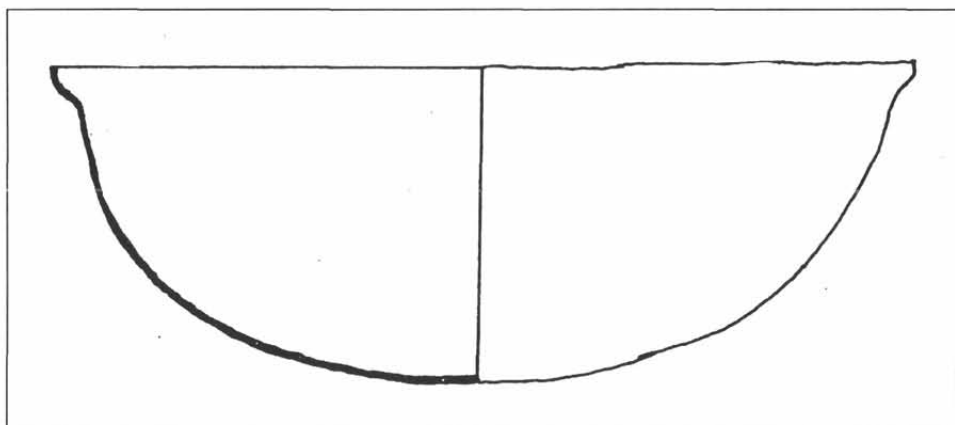

4

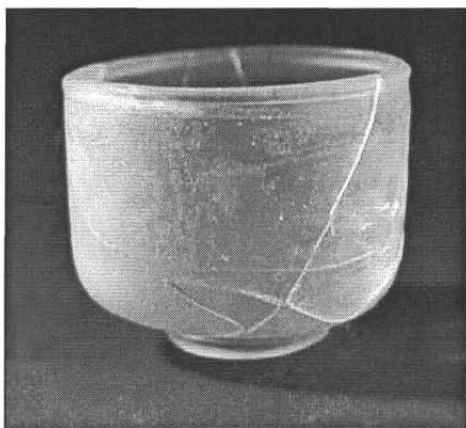
III. tábla

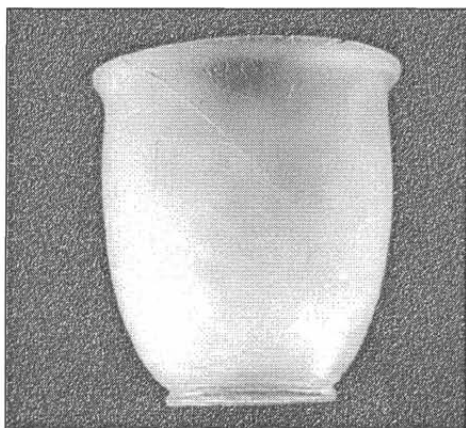
1

2

3

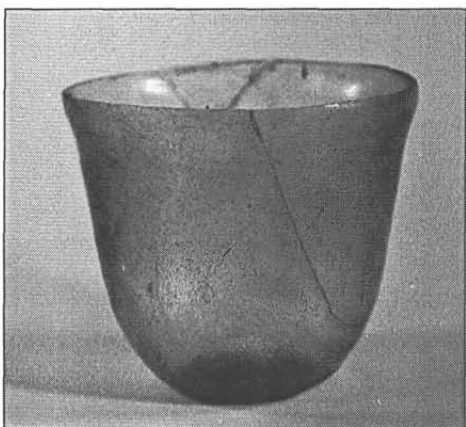
4

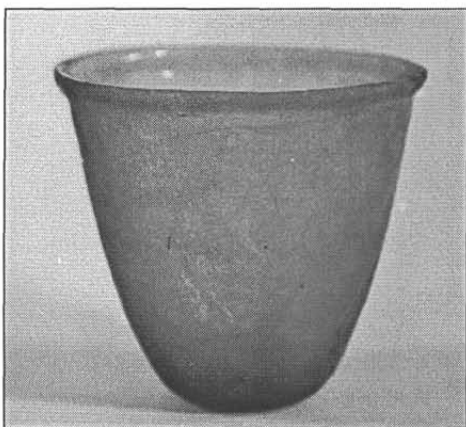
1

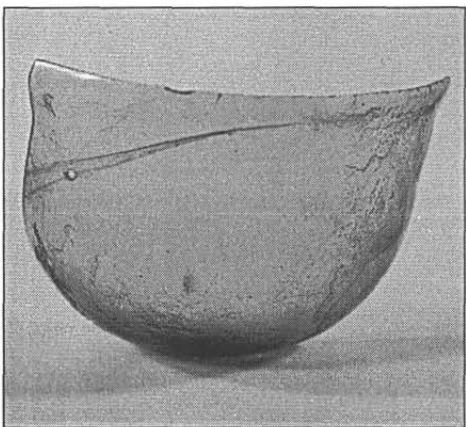
2

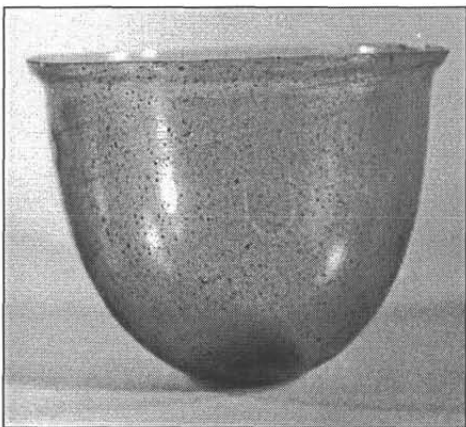
3

4

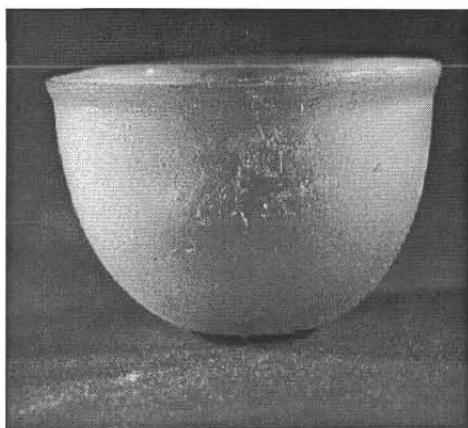

5

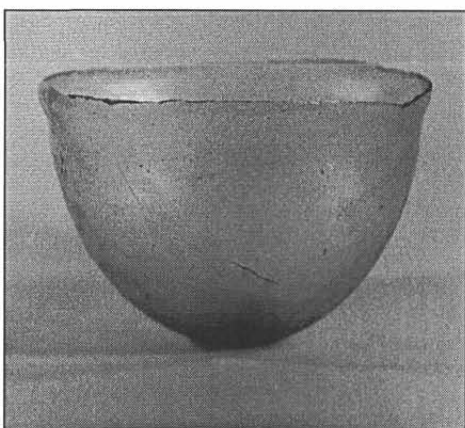

6

V. tábla

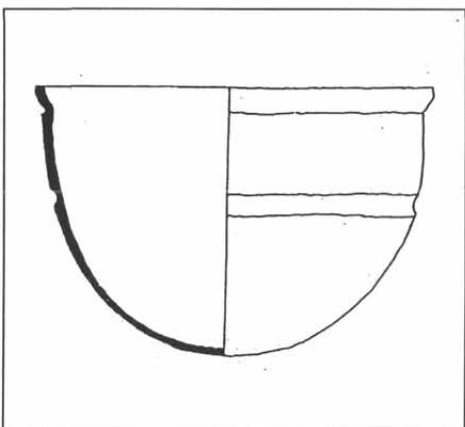
1

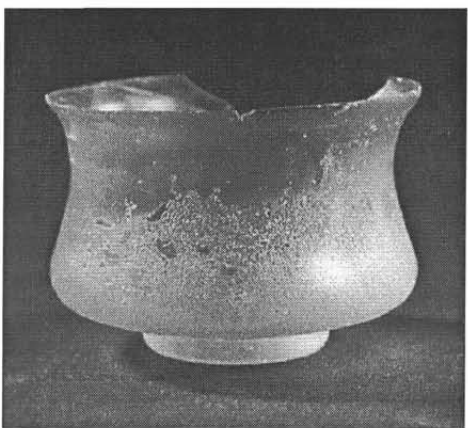
2

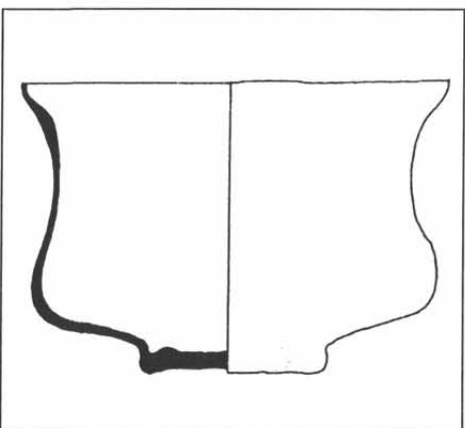
3

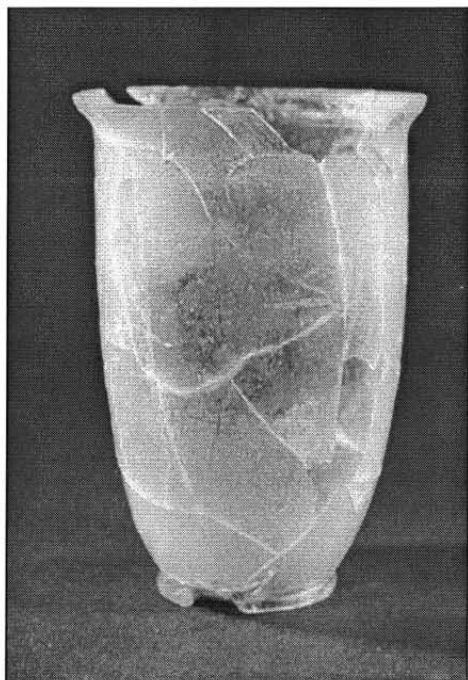
4

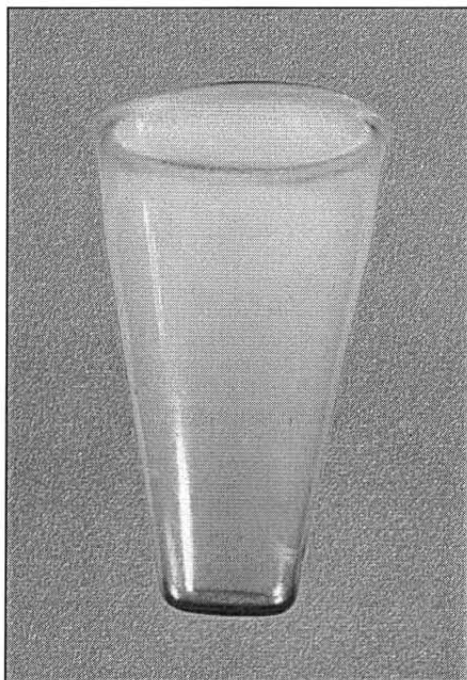
5

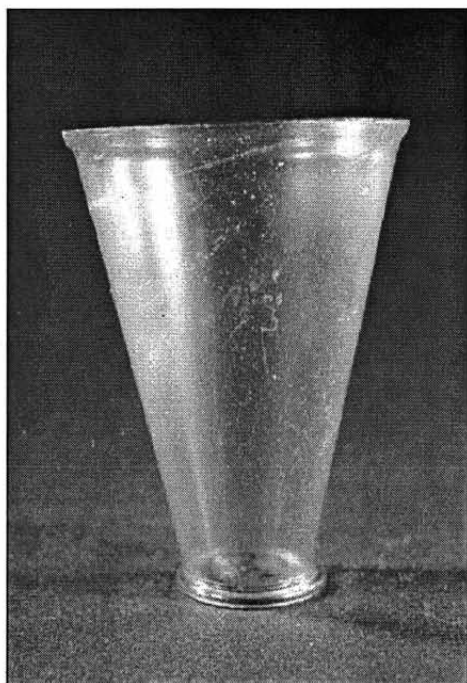
6

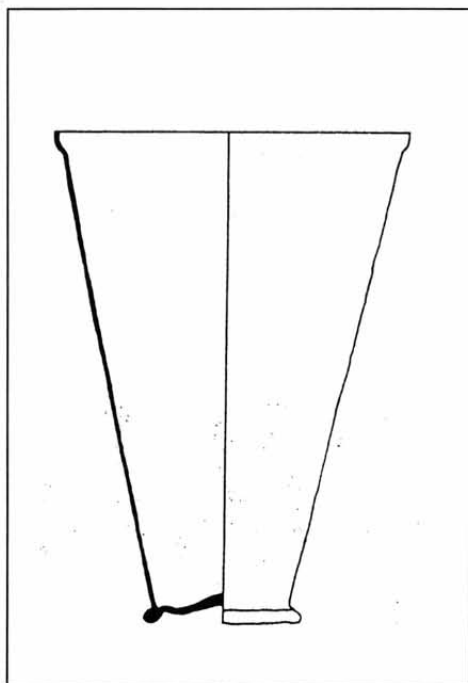
1

2

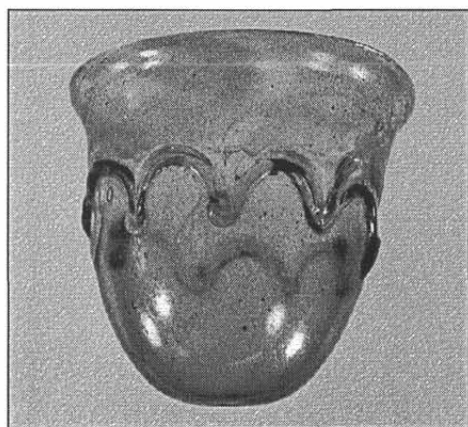

3

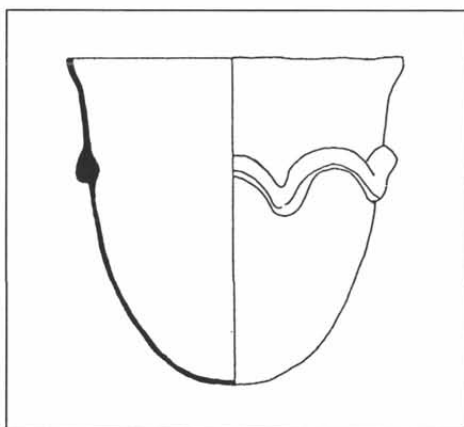

4

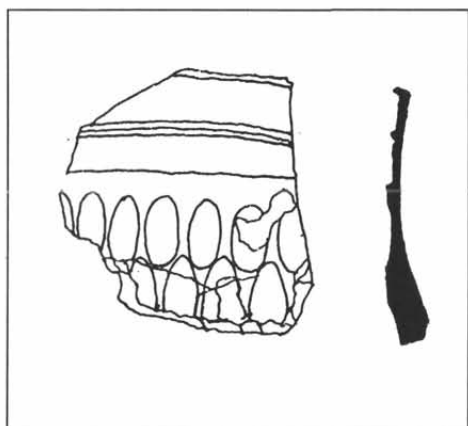
VII. tábla

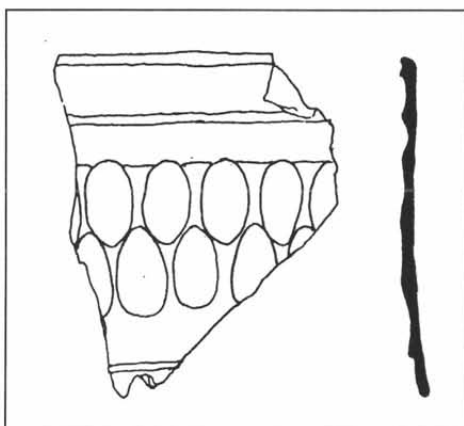
1

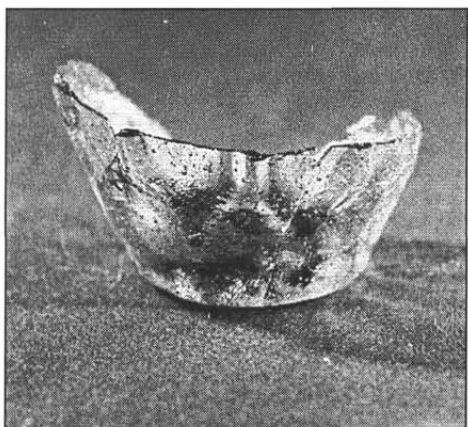
2

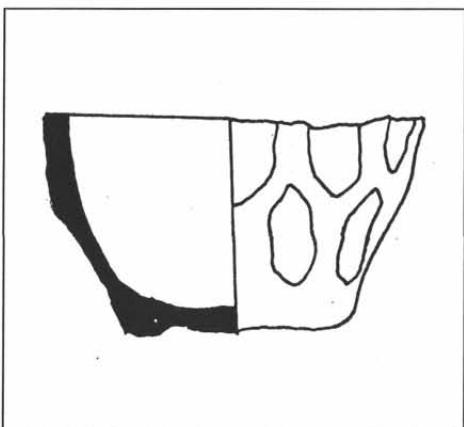
3

4

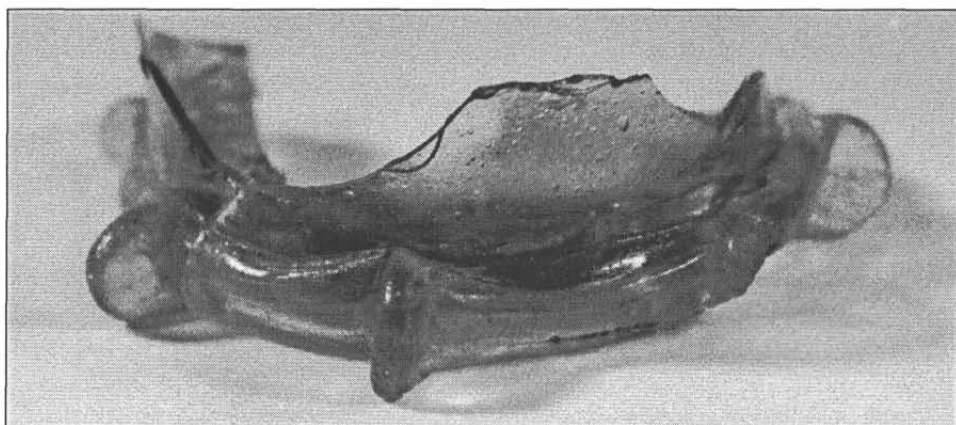

5

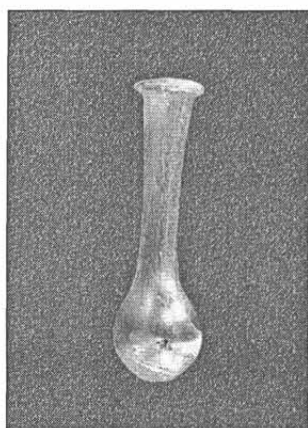

6

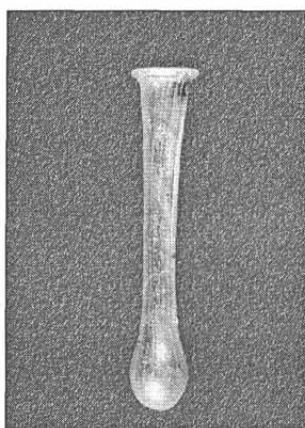

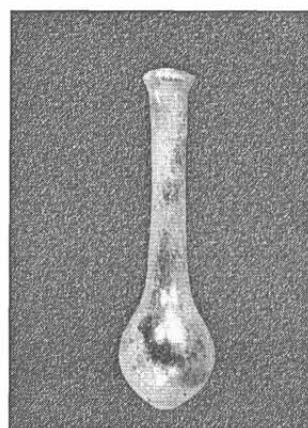
1

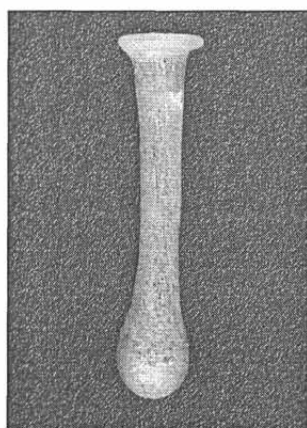
2

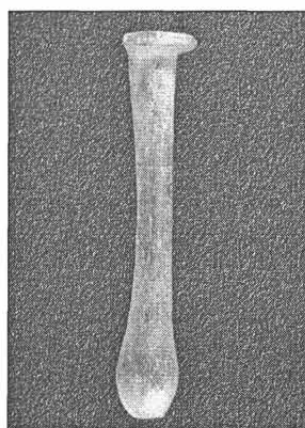
3

4

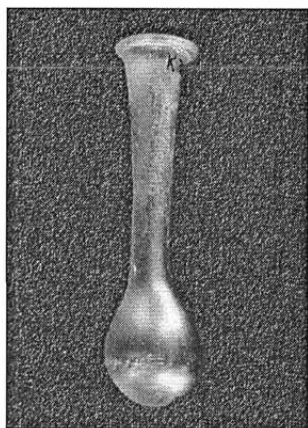

5

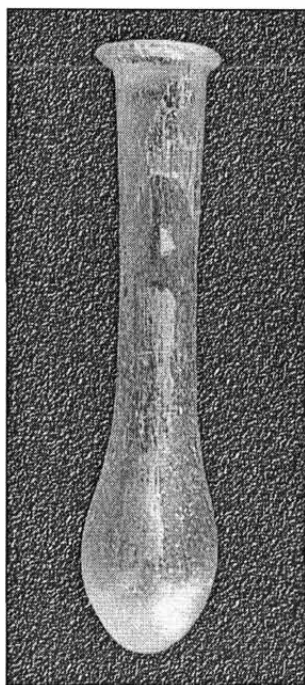

6

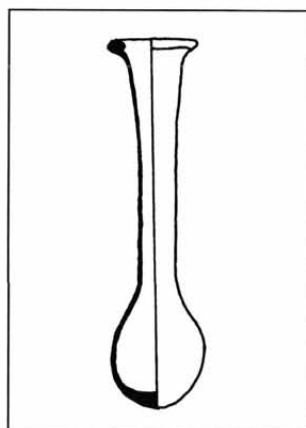
IX. tábla

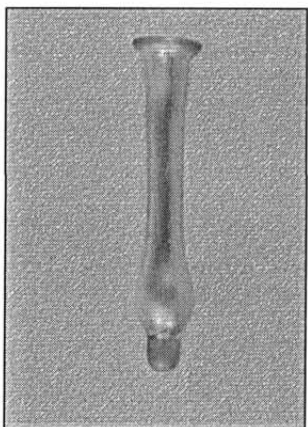
1

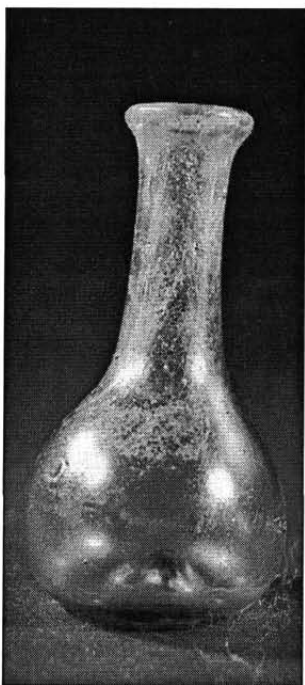
2

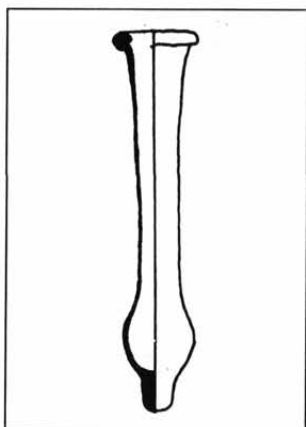
3

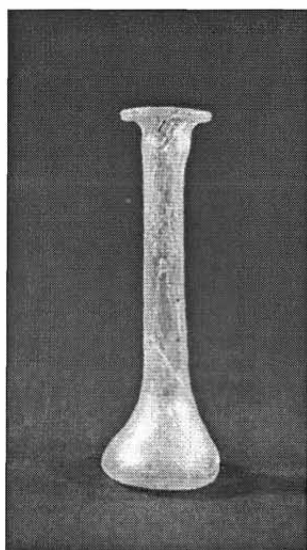
4

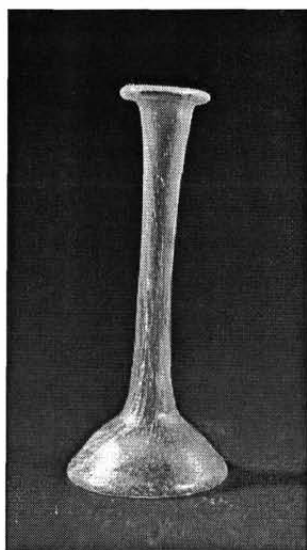
5

6

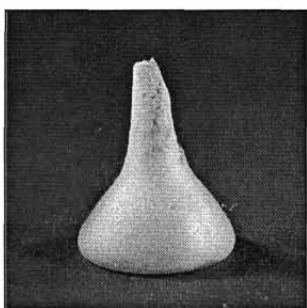
1

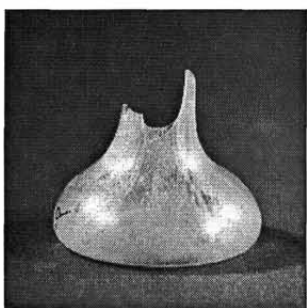
2

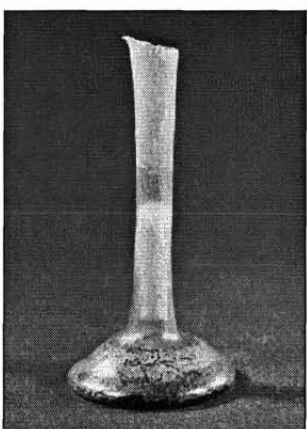
5

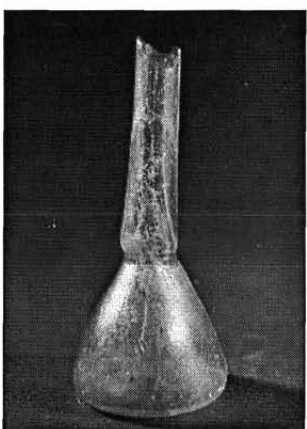
3

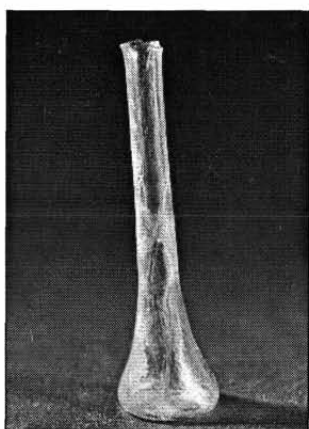
4

6

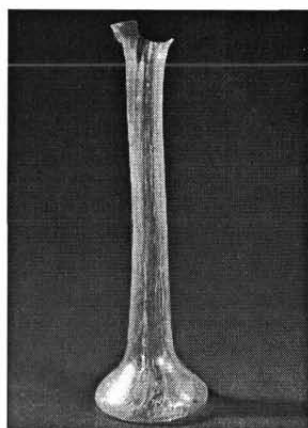

7

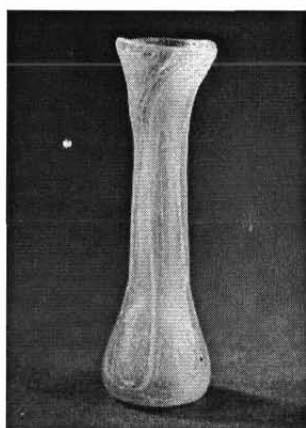

8

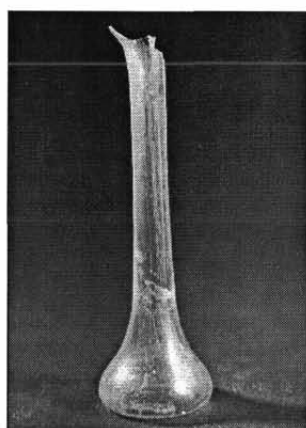
XI. tábla

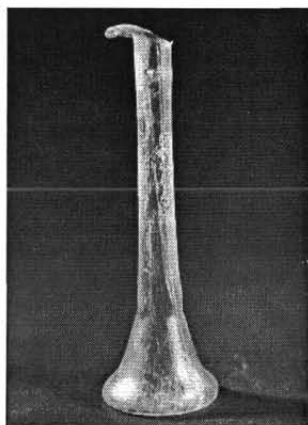
1

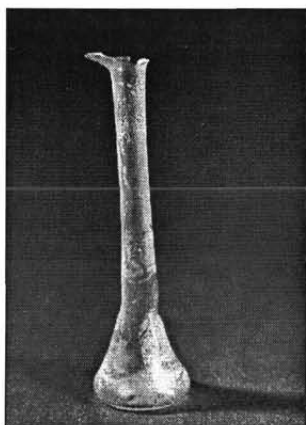
2

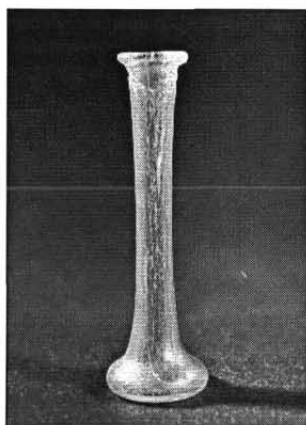
3

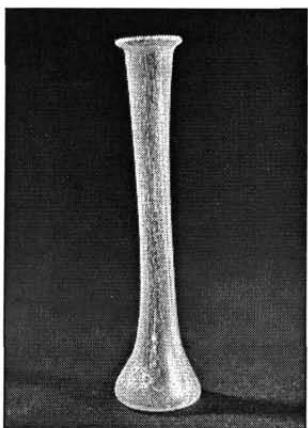
4

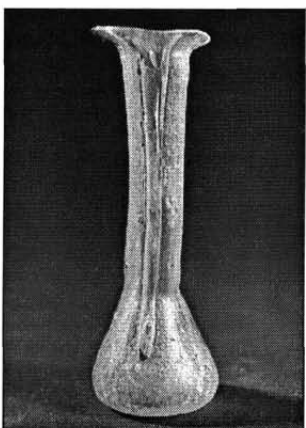
5

6

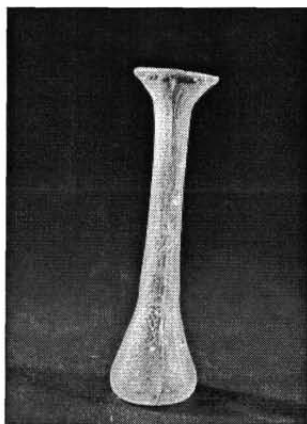
7

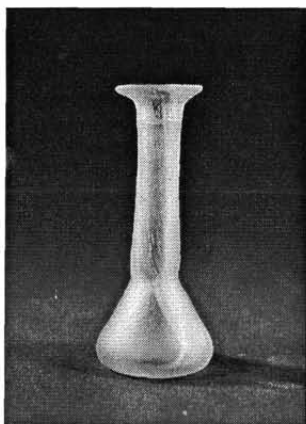
8

9

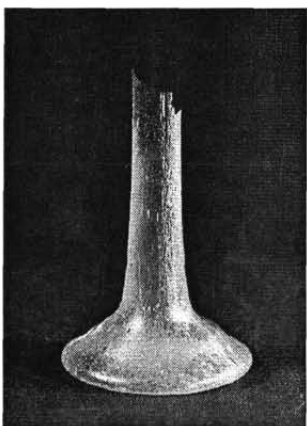
1

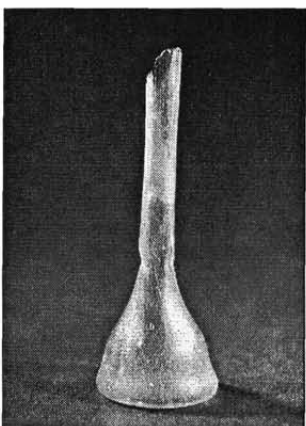
2

3

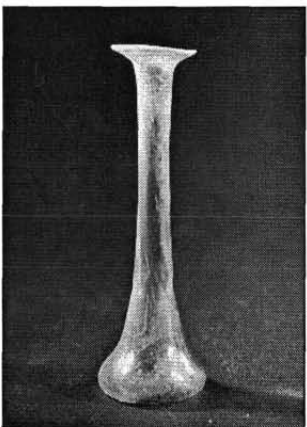
4

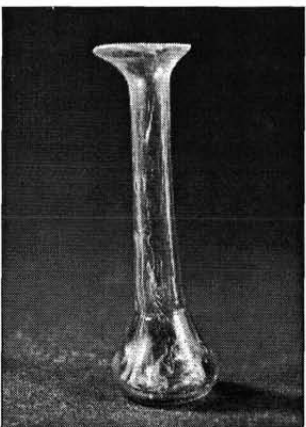
5

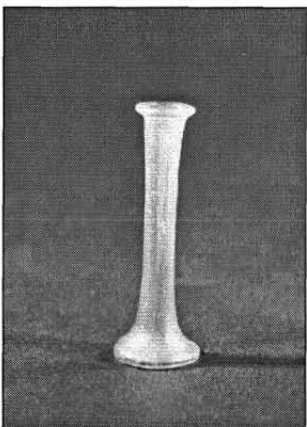
6

7

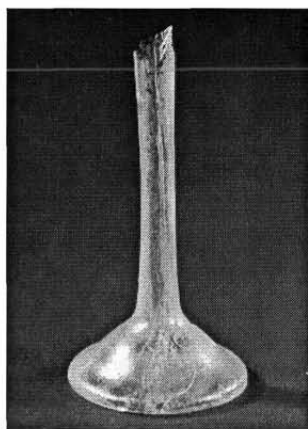

8

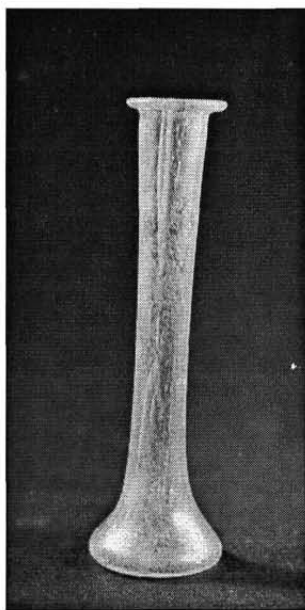

9

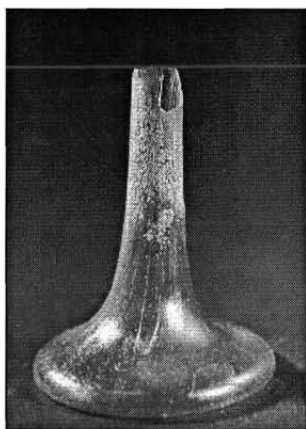
XIII. tábla

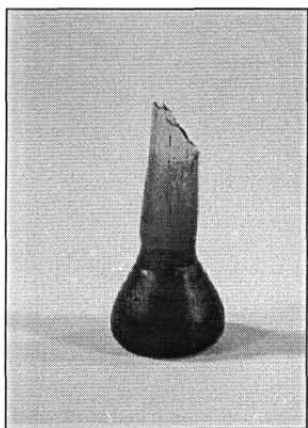
1

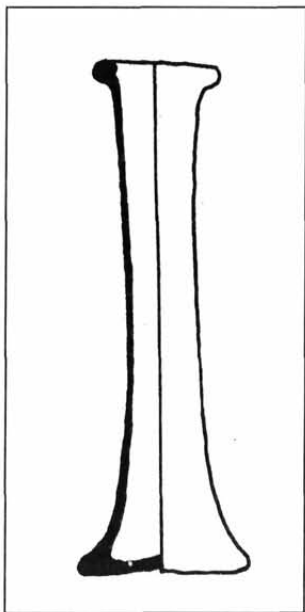
2

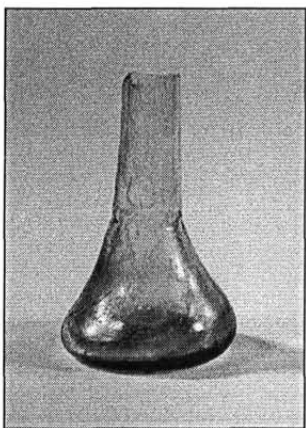
3

4

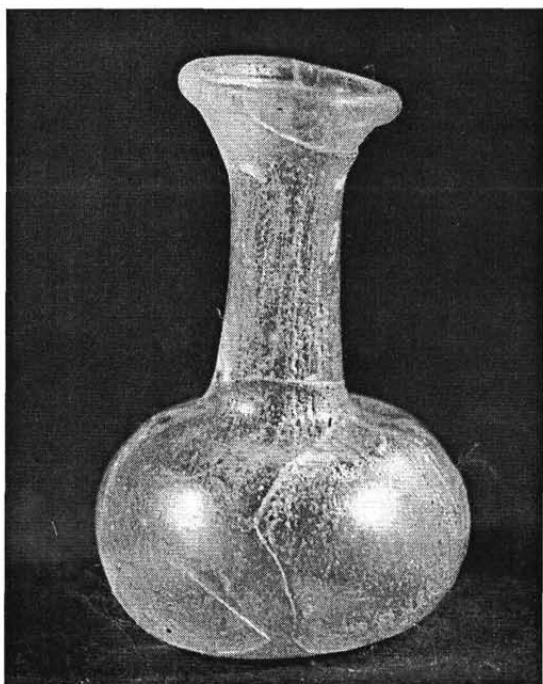

5

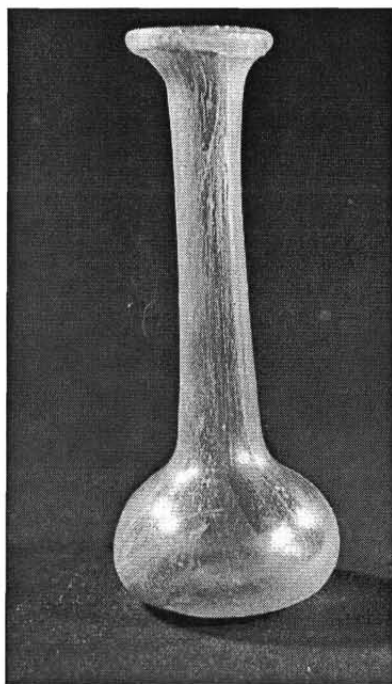

6

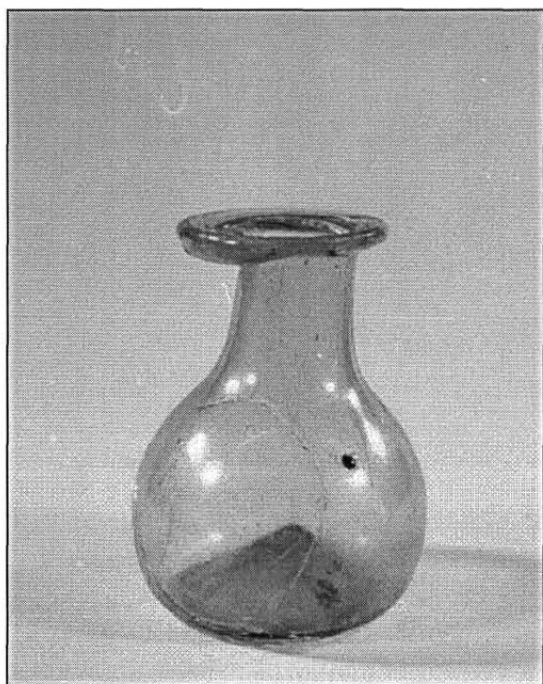

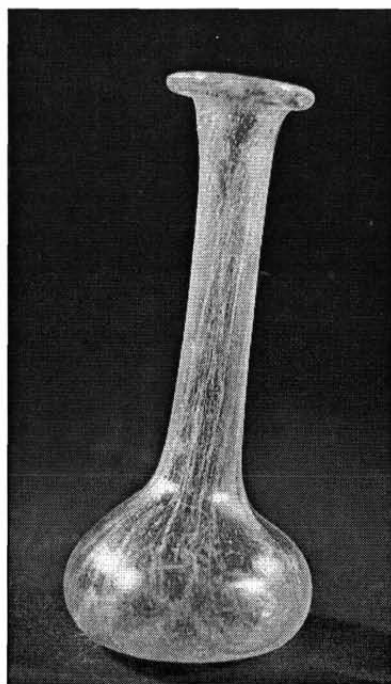
1

2

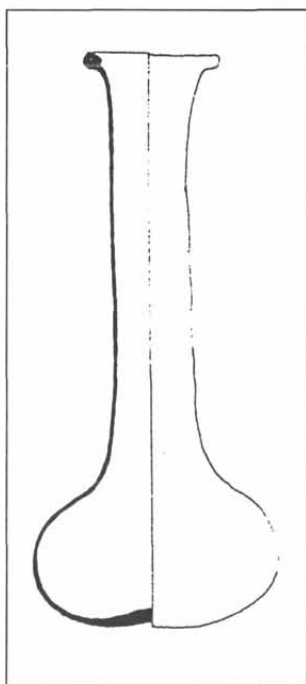

3

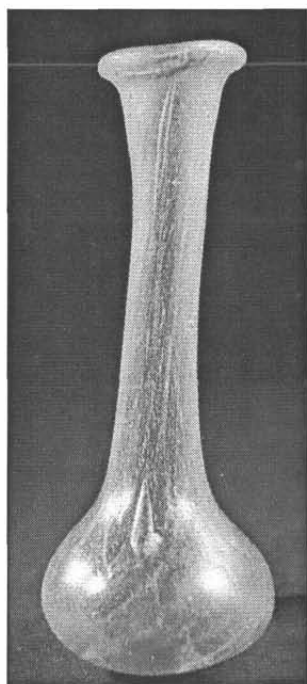

4

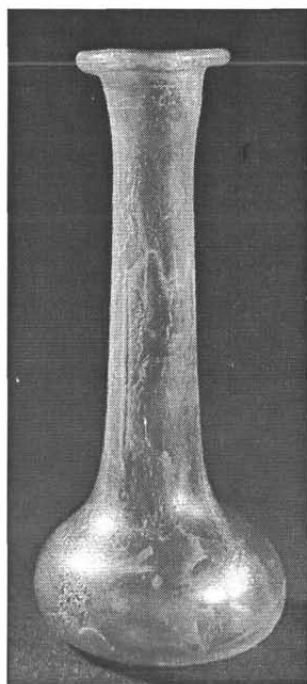
XV. tábla

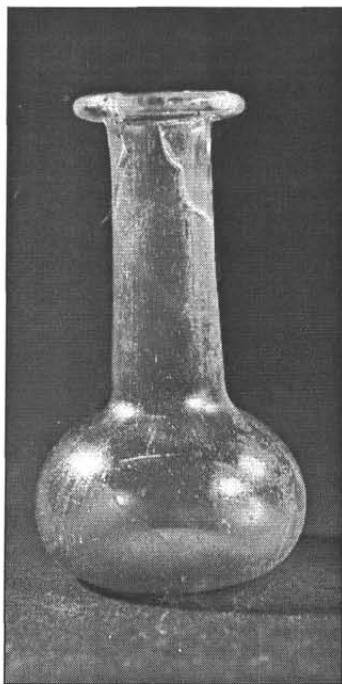
1

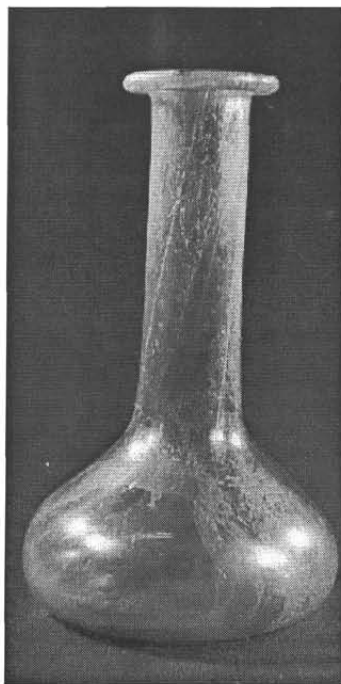
2

3

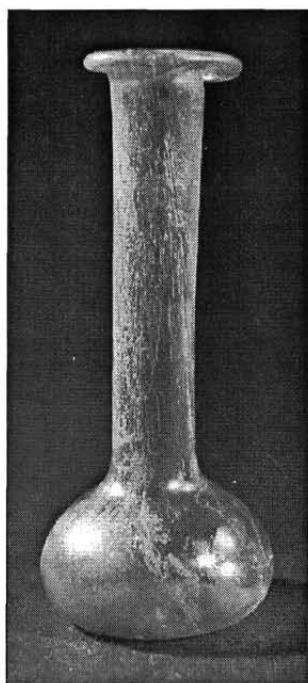

4

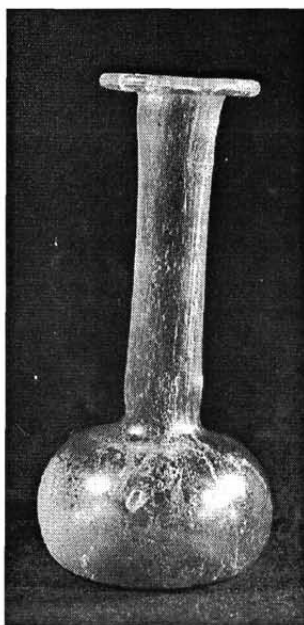

5

1

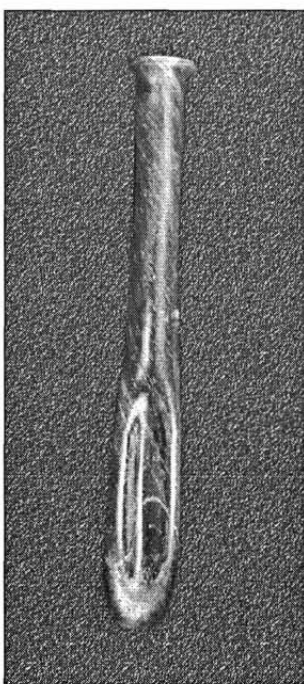
2

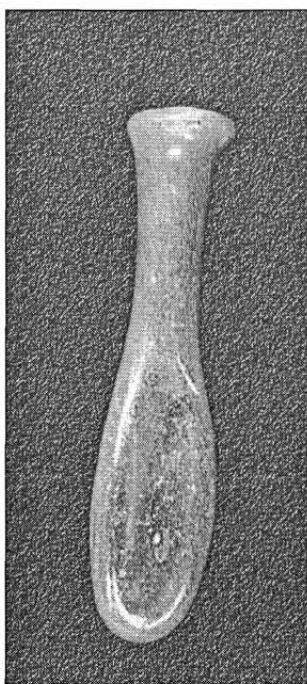
3

4

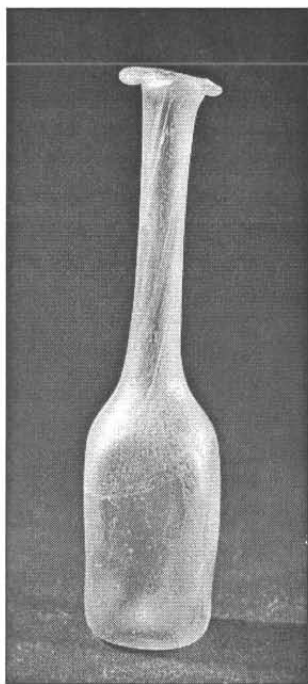

5

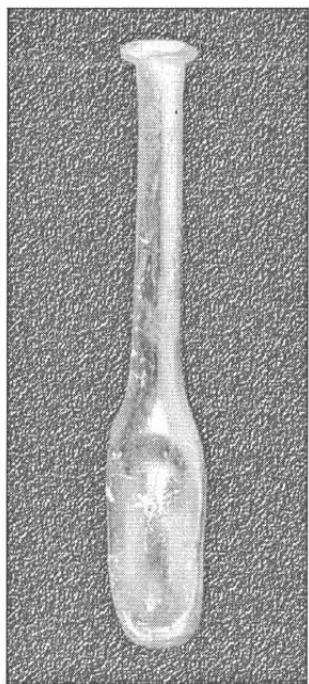

6

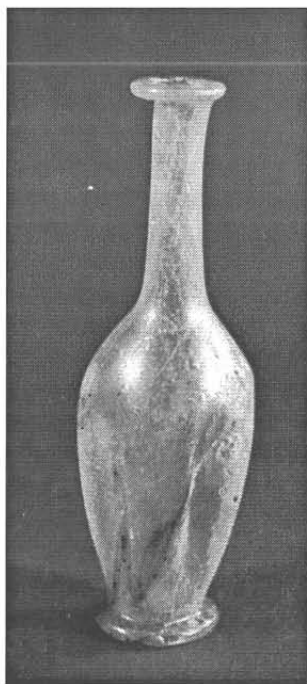
XVII. tábla

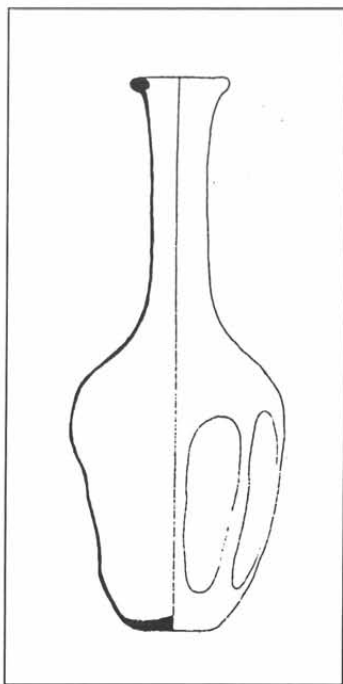
1

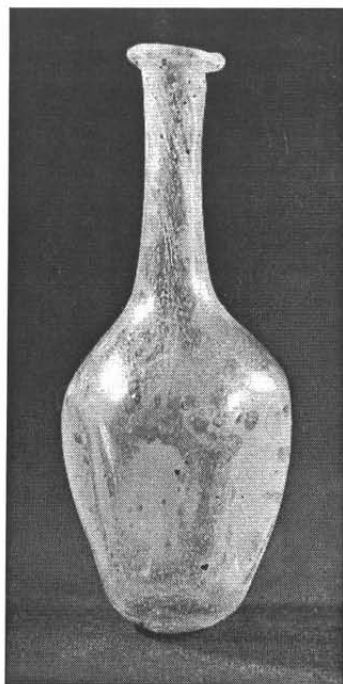
2

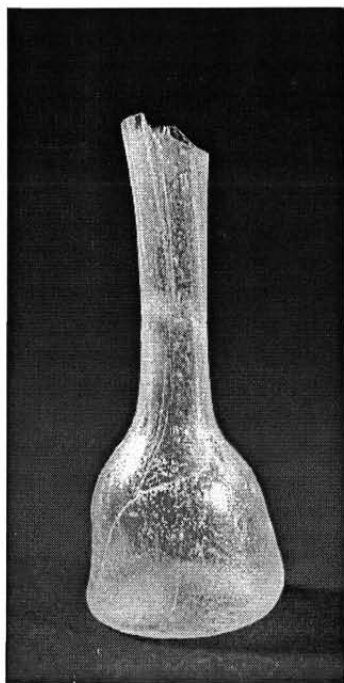
3

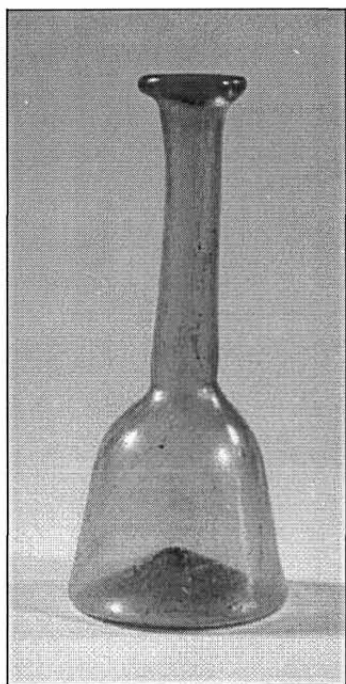
4

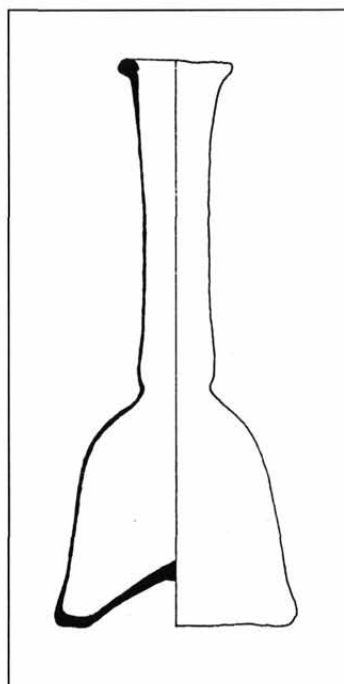
5

1

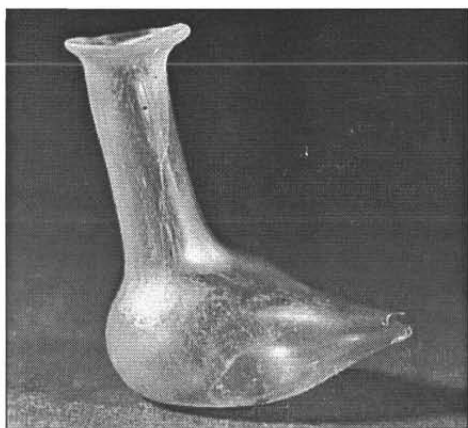

2

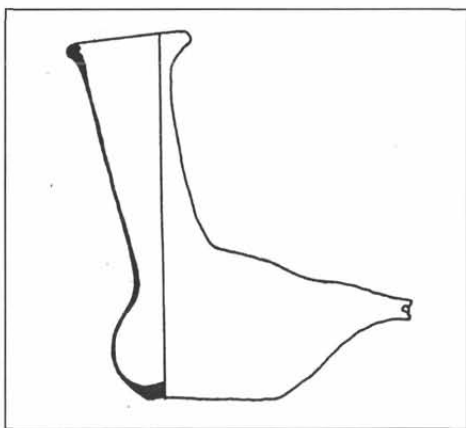

3

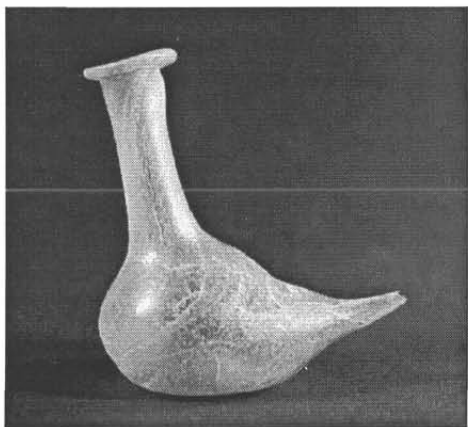
XIX. tábla

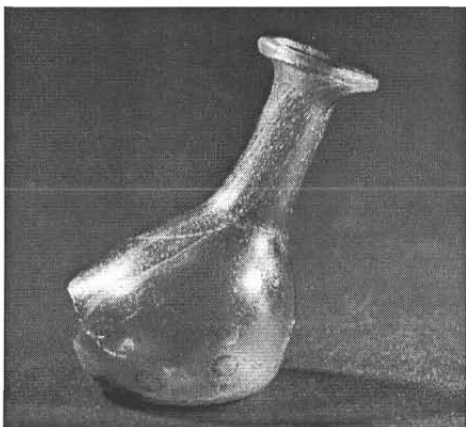
1

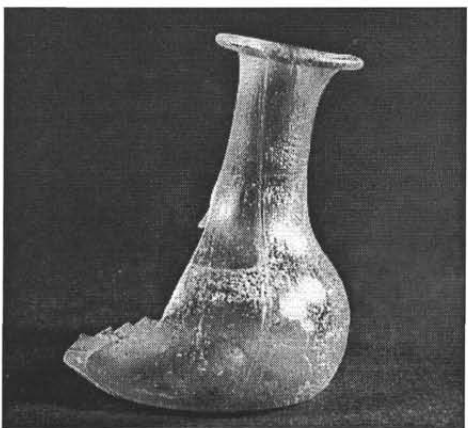
2

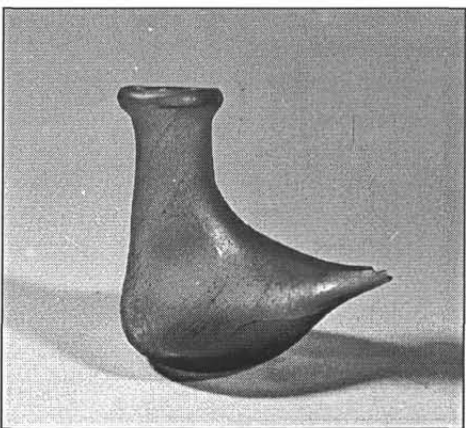
3

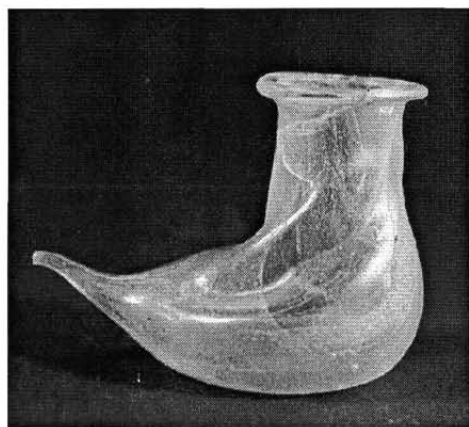
4

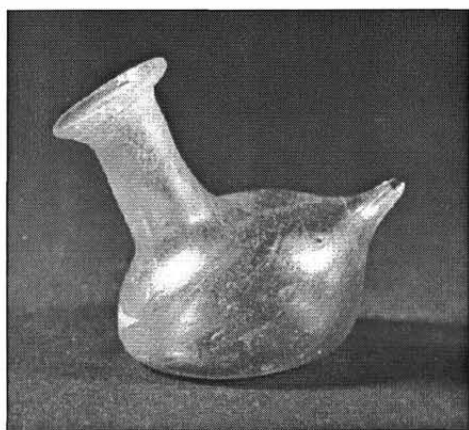
5

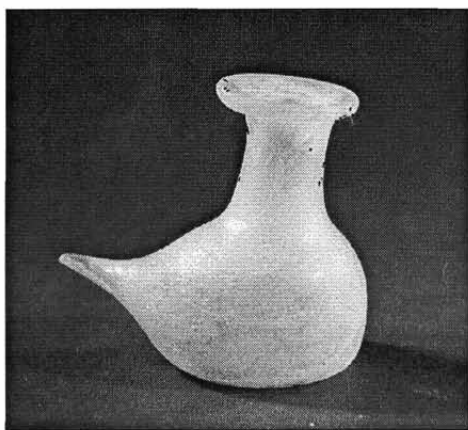
6

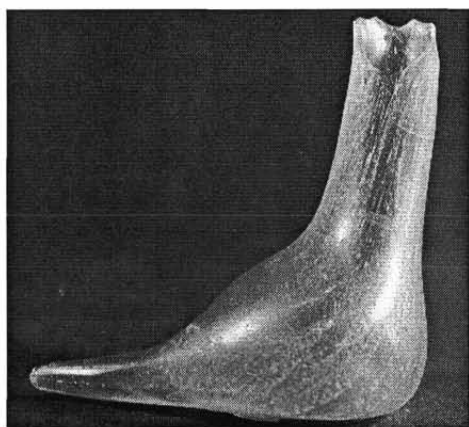
1

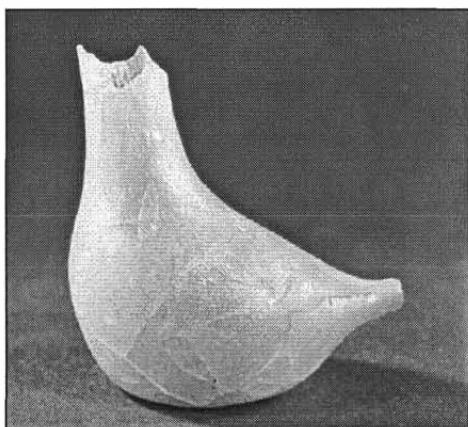
2

3

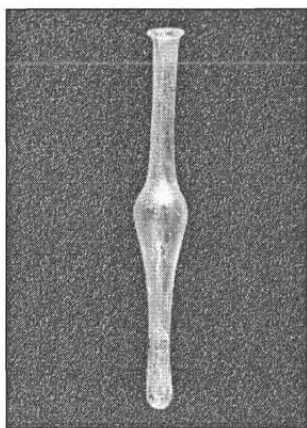

4

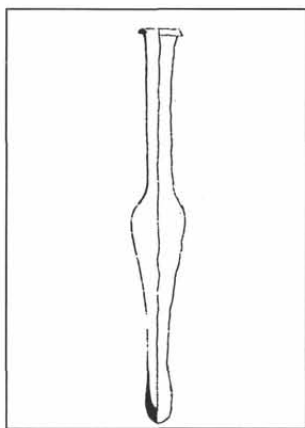

5

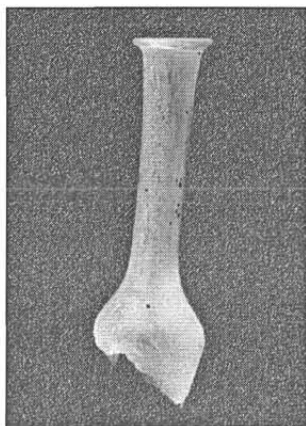
XXI. tábla

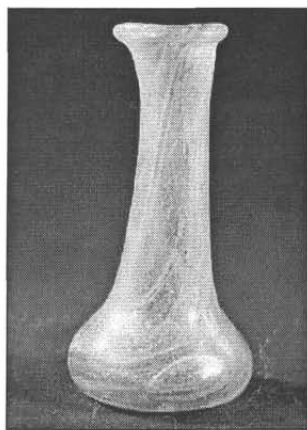
1

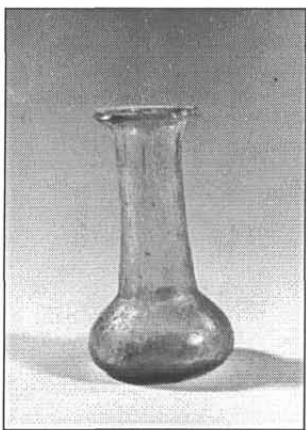
2

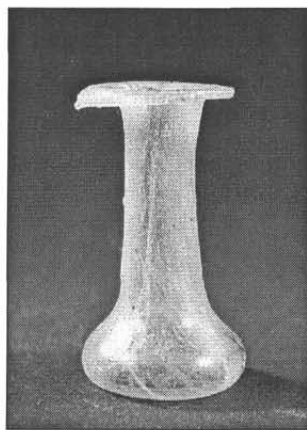
3

4

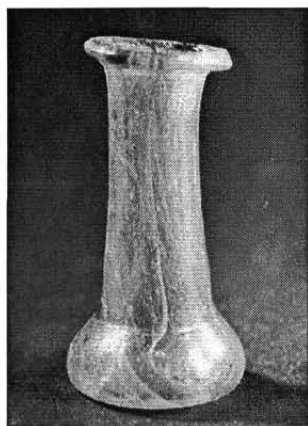

5

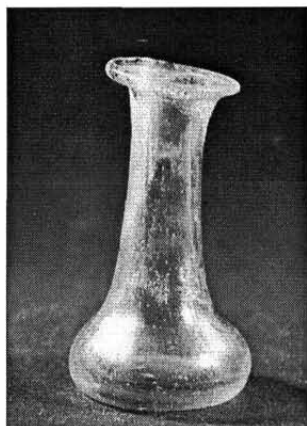

6

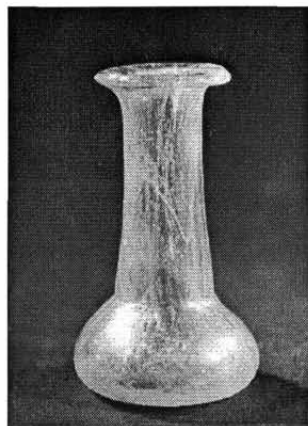

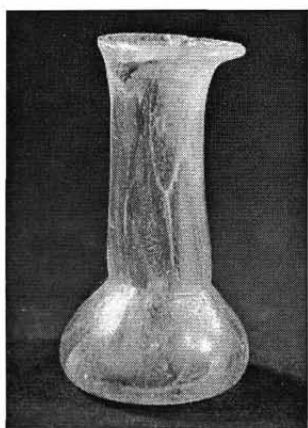
1

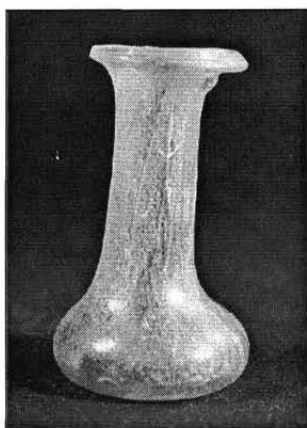
2

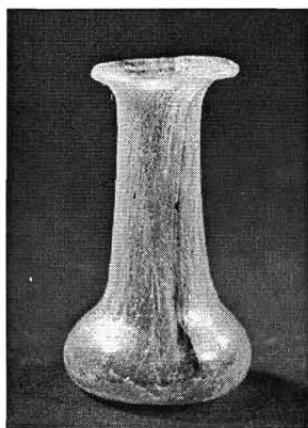
3

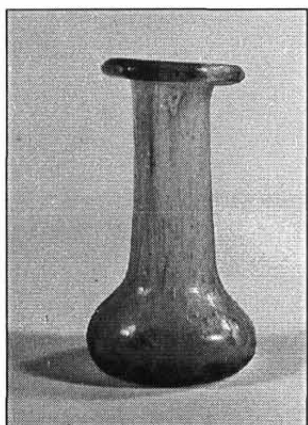
4

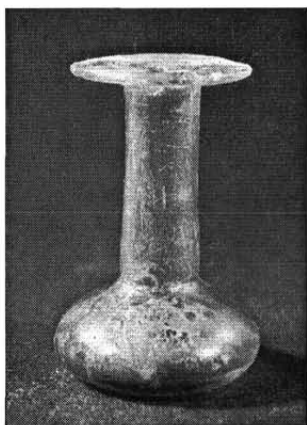
5

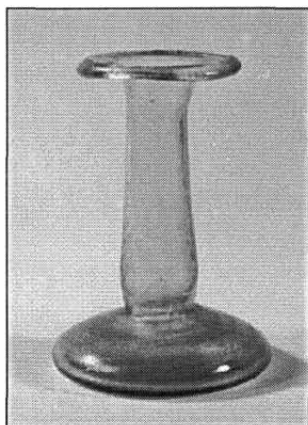
6

7

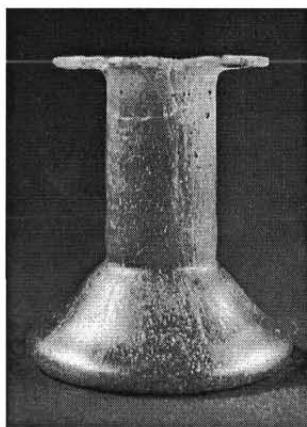

8

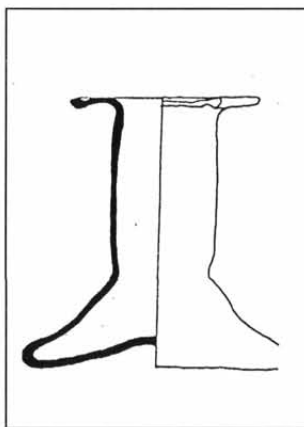

9

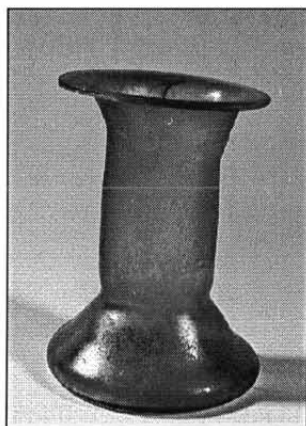
XXIII. tábla

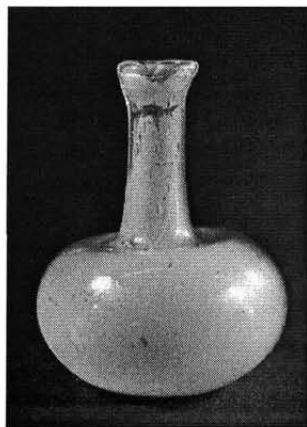
1

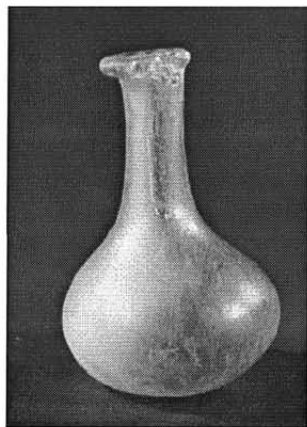
2

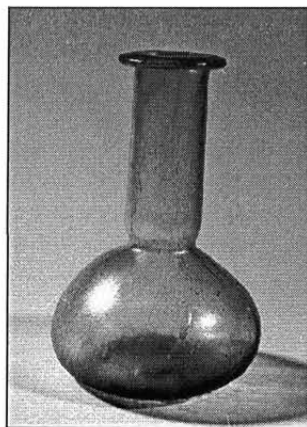
3

4

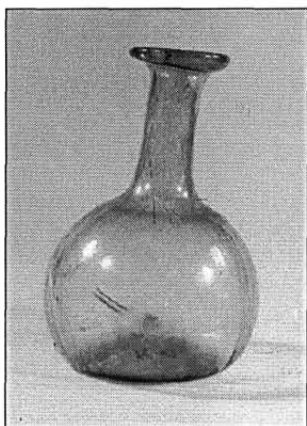

5

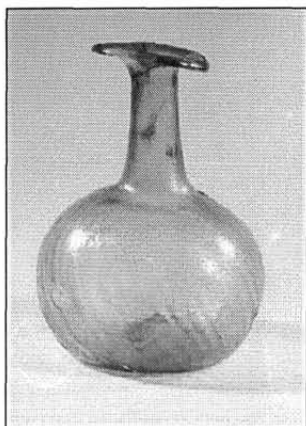

6

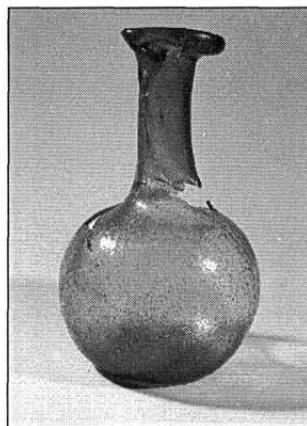

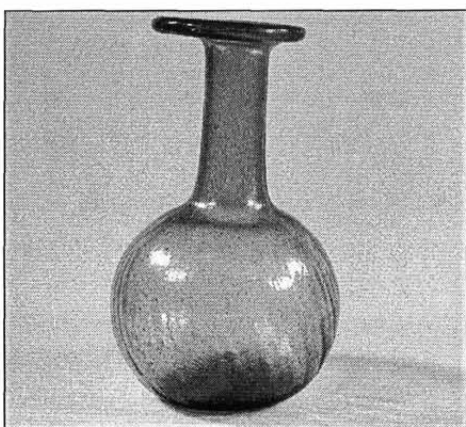
1

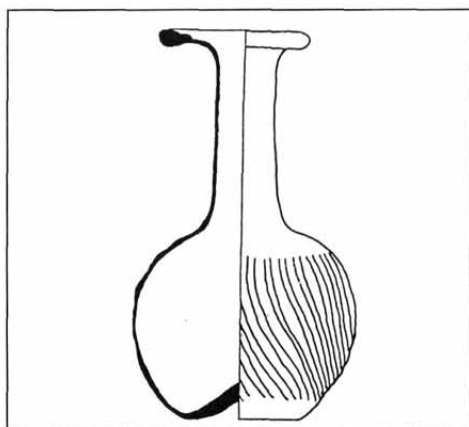
2

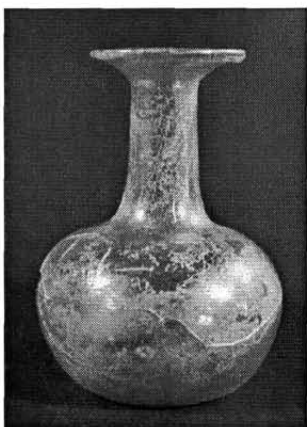
3

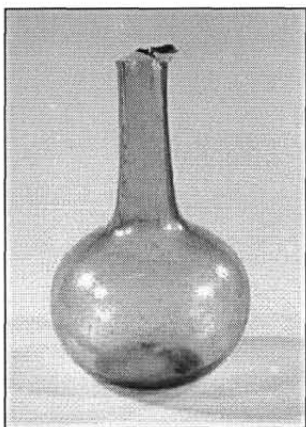
4

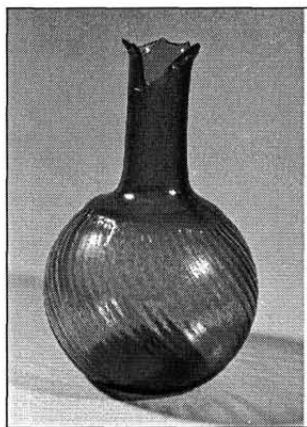
5

6

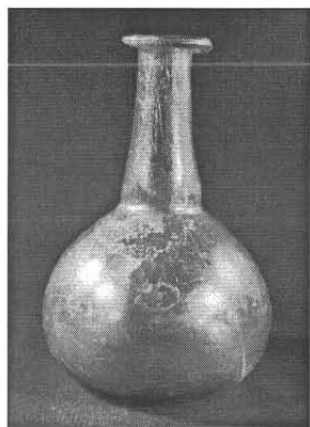

7

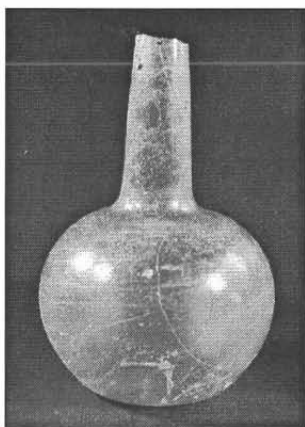

8

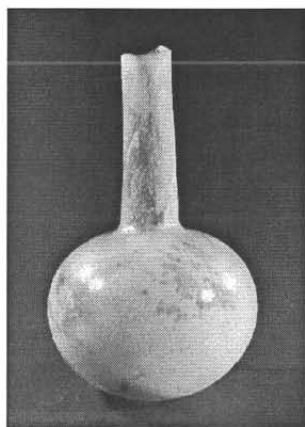
XXV. tábla

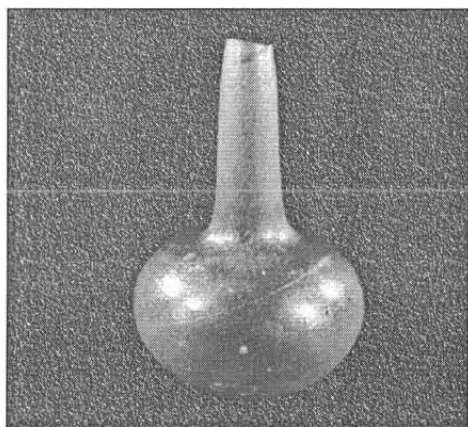
1

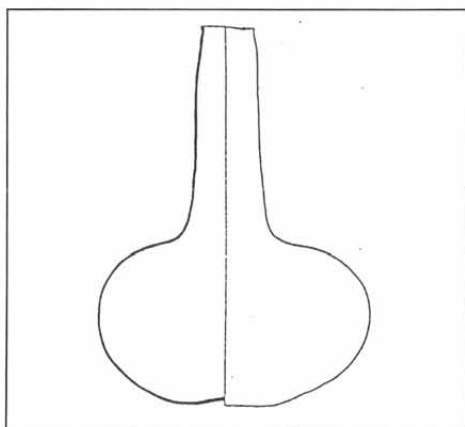
2

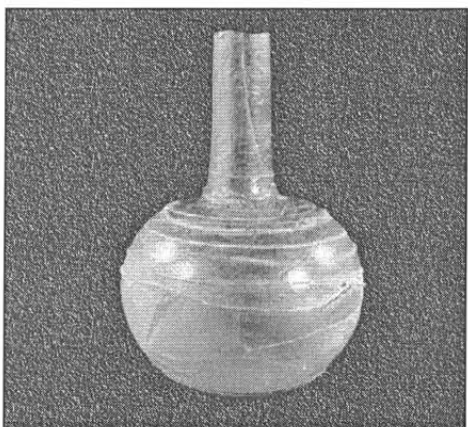
3

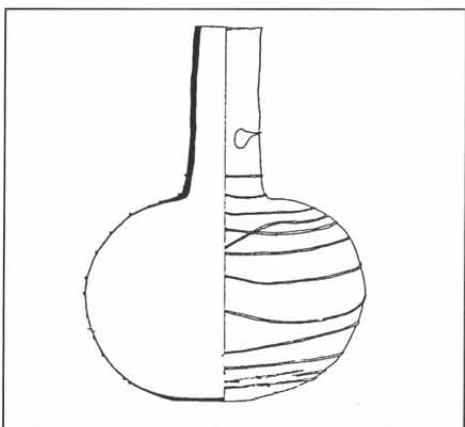
4

5

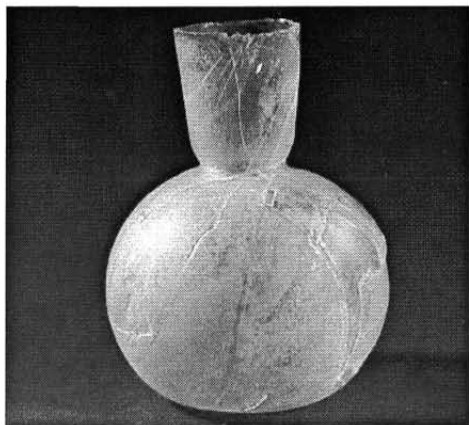
6

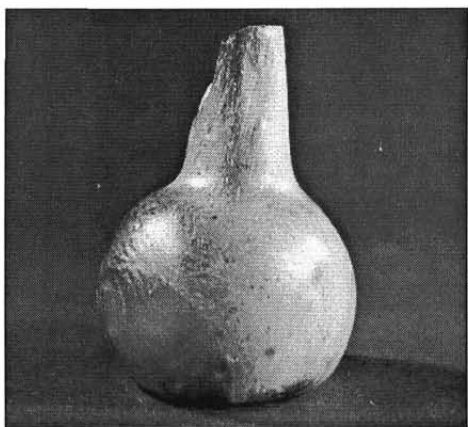
7

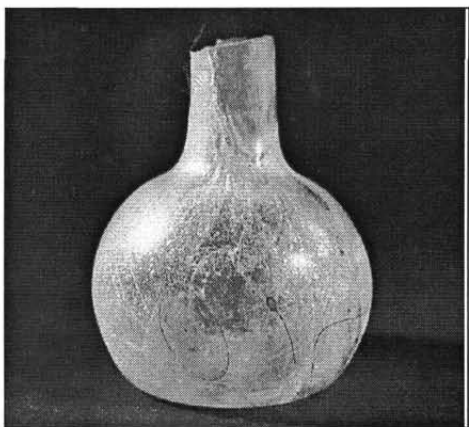
1

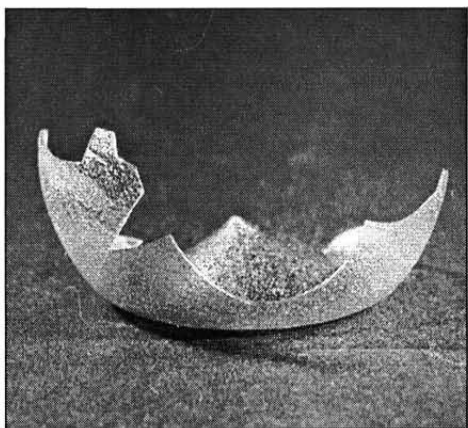
2

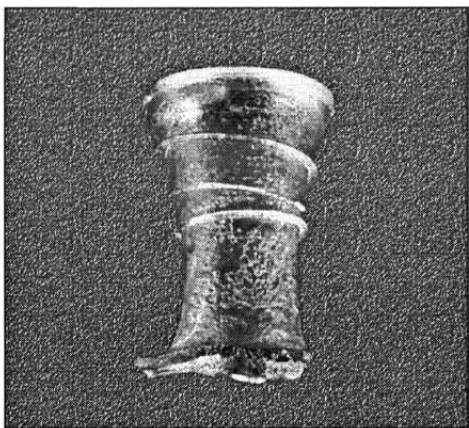
3

4

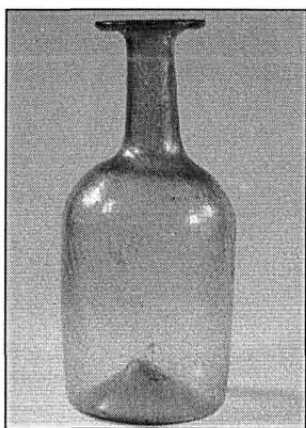

5

6

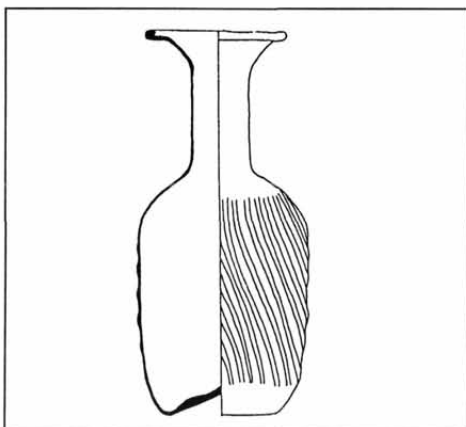
XXVII. tábla

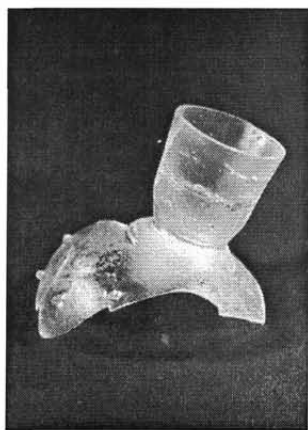
1

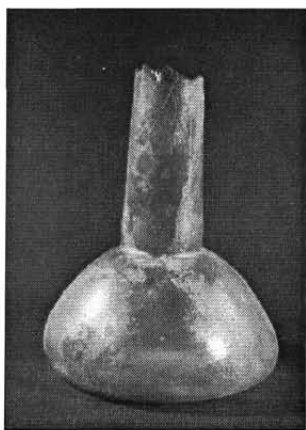
2

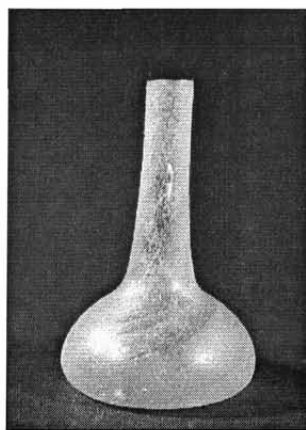
3

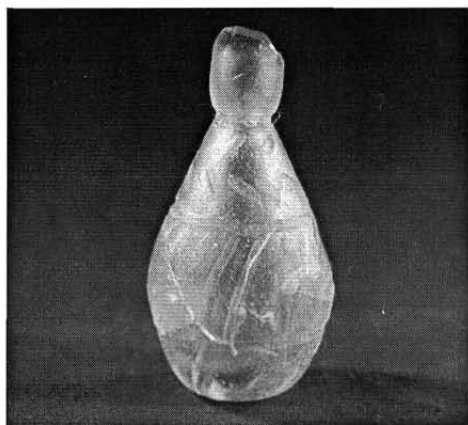
4

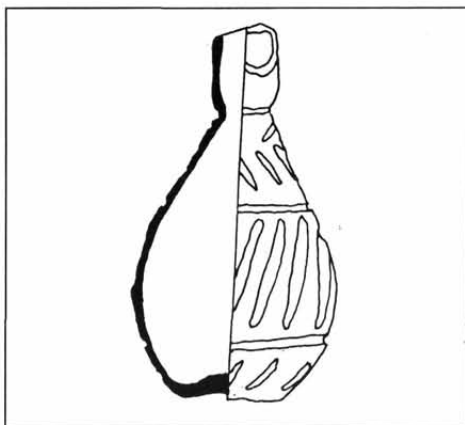
5

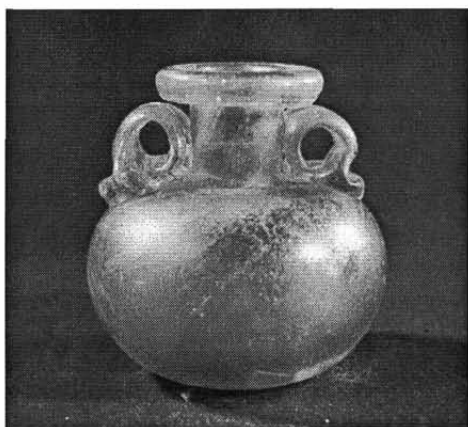
6

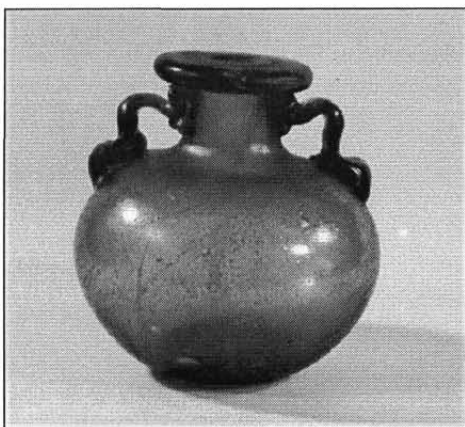
1

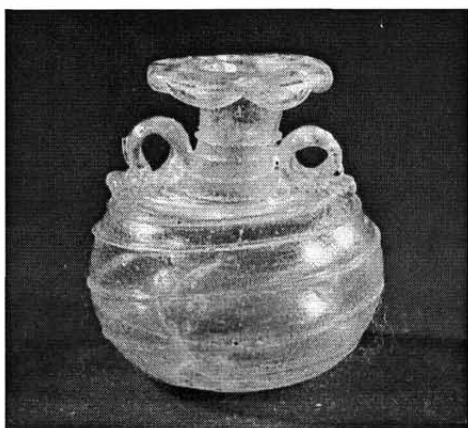
2

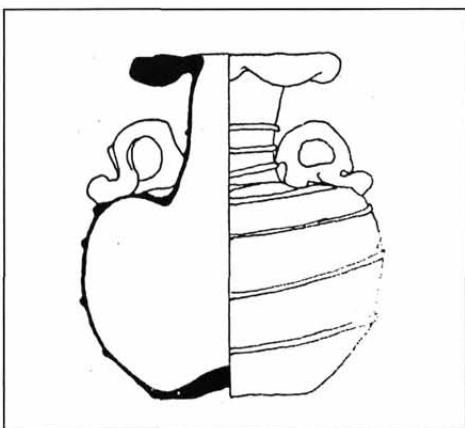
3

4

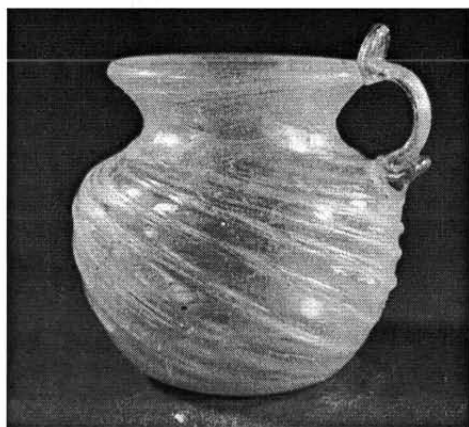

5

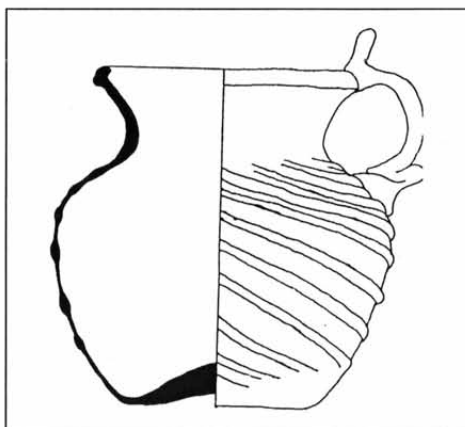

6

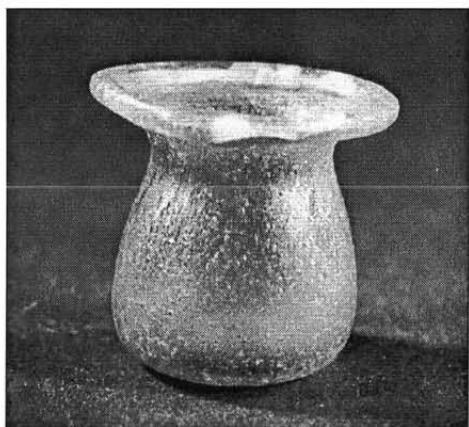
XXIX. tábla

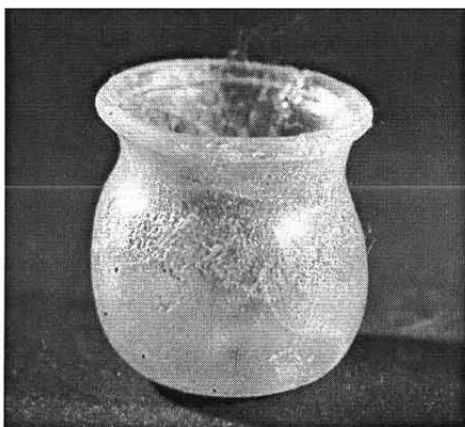
1

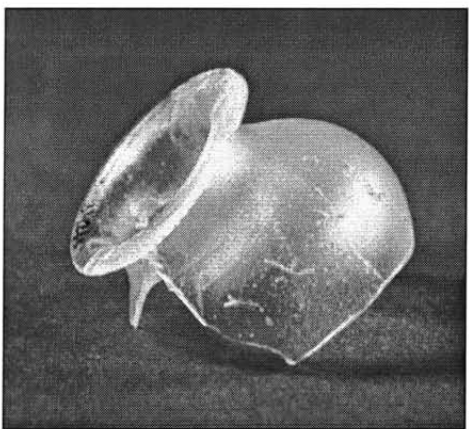
2

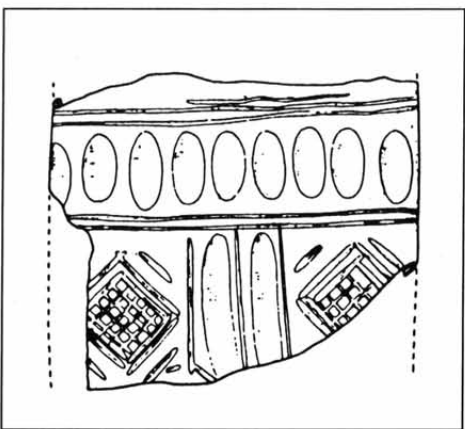
3

4

5

6

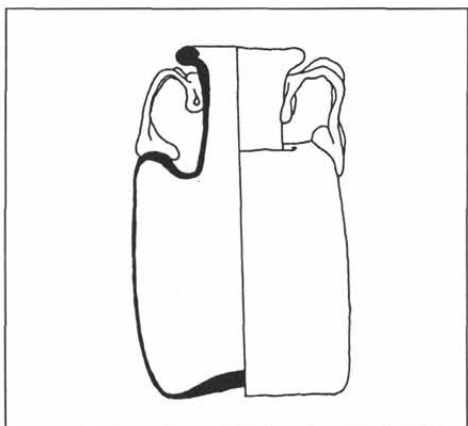

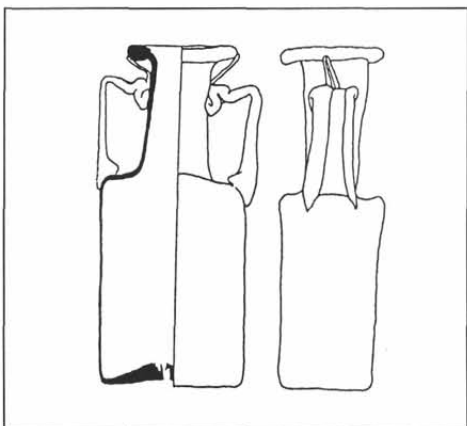
1

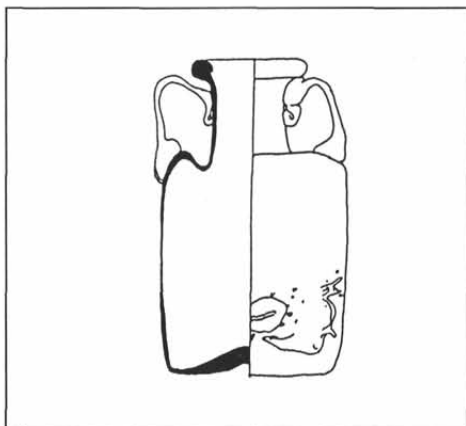
2

3

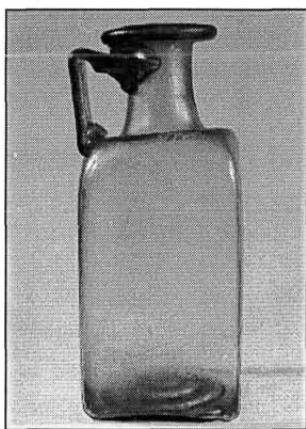

4

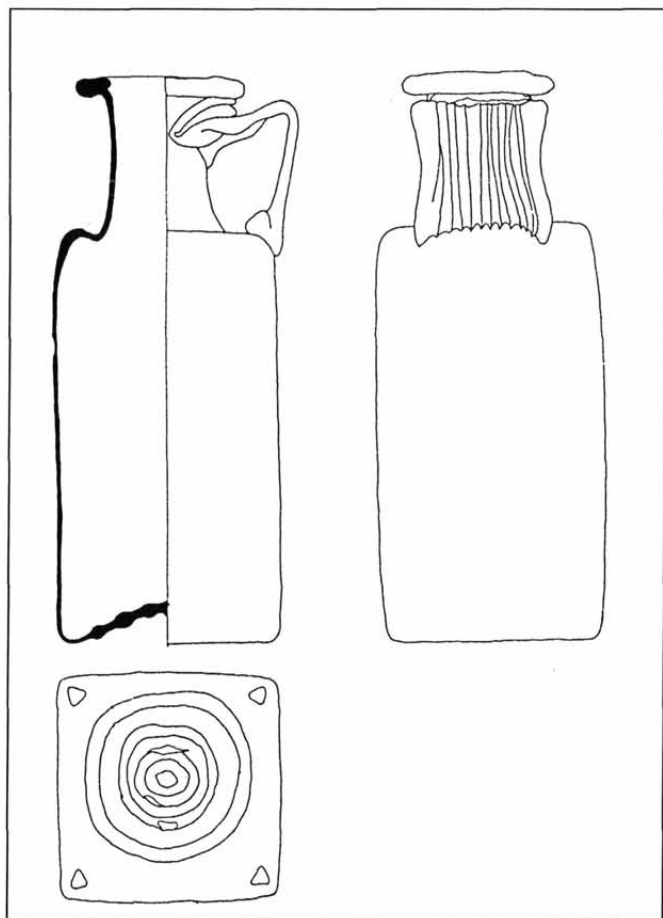

5

XXXI. tábla

1

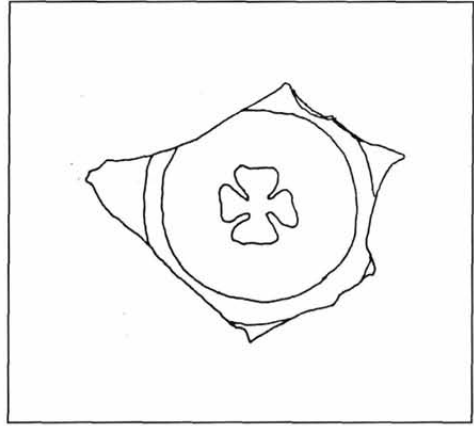

2

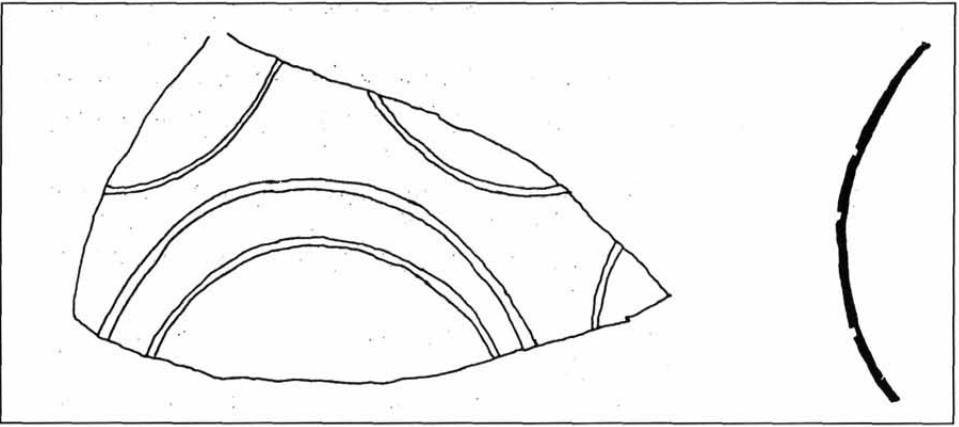

1

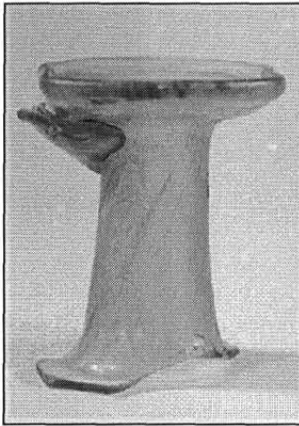
2

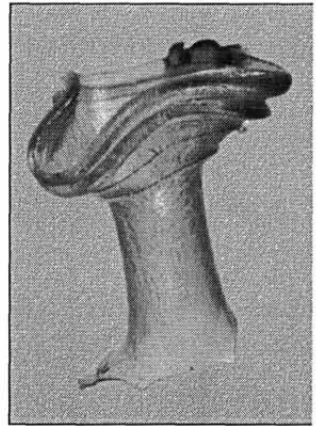
3

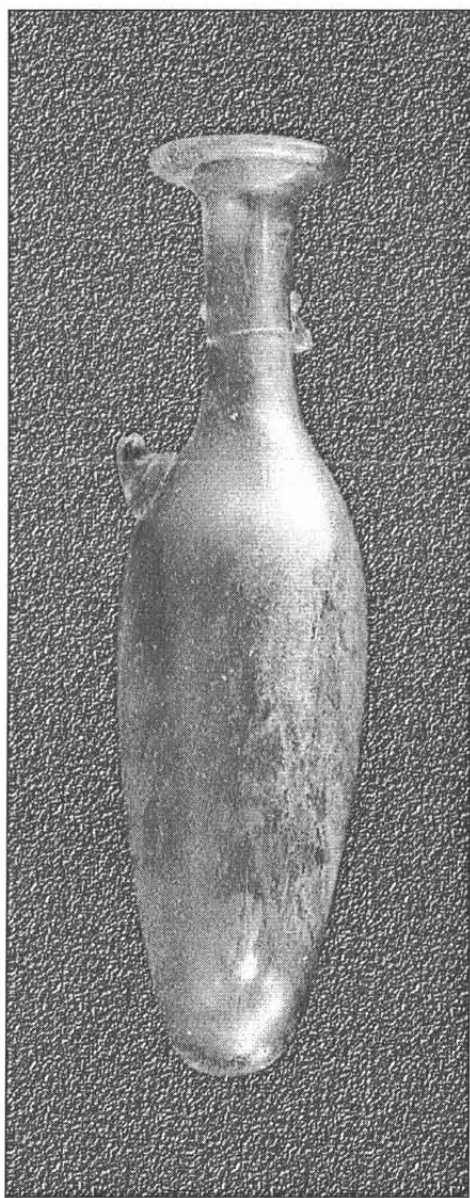
4

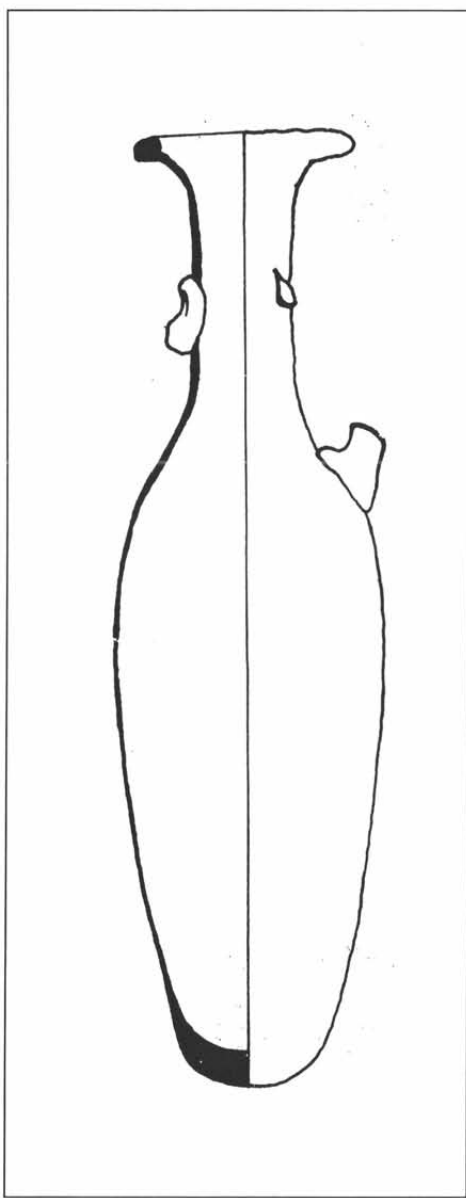
5

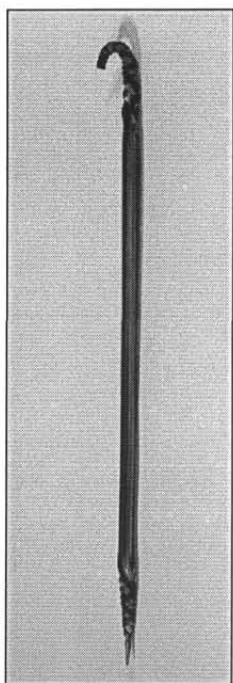
6

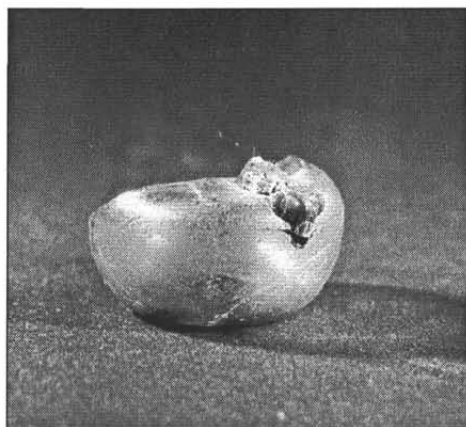
1

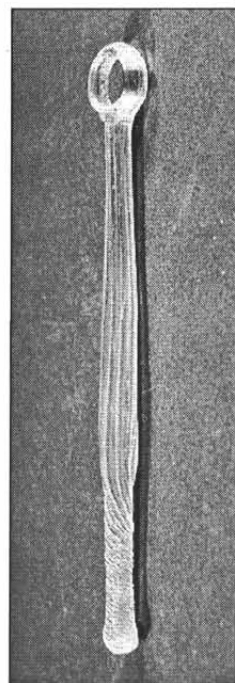
2

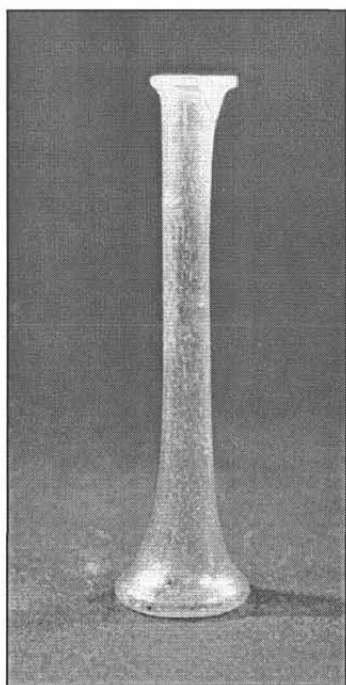
1

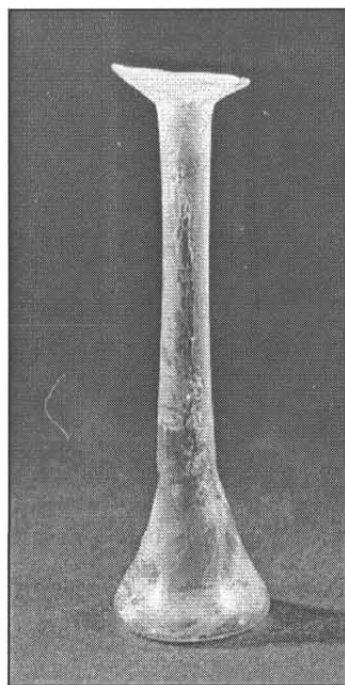
2

3

4

5

